

NOVINE

GLASILO OBČINE GORNJI PETROVCI

LETN. XXV • ŠT. 41 • 23. DECEMBER 2020 • ISSN 2738-4691

SREČNO 2021!

Drage bralke in dragi bralci!

dr. Klaudija Sedar

Pričakovanja, želje polne optimizma ter načrti na osebni ali družbeni ravni ob vstopu v leto 2020 so se z mesecem marcem začeli podirati in spreminjati, padati kot domine, ki smo si jih skrbno postavljali. Ves svet je nekako obstal, jutrišnji dan je postal negotov, način življenja pa ubral novo smer, prilagojeno koronavirusu. Po spomladanski epidemiji smo vsak zase in skupaj poskušali nadoknaditi zamujeno, vrniti življenje sebi, drug drugemu, kraju, mestu, svetu in se vrniti v ustaljen ritem. Vsak svoje domi-

ne smo začeli postavljati znova in se hkrati »boriti z mlino na virus«, pri čemer so žal nekateri omagali, drugi z veliko mero previdnosti skušali vendarle postopoma uresničevati svoje naloge in zadane cilje. Ob izteku tega čudnega leta, kot je naslovljen tudi eden izmed prispevkov v Novinah, ki so pred vami in za vas, pa vsaj potihem vsi upamo, da bo v letu 2021 »veter spremenil smer in odpihnil virus«, ki nam je spremenil in zaznamoval življenja, postavil hudo preizkušnjo z oviro, ki jo še vedno premagujemo.

Pogled na leto, ki se izteka, mineva ob prisotnosti koronavirusa, kateremu je vse od marca prilagojen sleherni korak, dogodek, nemalo kateri načrtovan tudi odpovedan in/ali prestavljen na ugodnejše razmere. Zaustavitev javnega življenja in omejitev pristnih medčloveških odnosov je vplivala na vse sfere življenja. Utrip tega v Občini Gornji Petrovci podajajo zapisi v letošnji številki Novin, katerih vsebina je na prvi pogled običajna, pa vendar drugačna, saj je prepletena z novim, spremenjenim načinom toka življenja. Navkljub vsemu je bilo uspešno izvedenih več dogodkov in prireditev, po katerih se bomo letošnje leto, ki se izteka, spominjali z vedrim nasmehom in zadovoljstvom, spet iz drugih prispevkov se bomo naučili nekaj novega ali spoznali primer dobre prakse, kako slabo izkušnjo, oviro, spremeniti v zadovoljstvo in uspeh sebi ter drugim, pa tudi o tem, kako pomembna vrlina je medsebojna podpora.

V imenu uredniškega odbora vas lepo pozdravljam, želim mirne božično - novoletne praznike ter srečno in zdravo v letu 2021.

dr. Klaudija Sedar
odgovorna urednica

VSEBINA

Uvodnik	2
Investicije	3
Občinski praznik	7
Krajinski park Goričko	9
Aqualutra	16
Društveno in družabno življenje	20
Šport in rekreacija	36
Šola	42
Kultura in turizem	47
Zgodovinsko-kulturni zapisi	56
Komunala in okolje	58
Zdravje	60
Nasveti	72
Poroke in rojstva	74
Križanka	75

Izdajatelj: Občina Gornji Petrovci • Gornji Petrovci 31 d • 9203 Gornji Petrovci • Tel.: 02 556 90 00 • obcinagp@gornji-petrovci.si

Odgovorna urednica: dr. Klaudija Sedar • **Uredniški odbor:** Franc Šlihthuber, Sonja Kerčmar, Aleksander Ružič, Marjana Vukanič, Stanislav Habjanič, Brigita Andrejek, Sandra Kuhar • **Naslov uredništva:** Gornji Petrovci 31d • **Lektoriranje:** Nada Đekovski

Fotografije na naslovnici: Spominska slovesnost v Ženavljah ob pričetku balonarskega tekmovanja v Prekmurju. Foto: Tanja Horvat

Fotografije: arhiv Občine, arhivi društev, osebni arhivi, avtorji prispevkov • **Oblikovanje in tisk:** Grafika Perfekt d.o.o. • **Naklada:** 780 izvodov

Dostopno tudi na spletni strani: <https://www.gornji-petrovci.si/za-obcane/obcinsko-glasilo-novine/> in na Digitalni knjižnici Slovenije (dLib.si)

Glasilo Novine Občine Gornji Petrovci je na podlagi 13. člena Zakona o medijih (Ur. L. RS, št. 35/02) vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo, pod zaporedno številko 387. • Glasilo prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v Občini Gornji Petrovci.

Uredništvo si pridržuje pravico do preoblikovanja besedil v vsebinsko in oblikovno primerne članke.

ISSN 2738-4691

Spoštovani občanke in občani!

V veliko čast mi je, da vas, drage občanke in občani, nagovorim in pozdravim preko našega glasila NOVINE tudi v tem letu negotovosti, velikih psiholoških obremenitev, bolezni Covid - 19, zaustavljanja gospodarstva, zaustavljanja javnega življenja. To vse skupaj negativno vpliva na naša življenja. Vendar, leto se izteka in kljub temu se je marsikaj zgodilo na področju delovanja občine in seveda tudi v vašem življenju. Naj se za vse opravljeno ne pozabi, naj se pove, da ste kljub vsemu, storili na svojem področju ogromno. Jaz osebno se vam iz srca iskreno zahvaljujem za sodelovanje v letu 2020. Iskrena hvala vsem kmetom, samostojnim podjetnikom in obrtnikom, podjetjem, javnim zavodom, vašim skupnostim, posebej pa gasilkam in gasilcem ter štabu Civilne zaščite. Prav tako bi se rad preko glasila NOVINE poslovil od vseh preminulih v letošnjem letu. Prav zaradi ukrepov se ni bilo mogoče udeležiti pogrebov. Vsem svojcem izrekam iskreno sožalje.

Ob pričakovanju božičnih praznikov in novega leta želim vsem predvsem veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva. Spoštujmo drug drugega in to izkažimo z ljubeznijo. Bodite zdravi, veseli in razpoloženi. V novem letu 2021 vam želim vse najboljše.

Vaš župan,
Franc Šlihthuber

INVESTICIJE V OBČINI GORNJI PETROVCI V LETU 2020

Spoštovani, občanke in občani!

Vedno je želja več, kot pa je včasih možnosti. Vsa leta se vseeno zelo trudim, da bi vam, spoštovane občanke in občani, naredili čim več in da bi imeli takšno infrastrukturo, ki bi bila v posameznih vaseh vsem na razpolago. Vedno pa si želim, da bi bili objekti in okolica urejeni.

Investicije v letu 2020:

1. OBNOVA VAŠKO - GASILSKEGA DOMA V ŽENAVLJAH

Pri pregledu notranjosti doma, predvsem kletnih prostorov, strehe in sob, je bilo, na podlagi skupnih ugotovitev, sprejeto, da gremo v obnovo doma in okolice v sodelovanju z binkoštno cerkvijo. Finančno je obnova doma z okolico velik zalogaj. Vse se ne bo moglo urediti v enem letu. Pred časom smo sicer že obnovili dvorano, šank in sejno sobo. Ker to ni bilo dovolj, sem razmišljal kako naprej. Tako smo izoblikovali terminski plan, ki govori o izgradnji v letu 2020, 2021, 2022 in 2023. Težko je povedati, kakšno bo točno financiranje za vsako leto, ker

je to odvisno od posameznih razpisov. Kljub temu pa nam je bilo dano, da smo v letu 2020 zaključili 1. fazo obnove in sicer:

- uredili smo kletne prostore,
- zgradili zunaj klančino za invalide,
- v pritličju uredili izvedbo moške in ženske sanitarije in sanitarije za invalide,
- tudi v 1. nadstropju se je v grobem uredil WC s tušem,
- hodnik z vhodnimi vrati,
- zamenjala so se okna in vrata v kletnih prostorih, WC - ju v pritličju in v 1. nadstropju ter na hodniku,
- povsem smo uredili streho na vaško - gasilskem domu,
- za projekt smo pripravili tehnično dokumentacijo in pridobili gradbeno dovoljenje.

Vrednost opravljenih del v letu 2020 znaša 200.146,64EUR z DDV.

Ob sami izgradnji so nas naši nasprotniki prijavljali

raznim inšpekcijam, ki so obiskovale gradbišče in zapisale, da je vse v redu. Investicijo smo pravočasno zaključili.

Obnova vaško - gasilskega doma v Ženavljah

2. OBNOVA MRLIŠKE VEŽICE V PESKOVCIH

Obnova zvonika in mrliške vežice v Peskovcih je že nekaj časa čakala na svojo priložnost. Zato smo ta projekt vključili v financiranje. Čeprav je v času trajanja projekta prišlo do nekaterih sprememb, smo pravočasno zaključili z obnovo zvonika s streho, strehe na mrliški vežici in strehe na nadstrešku. Skupna vrednost opravljenih del znaša 63.935,82 EUR z DDV.

Obnova zvonika in mrliške vežice v Peskovcih

3. OBČINSKA STAVBA

Občina je leta 1994 prevzela staro stavbo, ki smo jo delno malo polepšali. Zdaj pa je prišel čas, da moramo z obnovo nadaljevati. Zato smo si zadali 3 letni program obnove. V letu 2020 smo realizirali :

- Obnovo moških in ženskih sanitarij (novo okno, vrata, stene, ploščice, sanitarna oprema, obnova vodovodne napeljave in centralnega ogrevanja v sanitarijah ter električne napeljave z lučmi).

Obnova sanitarij v občinski stavbi

To je 1. faza, ki ji bodo v letih 2021 in 2022 sledile še druge faze. Upajmo, da bo dovolj finančnih sredstev za dela, ki so še potrebna.

Vrednost izvedenih del v letu 2020 je 30.322,67 EUR z DDV.

4. CESTA STANJEVCI

Z obnovo ceste v Stanjevcih v dolžini 1241 metrov smo začeli že lansko leto. Investicija je bila opredeljena na 806 metrov dolžine v lanskem letu in 435 metrov v letošnjem letu. V letošnjem letu smo začeli s pripravljalnimi deli - izkopi. Pri izkopih se je ugotovilo, da je zemlja v globini 40 - 55 cm povsem mokra, živo blato, zato smo morali od prvotno načrtovanih 30 cm globoko odkopati zemljo in material do 55 cm. To pa je takoj povzročilo več dela in

več navoza gramoza za spodnji ustroj in za tampon. Postavili smo tudi robnike. Vsa dela je opravil režijski obrat občine s podizvajalci.

Skupna vrednost izvedenih del je 165.335,47 EUR z DDV.

5. ZGRADBA ŠPORTNEGA CENTRA V GORNJIH PETROVCIH

V letu 2020 smo na zgrajenem objektu športnega centra v Gornjih Petrovcih financirali montažo oken in vrat v vrednosti 9.660,39 EUR z DDV.

6. OBNOVA ŠOLE V ADRIJANCIH, OKOLICE IN ŠPORTNEGA CENTRA

Investicija poteka že več let. Potrebno je bilo tudi pridobiti zemljišča. Zaradi več faz obnove smo morali pridobivati tudi več gradbenih dovoljenj, kar je pomenilo tudi več stroškov. Slabe vremenske razmere, neurejena električna – odjemne moči, neurejena vodovodna infrastruktura in razgiban teren so zahtevali čas in več vlaganja v vse objekte. Kljub temu nam je v letu 2020 uspelo izvesti določena dela v vrednosti 100.961,97 EUR z DDV. Načrtujemo, da bomo objekt z vso okolico dokončali v letih 2021 – 2022.

Obnova šole in okolice športnega centra v Adrijancih

Obnova šole in okolice športnega centra v Adrijancih

7. OBNOVA VAŠKO – GASILSKEGA DOMA Z OKOLICO V ŠULINCIH

Vaško - gasilski dom v Šulincih smo pred časom lepo uredili. Nato smo dodatno uredili nadstrešek ter okolico z ograjo in razsvetljavo. Za dokončanje del pa je še nekaj potrebo dodati v letih 2021 – 2022. S tem bi se obnova vaško - gasilskega doma v Šulincih v celoti zaključila.

Ureditev nadstreška in ograje pri vaško - gasilskem domu v Šulincih

Vesel sem, da z nekaterimi člani občinskega sveta nadaljujemo z obnovami po vaseh in s tem skrbimo za uravnotežen razvoj posameznih vasi. Ta program pa je naravnano tako, da bomo z razvojem v posameznih vaseh nadaljevali tudi v letih 2021, 2022 in 2023. Hvala vsem, ki nas podpirate pri našem delu in pripomorete k razvoju naših vasi. Zgradimo zdaj to, ko ni družabnega življenja in delajmo vse v to smer, da bodo društva in vasi, ko bo spet normalno družabno življenje, imela pogoje za delovanje. To je edina prava pot. Nadaljujmo z delom po tej poti.

In samo še nekaj informacij, katere investicije nas čakajo v letu 2021:

- ŽENAVLJE - nadaljevanje obnove vaško - gasilskega doma z okolico,
- KOŠAROVCI - obnova vaško - gasilskega doma z začetkom del v letu 2021 in dokončanjem v letu 2022,
- GORNJI PETROVCI - v športnem centru bomo poskušali izvesti nekaj notranjih del (groba inštalacija vodovoda in elektrike, knauf, notranji ometi in estrih),
- ADRIJANICI - nadaljevanje del v notranjosti šole in okolica,
- OBČINSKA STAVBA - nadaljevanje z obnovo do leta 2022.

Med manjšimi deli, ki jih želimo opraviti v okviru investicij pa so:

- Manjša dela pri vaško - gasilskem domu v Šulinjih (v letih 2021 – 2022),
- Manjša dela pri športnem centru Košarovci (v letih 2021 – 2022).

Trdno sem prepričan, da smo na dobri poti pri uresničevanju teh investicij in, da bomo, če bomo držali skupaj in če ne bo več zdravstvenih problemov v letu 2021, lahko uresničili program za leto 2021 in leto 2022. To si res iskreno želim. Prosim vas, da stopimo skupaj in uresničimo želje naših občanov in

občanov, da bomo vsi imeli boljše pogoje za nadaljnje življenje.

VZDRŽEVANJE CEST, ZELENIC IN GOZDNIH CEST

Naša občina je velika kar 66,8 km². To je res velika površina. Če želiš prevoziti občino od Martinja do Košarovec in nazaj, ti vzame kar nekaj časa in prevoziš kar nekaj kilometrov. Organizacijsko je to kar velik zalogaj in kot župan se trudim, da vidim osebno vse, kaj se v okolju dogaja in to skozi celo leto. Vesel sem, da nam to uspeva, saj imamo vse objekte dokaj dobro vzdrževane. Zato je zelo pomembno in to vedno poudarjam, da je potrebno vse izgrajeno tudi nenehno vzdrževati oziroma vzpostaviti sistem, da bodo društva in drugi lahko normalno delali in živeli. Zato občina in tudi sam, kot župan in vodja režijskega obrata, skupaj z delavci in izvajalci skrbimo, da bi bila urejenost vseh območij na zadovoljivi ravni in v zadovoljstvo vseh občanov in občanov. To nam priznavajo tudi drugi, ki v našo občino prihajajo. Iskreno se želim zahvaliti vsem, ki kakorkoli pomagajo pri vzdrževanju in urejenosti občine. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Župan, Franc Šlihthuber

Foto: arhiv občine

VETERINARIA MURSKA SOBOTA d.o.o.,

Markišavska ulica 3, 9000 Murska Sobota želi bralkam in bralcem NOVIN lepe in mirne božične praznike, v letu 2021 pa vse dobro, obilo zdravja, družinske sreče in osebnega zadovoljstva.

Tudi v prihajajočem letu se vsem rejcem živali ter lastnikom hišnih ljubljencev priporočamo s svojimi kvalitetnimi in strokovnimi storitvami. Dolgoletne izkušnje strokovnega kadra in najnovejši pristopi k zdravljenju vam zagotavljajo vrhunske storitve za vaše živali. V prostorih naše ambulante in lekarne lahko kupite široko paleto dodatkov, krmil, opreme in zdravstvenih pripomočkov. Lastnikom hišnih ljubljencev omogočamo nastanitev živali v hotelu za živali, v času krajše ali daljše odsotnosti.

VETERINARIA MURSKA SOBOTA d.o.o. dobavlja tudi teleta mesnih pasem za nadaljnjo rejo, organizirano imamo kooperacijsko in partnersko rejo živali za pitanje, po najvišjih dnevnih cenah odkupujemo zrele pitane živali ter izločene krave.

Za kakršnakoli vprašanja v zvezi z vašimi živalmi smo vam že dve desetletji zmeraj na voljo na naslednjih telefonskih številkah:

naročila v zvezi z zdravstvenim varstvom, vse dni v letu, 24 ur na dan: **02 5371 890**,

umetno osemenjevanje/ reprodukcija domačih živali: **02 5213 859** in **02 5213 860**,

ambulantna za male živali: **02 5213 857**,

zavetišče za živali in hotel za živali: **031 732 700**.

VETERINARIA
MURSKA SOBOTA d.o.o.

OBČINSKI NAGRAJENCI V LETU 2020

V letošnjem prestopnem letu, 2020, je Občina Gornji Petrovci slavila 23. občinski praznik. Čeprav smo bili prejšnja leta navajeni tarnat, da je toliko prireditev, da se jih ni mogoče vseh udeležiti, smo letos tarnali, da ni bilo nobenih prireditev, saj jih je odnesel virus Covid-19. Tudi svečana seja, ki bi bila že 23. po vrsti, se ni mogla izvesti. Kljub temu smo podelili občinska priznanja in upamo, da bomo svečano podelitev le-teh izpeljali prihodnje leto.

Letošnji nagrajenci so:

- Diplomsko za 10 let uspešnega dela na kulturnem in družabnem področju ter ohranjanju dediščine kraja v Občini Gornji Petrovci sta prejeli: **Društvo žena Neradnovci in Kulturno, turistično društvo Vesele vidre Peskovci**,
- Bronasto plaketo za 20 let uspešnega delovanja društva je prejelo **Društvo upokojencev Občine Gornji Petrovci**,
- Zlato plaketo za 20 let uspešnega delovanja na kulturnem področju so prejeli **Ljudski pevci in godci Turističnega društva Vrtanek iz Gornjih Petrovec**.

Najlepša hiša v letu 2020 - Sandra Sever Kücan in Matjaž Kücan, Križevci 78 a

Druga najlepša hiša v letu 2020 - Milanka Sukič in Emil Brandl, Gornji Petrovci 47 a

Tretja najlepša hiša v letu 2020 - Anita Krahler in Mihael Lipovec, Stanjevci 40 b

Kot vsako leto je tudi letos župan podelil zahvale študentom za uspešno zaključen študij na visokolskem področju:

- **NINI BELEC** iz Peskovec 41, ki je uspešno zaključila študij na Fakulteti za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru ter prejela naziv diplomirana biologinja (un),
- **TEJI KODELA** iz Gornjih Petrovec 35 a, ki je uspešno zaključila študij na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru ter prejela naziv magistrica profesorica likovne pedagogike,
- **ANJI KUČAN** iz Lucove 25, ki je uspešno zaključila študij na akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani ter prejela naziv diplomirana glasbenica pianistka (un).

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo in jim želimo še veliko uspehov pri nadaljnjem delu, vsem nagrajenim študentkam pa uspešno in ustvarjalno življenjsko pot.

Projekt Slovenske turistične organizacije Moja dežela, lepa in gostoljubna je letos potekal nemoteno in komisija v sestavi: Liljana Svetec, Marta Habjanič, Vida Kuhar, Ernest Kerčmar, Drago Škerlak in Stanko Lepoša, kot predsednik, je nemoteno opravila delo na terenu in izbrala tri najlepše urejene hiše in tri najlepše balkone v letu 2020 v Občini Gornji Petrovci. Nagrajenci so prejeli vrednostne bone kot spodbudo za nadaljnje delo pri urejanju svojih domov in s tem lepše občine, svečana pode-

litev priznanj pa bo prihodnje leto.

Med hišami so izbrane naslednje hiše:

1. Sandra Sever Küčan in Matjaž Küčan, Križevci 78 a, 9206 Križevci
2. Milanka Sukič in Emil Brandl, Gornji Petrovci 47 a, 9203 Petrovci
3. Anita Krahler in Mihael Lipovec, Stanjevci 40 b, 9203 Petrovci

Med balkoni so izbrani naslednji balkoni:

1. Jožica Balek, Neradnovci 36, 9203 Petrovci
2. Brigita Hari, Križevci 23, 9206 Križevci
3. Zlatica Smodiš, Stanjevci 4, 9203 Petrovci

Vsem nagrajenkam in nagrajencem iskreno čestitamo in se jim zahvaljujemo za ves trud, ki ga vlagajo z urejanjem rož in okolice svojih domov.

Sonja Kerčmar

Foto: arhiv občine

Najlepši balkon v letu 2020 - Jožica Balek, Neradnovci 36

Drugi najlepši balkon v letu 2020 - Brigita Hari, Križevci 23

Tretji najlepši balkon v letu 2020 - Zlatica Smodiš, Stanjevci 4

M a r j a n a **Frizerski salon**

Veter v laseh, na obrazu nasmeh.
Bodimo moderni, atraktivni;
lepi za vsak dan ob vsakem trenutku.

Vse informacije in NAROČANJE na :
Telefon : 02/55-61-700
GSM : 041-478-363

ŽE 10 LET Z VAMI IN ZA VAS

Marjana ČASAR s.p.
Gornji Petrovci 40 G
9203 Petrovci

Delovni čas:

- v ponedeljek, nedeljo in ob praznikih
zaprto
- TOREK : 08.00 - 17.00
- SREDA : 09.00 - 18.00
- ČETRTEK : 08.00 - 14.00
- PETEK : 09.00 - 18.00
- SOBOTA : 07.00 - 14.00

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO LETO 2021

DOGAJANJE NA GRADU GRAD V LETU 2020

Kljub letošnjim epidemiološkim razmeram, številnim omejitvam in delnemu zaprtju v Javnem zavodu Krajinski park Goričko ocenjujemo, da smo sezono obiska na gradu Grad v 2020 uspešno zaključili. Za obiskovalce in prenočevalce smo skozi vse leto pripravljali zanimivo dogajanje. Zvrstila so se predavanja, projekcije filmov, koncerti, poroke, razstave in vodenja po kulturnem spomeniku. V mesecu januarju smo v sodelovanju z Goričkim društvom za lepše vütro ob 10. obletnici pohodniške izkaznice pripravili pohod z naslovom »Vsi smo zmagovalci«, v mesecu februarju pa smo v goste povabili Ivana Esenka, ki nam je kot za uvod v letošnjo akcijo Naj ogratek z brajdo predaval na temo »Svet živali v vrtu«. V mesecu februarju in marcu smo organizirali dvojne potopisne predavanj, predavanje Tomaža Koltaja »Divja Patagonija in Ognjena zemlja« ter Siniše Goluba »Narodni parki - najboljša ideja ZDA«. V marcu smo pred novo turistično sezono na redno letno srečanje povabili ponudnike domačih produktov in rokodelskih izdelkov ter smelo razmišljali o obstoječi in dopolnjeni ponudbi v našem središču za obiskovalce. V poročni dvorani gradu je bilo na pomlad in v poletnem času tudi nekaj civilnih poročnih obredov. V juniju, juliju in avgustu smo pripravili predvajanja dokumentarnih filmov, ko so obiskovalci lahko uživali v grajskem ambientu in filmih »Terra«, »Medvedi na Kamčatki« in »Medena dežela«. Za ljubitelje klasične glasbe smo v avgustu in septembru organizirali dvakratni koncert Leonarda

Grajski kino pod zvezdami

Kobala na klavirju, v septembru koncert flavistke, Aleksandre Škrilec in v oktobru koncert solopetja Ive Žižek. Celo poletje in jesen smo obiskovalcem in prenočevalcem gradu nudili dodatno dvakratno dnevno vodenje po gradu v slovenskem jeziku, številni pa so se lahko poslužili zvočnih vodičev, ki so od letos na voljo v slovenskem, nemškem, angleškem in madžarskem jeziku. V mesecu septembru smo se ponovno pridružili Dnevom evropske kulturne dediščine in temi »Spoznaj? Varuj! Ohrani,« ter ob Dnevu odprtih vrat obiskovalcem omogočili brezplačni vstop v grajsko poslopje. Očistili smo tudi vodnjak v neposredni bližini. Skozi leto smo našim gostom omogočali ogled številnih stalnih in občasnih razstav, med slednjimi pa so bile fotografske razstave »Magična narava«, »Invazivne tujerodne vrste - naše nezaželene sosedbe« in razstava letošnjega 12. Fotografskega natečaja KP Goričko, z motivi »Razglednica mojega kraja«, razstava akva-

Razstava »Goričko Nov pogled na podeželje, sobivanje arhitekture in krajine«

Razstava skulptur in slik Roberta Juraka

Razstava študentov arhitekture iz Ljubljane v grajski kapeli

Razstava Vesne Kitthyija

relov in risb Vesne Kitthyija, z naslovom »Naivna prijateljstva v svetu navadnih življenj«, razstava risb Mednarodnega natečaja v ustvarjanju na temo »Ornament življenjske pestrosti na travniku ali v visokodebelnem sadovnjaku«, razstava maket in načrtov študentov arhitekture dunajske, graške in ljubljanske univerze, z naslovom »Goričko: Nov pogled na podeželje, sobivanje arhitekture in krajine«, razstava starih sort jabolk ter razstava slik in skulptur Roberta Juraka. Letošnje leto zaključuje-

mo z razglasitvijo rezultatov akcij Naj travnik, Naj travniški sadovnjak ter Naj ogracek z brajdo ter sancijskimi in nujnimi obnovitvenimi deli na gradu. Nekaterih zadanih si aktivnosti letos nismo mogli izpeljati, kajti leto je bilo posebno, polno ovir, izzivov, nepredvidljivih situacij in prilagajanj ter si ga bomo zagotovo dobro zapomnili za dlje časa in vsak na svoj način.

Štefanija Fujs

Foto: Stanka Dešnik

AKTIVNOSTI ZA ŠOLARJE

V JZ Krajinski park Goričko za šolarje vsako leto pripravljamo tri aktivnosti, pri katerih spoznavajo naravno in kulturno dediščino Goriškega ter ostalih naravnih parkov v Sloveniji. Kljub zahtevnim pogojem dela v šolah smo lansko šolsko leto uspeli zaključiti vse tri aktivnosti. Kviz o naravi in človeku ter raziskovanje naravnih parkov potekata preko spleta, zato mentorji in učenci niso imeli večjih težav. Naloge so reševali uspešno in se izkazali v poznavanju visokodebelnih sadovnjakov. Letos bodo učenci tekmovali v znanju o Naturi 2000.

V šolskem letu 2019/20 so v kvizu uspešno sodelovali tudi učenci Osnovne šole Gornji Petrovci. S pomočjo mentorice Urške Marčič so: Lea, Zoja, Timo in Matic rešili tri sklope vprašanj. Za dobro opravljeno delo so prejeli priznanja in nagrade.

Najmlajše učence vabimo k sodelovanju v mednarodnem natečaju v ustvarjanju. Skupaj z vrstniki iz Avstrije in Madžarske bodo letos spoznavali metulje. Tokrat jih ne bodo risali, temveč upodobili v naravi iz naravnih materialov. Izdelke

Del nalog učenci rešujejo v naravi. (Slika: K. Malačič)

vseh sodelujočih bomo objavili na pomlad 2021 na naši spletni strani. Pri ocenjevanju likovnih del sodelujemo z OŠ Gornji Petrovci. Učiteljica, Bojana Keršič Ružič je del tričlanske mednarodne žirije, ki vsako leto oceni čez sto izvrstnih izdelkov.

Raziskovanje naravnih parkov pripravljamo skupaj s 14 zavarovanimi območji narave v Sloveniji. Letos osnovnošolce širom Slovenije vabimo k raziskovanju dvoživk, s katerimi se ukvarjajo strokovnjaki v vseh parkih. Osnovnošolci in njihovi mentorji se prijavijo

in sodelujejo na spletni strani www.naravniparkislovenije.si.

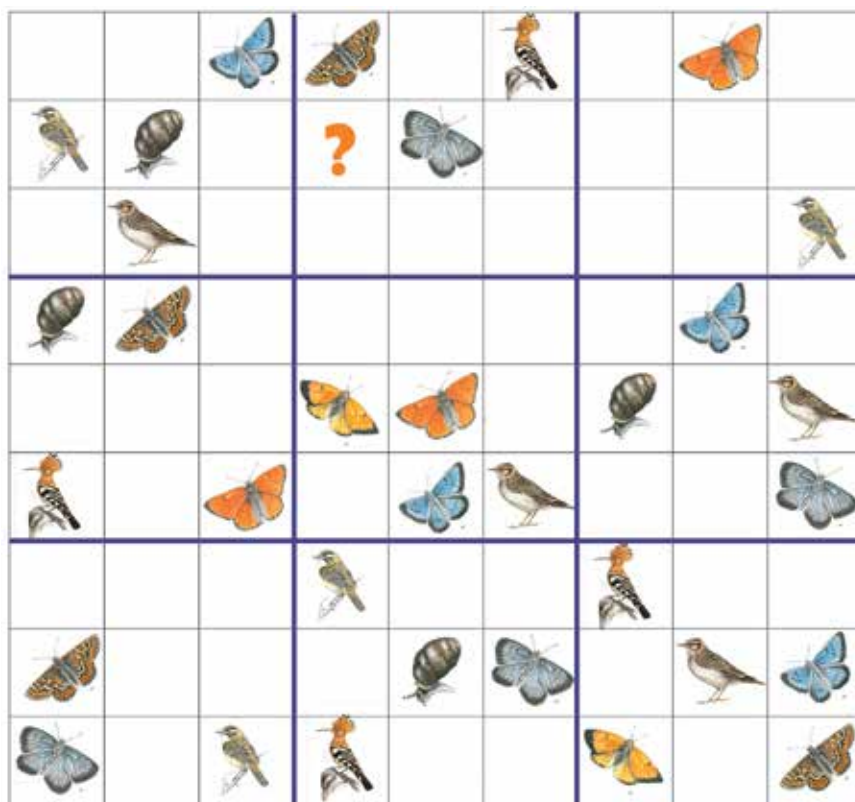
V reševanju nalog iz prejšnjih let se lahko preizkusite tudi vi, spoštovani bralci. V zavihku šolarji na zgoraj omenjeni strani so objavljene naloge iz prejšnjih let.

Besedilo: Nataša Moršič

Dolgi zimski večeri so kot nalašč za reševanje ugank. Preizkusite se v reševanju miselne igre sudoku in odgovorite na nagradno vprašanje: Katera vrsta Nature 2000 se skriva pod vprašajem?

Je to:

- a) smrdokavra,
- b) hribski škrljanec ali
- c) strašničin mravljiščar?

Sudoku

Pravilni odgovor a, b ali c nam pošljite na naslov natasa.morsic@goricko.info ali na dopisnici na naslov JZ Krajinski park Goričko, Grad 191, 9264 Grad do 11. januarja 2021.

Med pravilnimi odgovori bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli igro spomin Vrste Natura 2000 Goričko. Pravilni odgovor in nagrajence bomo objavili na naši spletni strani www.park-goricko.org kot novico. Vabljeni k reševanju.

NATEČAJ V PROJEKTU LIFE NATURAVIVA

V Javnem zavodu Krajinski park Goričko smo partner v projektu LIFE NATURAVIVA, Biodiverziteta - umetnost življenja. Namen projekta je predstaviti veliko stopnjo biodiverzitete oziroma biotske raznovrstnosti splošni javnosti v Sloveniji, pri čemer je naša naloga ta, da v našem okolju izpostavimo predvsem veliko biodiverzitet, ki jo premore Goričko. V ta namen skupaj s projektnimi partnerji izvajamo različne aktivnosti, s katerimi želimo pristopiti k različnim ciljnim skupinam. V letu 2020 smo zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa nekatere aktivnosti preklicali ali pa jih izvedli v okrnjeni obliki, seveda pa smo mnoge lahko izvedli na druge načine, nekatere tudi preko spleta. Ob koncu leta 2020 in v letu 2021 izvajamo različne natečaje, pri katerih se obračamo na osnovnošolce in jih pozivamo, naj se katerega izmed njih udeležijo. Tokrat sta razpisana dva natečaja. Prvi je foto in video natečaj z imenom »Pisana biodiverziteta«,

v katerem pozivamo zadnjo triado osnovnošolcev, naj skušajo s fotoaparatom ali kamero zajeti lepoto biodiverzitete oziroma biotske raznovrstnosti in s posnetim materialom sodelovati v natečaju. Verjamemo, da je na območju Krajinskega parka Goričko zlahka najti primeren material za sodelovanje. Fotografije in videoposnetki se bodo zbirali v štirih kategorijah: travnik, gozd, vode in mesto. V drugem natečaju »Moja, tvoja, naša biodiverziteta« vabimo prav tako zadnjo triado osnovnošolcev k sodelovanju z izdelavo raziskovalnih nalog. Pri tem je naloga učencev ta, da posamezno ali v skupinah, do največ trije učenci, skupaj z mentorjem izberejo naslov na temo biotske raznovrstnosti in izdelajo raziskovalno nalogo. Raziskovalne naloge bodo, podobno kot pri prvem natečaju, tudi pri tem natečaju razdeljene v štiri ka-

tegorije: travnik, gozd, vode in mesto. Namen obeh natečajev je spodbujanje učencev k opazovanju okoliške narave, predvsem biotske raznovrstnosti. Vse dodatne informacije, razpisni pogoji in prijavitni obrazci za oba natečaja so dostopni na spletni strani projekta www.naturaviva.si. V kolikor bi pri natečajih potrebovali našo pomoč, nas lahko kontaktirate na e-naslov tomaz.koltai@goricko.info, hkrati pa vas vabimo, da spremljate aktivnosti Javnega

zavoda Krajinski park Goričko na spletni strani www.park-goricko.org.

V Javnem zavodu Krajinski park Goričko vsem občanom in občankam Občine Gornji Petrovci želimo čim bolj zdrav in miren zaključek letošnjega leta in vse dobro v letu 2021.

Besedilo: Tomaž Koltai

Slika: Kristjan Malačič

NAJ OGRAČEK IN NAJ BRAJDA NA GORIČKEM V 2020

Na javni poziv za NAJ ogratek z brajdo v 2020 se je prijavilo 9 lastnikov.

Strokovna komisija s člani iz Javnega zavoda Krajinski park Goričko, Kmetijsko - gozdarskega zavoda v Murski Soboti in člani Goričkoga Društva za lepše vütro si je »ogradeke in brajde« oglekala 3. julija 2020 v sestavi: dr. Tanja Simonič Korošak, Oblikovanje krajine, Jožica Kapun Maršik, Kmetijsko gozdarski zavod, KGZ, Murska Sobota, Lovro Vehovar, GDLV, Brigita Šušteršič, GDLV, in Stan-ka Dešnik, univ.dipl.inž.kraj.arh., Javni zavod Kra-jinski park Goričko.

Ugotovitev članov komisije je, da so ograteki na Goričkem pestri in živi ter da se pri pridelavi zele-njave za prehrano družine ljudje vse bolj izogiba-jo uporabi kemičnih sredstev. Vedenje in zavest o brezplačni pomoči narave pri vzgoji rastlin se krepi in gre v smeri krepitve zdravja telesa in zdravega okolja. Pridelovalni vrtovi so hkrati prostor za spro-stitev in podoba značaja družine, ki biva v hiši ter ureja vrt po lastnem vedenju, občutku za lepo in potrebah družinskih članov. Delo v vrtu je bilo v času trajanja epidemije izjemno pomembno, kar je komisija opazila ob obisku. Vsi obiskani ograteki

Ogratek in ograda Zdenke Cer iz Gornjih Petrovec

so bili zgledno urejeni, a vendar so po mnenju ko-misije trije izstopali.

Priznanja in nagrade v akciji NAJ ogratek 2020 prejmejo:

1. mesto: Tanja Borovšak, Suhi Vrh 27a

NAJ ogratek 2020, ogratek Tanje Borovšak, je izjemen iz več vidikov, tako po uporabi gradi-va za obrobe, iz vidika urejanja poti, utrjevanja brega pred plazenjem, uporabe rastlin in urejanja več koticov za posadanje, razmišljanje in opazo-vanje rasti.

2. mesto: Zdenka Cer, Gornji Petrovci 90

Ogratek Zdenke Cer je razsežen, sestavljen iz več delov, od zelenjavnega, sadnega in vinogra-dniškega dela. Posebna skrb je namenjena starim sadnim sortam, zasajenim na novo, in ker je og-ratek na robu gozda, je vrtnine sicer potrebno va-rovati pred objedanjem divjadi, hkrati pa je tudi brezplačne pomoči narave dovolj.

3. mesto: Majda Zrinski, Lucova 46

Ogratek Majde Zrinski ima več prvin, ki ga loči od drugih. Poleg vzorno obdelanega zelenjavne-

Ogratek Tanje Borovšak iz Suhega Vrh

Ograček Majde Zrinski iz Lucove

Braja Boštjana in Danijele Gjergjek-Flisar iz Korovec

ga vrta je tu prijeten del za družinska slavlja v senci velikih dreves. V ogračku je vidno spoštovanje do dediščine in inovativna skrb za domače kokoši.

Priznanje in nagrado za **NAJ brajdo** prejmeta **Boštjan in Danijela Gjergjek-Flisar, Korovci 28.**

Ekološka kmetija sloni na reji goveda, ki se pase v bližini hiše. Sredi pašnika je brajda s samorodnica-

mi, ki jo ohranjajo in polnijo steklenice z grozdnim sokom.

Vsem prejemnikom priznanj in nagrad iskreno čestitamo in vabimo k sodelovanju v prihodnjem letu. Razpis bo podoben letošnjemu in bo objavljen na spletni strani www.park-goricko.org.

Besedilo in slika: Stanka Dešnik

NARAVI VIDNI REZULTATI PROJEKTA GORIČKA KRAJINA

V začetku letošnjega leta smo zaposleni v Javnem zavodu Krajinski park Goričko (v nadaljevanju JZ KPG) v okviru projekta Gorička krajina sklenili posebne pogodbe z lastniki 50 visokodebelnih sadnih dreves na območju, Natura 2000 Goričko. V občini Gornji Petrovci raste 18 takšnih dreves. Pravimo jim habitatna drevesa. Vsa habitatna drevesa imajo dupla, primerna za gnezdenje velikega skovika ali drugih ptic. V duplih dreves gnezdi tudi upkaš oz. smrdokavra. Ob drevesih smo po dogovoru z lastniki namestili 40 ozaveščevalnih tablic. Nabor dreves, tablice in vsebino na tablicah so pripravili v Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ki je partner v projektu Gorička krajina. S pogodbami so se lastniki zavezali, da bodo redno odstranjevali belo omelo na drevesih, polparazitsko rastlino, ki škodi drevesom. Poleg tega bodo ustrezno vzdrževali okolico dreves. Za stroške dela bodo prejeli denarno nadomestilo.

Zaraščen travnik v Šulincih pred in po obnovi

Skupaj z domačini smo v januarju odstranili golobjo in netopirsko gvano v evangeličanski cerkvi v Gornjih Petrovcih. V njej prebiva manjša porodniška skupina poznega netopirja, ki je v letu 2019 skupaj štela 18 odraslih netopirjev in mladičev. Ocenjujemo, da je bilo iz cerkve odstranjeno od 100 do 120 kg golobjega in netopirskega gvana. V mesecu oktobru smo z župnijo Gornji Petrovci sklenili pogodbo o varstvu in ohranjanju navadnih netopirjev v katoliški cerkvi sv. Trojice. V okviru pogodbe bo župnija naročila izdelavo in vgradnjo dvoje novih lesenih polken na cerkvi. Odprtine med posameznimi letvicami na polknah bodo široke 5 cm, kar je dovolj za preletne odprtine navadnega netopirja. Decembra 2018 je JZ KPG že financiral in namestil nov reflektor ob omenjeni cerkvi, ki osvetljuje samo cerkev, žarnica pa porabi do 10x manj električne energije kot v starem reflektorju.

Konec meseca oktobra smo zaključili z javnim pozivom za zasaditev sadnih dreves in vzpostavitev 20 ha travniških visokodebelnih sadovnjakov. Na poziv, ki je bil objavljen na spletni strani JZ KPG, je na sedež JZ KPG izpolnjene obrazce poslalo 151 lastnikov kmetijskih zemljišč iz celotnega območja Natura 2000 Goričko. Od tega 23 upravičencev iz občine Gornji Petrovci. Travniški visokodebelni sadovnjaki bodo v prihodnje služili kot življenjski prostor ali habitat za velikega skovika in smrdokavro.

Pred zasaditvijo bomo z upravičenci opravili terenski ogled in skupaj določili število dreves za zasaditev. Z zasaditvijo se bo pričelo takoj, ko bo to možno glede na trenutno situacijo v zvezi z omejevanjem širjenja virusa Covid-19.

V začetku novembra smo zaključili s tretjo košnjo oziroma z obnovo travnikov, ki so bili letos predvideni za 3x košnjo. Gre za več kot 30 ha travnikov, od tega več kot 5 ha v občini Gornji Petrovci, ki so bili že od začetka obnove v 2018 v najslabšem stanju ohranjenosti. Na njih je prevladovala ali še vedno prevladuje zlata rozga, invazivna tujerodna rastlinska vrsta. Zlata rozga se je v preteklosti razširila na travnikih, ki so bili več let opuščeni, v nekaterih primerih tudi do 20 let. Z redno in večkratno košnjo v enem letu poskušamo oslabiti rast zlate rozge in zmanjšati njeno konkurenčno sposobnost napram drugim rastlinskim vrstam, ki so že prisotne na košenem travniku ali bi se lahko razširile s semenom ali vegetativno na travnik v obnovi iz okolice.

Pokošena biomasa oz. krma iz vseh 106 ha travnikov na območju celotnega Goriškega, od tega 20 ha v občini Gornji Petrovci, ki so vključeni v košnjo, se je balirala. Okrogle bale, ovite samo v mrežo, je izbrani izvajalec odpeljal s travnikov in jih uporabil za krmo živalim, pridelavo komposta ali za brikete.

Besedilo in slika: Gregor Domanjko

ŠTORKLJE

Velikokrat se peljemo ali gremo mimo železnice v Gornjih Petrovcih. Skoraj zmeraj se nam oko zaustavi na visokem dimniku in že v zgodnji pomladi se nam takrat po navadi postavi vprašanje:

»So se štorke že vrnile?«

A ker je zdaj že globoka jesen in se nam približuje zima, smo malo na to že pozabili. Toda vemo: za zimo zmeraj pride pomlad in tedaj se nam bo to vprašanje zopet pogosto vrtelo v mislih. In ko bo takrat na visokem dimniku prva ponosno iztegovala svoje suho dolgo telo, ki so ga izstradali kilometri poti skozi svetovne širjave, si bomo rekli:

»Štorke so se vrnile. Pomlad nam bo dala novo upanje in življenje.«

In potem:

»Kaj jih žene? Zakaj odletijo? Zakaj se vračajo? Kako vedo, kje so doma? Kje so se vsega tega nau-

čile? Kako malo poznamo ta svet! Pridejo in odletijo. Tako je z vsem. Tudi s človekom.«

Tudi letos so bile. Lep rod. Da je temu tako, imata za to gotovo zasluge Krajinski park Goričko in Trgovsko podjetje Kalamar d.o.o..

Fotografijo je posnel g. Gregor Domanjko letos aprila

Gospod Gregor Domanjko je o tem takole zapisal: »Junija 2019 smo ob skupnem sodelovanju Javnega zavoda Krajinski park Goričko in Trgovskega podjetja Goričanka Kalamar d.o.o. obnovili štokljino gnezdo na dimniku nekdanje pekarnice v Gornjih Petrovcih. V letu 2020 se je par belih štokelj vrnil v gnezdo in najverjetneje že vali jajca. Nad kolenom ene izmed štokelj smo opazili obroček in na njem prebrali številko W0199.

Fotografijo je posnel g. Gregor Domanjko letos aprila

Številko smo posredovali Francu Bračku, ornitologu iz Maribora, ki že vrsto let z obročki označuje mladiče belih štokelj v SV Sloveniji. Namen obročkanja je proučevanje selitvenih poti ptic na nji-

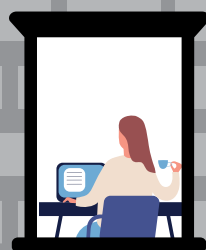
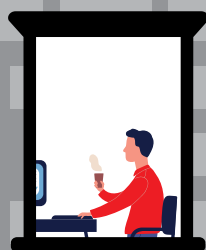
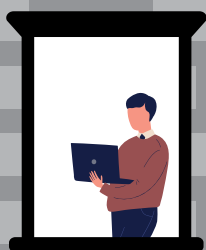
hovi poti v Afriko in nazaj v Evropo ter spremljanje njihovega življenja po vrnitvi. Po posredovanju podatka smo še isti dan od g. Bračka prejeli odgovor:

»Štoklja je bila obročkana v gnezdu dne, 22. 6. 2016 v Zg. Voličini pri Lenartu. Štoklje pričnejo gnezditi s 4. letom starosti, redko s 3. letom. V tej starosti se tudi pričnejo vračati na gnezditveno območje, ki je, kot vidimo, lahko dokaj veliko.«

Mlade štoklje se ne vračajo v gnezda, kjer so bile izvaljene, ampak poskušajo gnezditi na drugih območjih, s čimer se izognejo možnosti parjenja s starši ali drugimi sorodniki. Tako je v letu 2019 v Šalovcih gneznila štoklja, ki so jo leta 2014 kot mladiča obročkali madžarski kolegi blizu mesta Zalaegerszeg, kar je približno 40 km zračne razdalje od Šalovcev.

Bela štoklja, podobno kot druge travniške vrste ptic, hrano najpogosteje išče na redno, ampak ne prevečkrat košenih travnikih v okolici svojega gnezda. Zato z obnovo opuščanih travnikov v Javnem zavodu Krajinski park Goričko ohranjamo in izboljšujemo življenjske pogoje tudi za belo štokljo na Goričkem.«

Aleksander Ružič

Z vami smo, kjerkoli nas potrebujete.

Posluujemo v **vseh pogojih** in smo vam na voljo tudi na daljavo. Omogočamo vam, da lahko večino storitev uredite na daljavo, kjer smo za vas dostopni po različnih komunikacijskih in prodajnih kanalih.

Zavarovanja, tudi avtomobilska, lahko **sklenete na daljavo**. Preverite tudi ponudbo sklepanja zavarovanj na spletu.

Prijava škode lahko opravite na daljavo. Vse informacije dobite na spletni strani triglav.si/skode/prijava-skode ali pokličite na 080 555 555.

Za urejanje novih ali obstoječih zavarovanj se lahko obrnete tudi na vašega **zavarovalnega zastopnika**.

Našim zavarovancem zagotavljamo **pomoč v nujnih primerih** z uporabo Asistenčnega centra (080 2864) ali mobilne aplikacije **Triglav Asistenca**.

V ZNAMENJU VIRUSA ALI ODKRITJE GORIČKEGA

Letošnje leto je bilo za Goričko izjemno vodnato: poplavljenja njiva ob Mali Krki je sredi poletja zažarela; obiskovalci in pohodniki so občudovali navadno krvenko.

Ko me je 12. marca letos razglasitev epidemije novega korona virusa našla na Goričkem, nihče ni niti slutil, kaj bo to pomenilo za življenje ljudi, za gospodarstvo, za delo, izobraževanje in druga polja človekovih dejavnosti. Bili smo vsi enako prestrašeni, negotovi, nepripravljeni ... Kaj zdaj? Poklicala sem župana in mu povedala, da ostajam v Centru

Aqualutra, da bom skrbela za center, vzdrževala okolico in delala na projektih naše organizacije. Naj ga za Center pač ne skrbi. Nekoliko sva pomolčala, nato pa je zaskrbljeno vprašal: »Povej, kaj zdaj to pomeni, kaj bo iz tega? Ti si biologinja, bolje poznaš te reči.« Zavedela sem se, da bi morala zaradi svojega poklica nekaj vedeti o virusih in njihovih

Trta na latniku, ki smo ga uredili za senco na terasi, je izjemno bogato obrodila; tudi obiskovalci Vidrinega centra so bili deležni njenih sadov.

Kljub temu, da so bili gozdovi polni želoda in kostanja, je naša Betka v shrambi čakala na svoj obrok jabolk in lešnikov.

lastnostih, a sem hkrati slutila, da bo tokrat precej drugače, da si poteka dogodkov še ne moremo predstavljati. »Nič dobrega ne bo«, sem odvrnila. In to je bilo vse, kar sem zanesljivega lahko rekla.

Sedla sem za računalnik in, kot vsako leto, začela pisati o dejavnostih Inštituta LUTRA v letu, ki se izteka. Vsak poskus se je začel s stavkom o »saj – veste – čem«. Prav tega nisem hotela, saj je postalo jasno, da se bo nadležni virus, ki je to leto do zadnje pore prežl naša življenja, pritihotapil v vsak pregled letošnjih dejavnosti, začeni z Nacionalnim inštitutom za zdravje pa do zadnjega nenavadnega društva, kot je npr. Društvo ljubiteljev orhidej ali Društvo ljubiteljev tatujev. Nič ni pomagalo. Virus, poimenovan SARS-CoV-2, je z zdravstveno, ekonomsko in še kakšno krizo tako zelo zaznamoval vse naše življenje in delo, šolanje in študij, kulturo in šport, da se mu preprosto ne moremo izogniti.

Vendar pa je vsaka kriza tudi priložnost, če le zna-

mo nanjo pogledati z drugega zornega kota. Priložnost ne le za goljufe in vojne dobičkarje, ki služijo na račun kriznih razmer. Priložnost, da se nekaj naučimo in izkušnjo v življenju ter pri delu tudi uporabimo. V vsaki, še tako slabi stvari je tudi nekaj dobrega, le da se to včasih pokaže pozneje.

Seveda se je tudi naša organizacija, Inštitut LUTRA, znašla v vrtincu negotovosti in s strahom smo pričakovali prve vladne ukrepe. Nevladne organizacije so še precej bolj ranljive kot državne institucije in gospodarske družbe, saj zvečine nimajo stalnega vira prihodkov, pomoči države pa tudi ni pričakovati. Kako bomo torej preživel, sem se spraševala. Zelo kmalu, v drugem svežnju protikoronskih ukrepov, je novo vodstvo Ministrstva za okolje in prostor ostro nastopilo proti nevladnim organizacijam, ki imajo status delovanja v javnem interesu in zahtevalo izpolnjevanje za večino nemogočih pogojev za položaj stranskega udeleženca v različnih postopkih pridobivanja dovoljenj za velike posege v prostor. Ministrstvo, ki je poklicano za varovanje okolja in ohranjanje narave, bi torej rado okoljskim nevladnim organizacijam, ki jim je ravno zaradi tega vmešavanja v postopke priznalo delovanje v interesu javnosti, preprečilo sodelovanje pri umeščanju velikih in za okolje uničujočih gospodarskih objektov, kot so hidroelektrarne, sežigalnice, ceste in druga infrastruktura v naravni prostor? Ne bo šlo, smo rekli in se skupaj s še dvema sorodnima organizacijama pritožili na Ustavno sodišče RS. V času spomladanske epidemije, ko smo bili zaprti

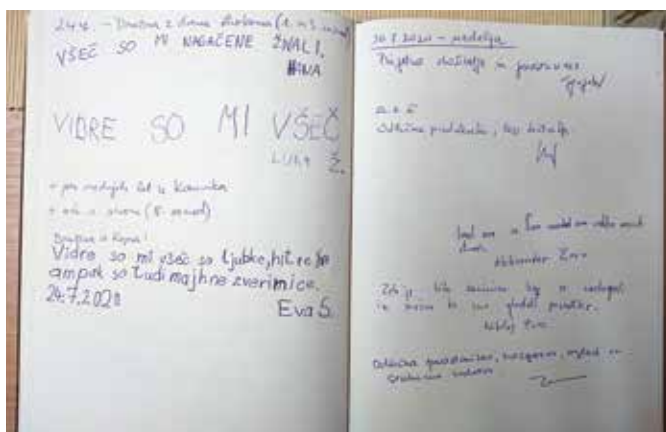
Sredi avgusta sta v cekarju v shrambi polhova mladička že vadila plezanje. Prav nič nista bila plašna.

V gozdnem ekosistemu je izjemno pomembna biodiverzitet gliv. Številne vrste so se naselile na razpadajočem štoru.

V gozdu ob Vidrinem centru so jeseni vzniknile številne dežnikarice in poskrbele za raznolikost naše prehrane.

Letošnje poletje je zaznamoval izjemen obisk gostov, ki so prihajali z najrazličnejših koncev Slovenije. Veseli smo bili njihovih pohval v vpisni knjigi.

v občinske meje in je bila neposredna komunikacija zelo omejena, je to pomenilo ogromen vložek energije. Vendar smo uspeli. Prav, je reklo Ustavno sodišče in zadržalo sporne člene zakona. Dokončne sodbe do dneva, ko to pišem, še ni.

Kljub strahu se je izkazalo, da je Inštitut LUTRA dobro pripravljen na krizne razmere. Pravzaprav se naše delo sploh ni veliko spremenilo. Življenje, še bolj pa delo, se je preselilo na internet. Toda tam je naša organizacija že dolgo. Bili smo dovolj previdni, da nismo nasledili občinskim obljubam o optičnem kablu, ki naj bi vsak čas dosegel Vidrin center. Ni ga bilo. Že pred nekaj leti smo si z enim od ponudnikov uredili dostop do interneta, spomladi še z drugim. Mobilni signal je še vedno omejen, a internet in stacionarni telefon ga dobro nadomeščata, zato so bili naši komunikacijski kanali, brez katerih delo v izrednih razmerah ni mogoče, ves čas odprti. Spomladi se je življenje za dobra dva meseca ustavilo. Tudi promet je potihnil, le tu in tam je bilo slišati traktor. Bele sledi letal, ki so se zadnja leta vse pogostejše križale nad Goričkim, so se raztopile in nebo je zasijalo v vsej modrini. Noči so bile temne in mirne. Pozimi napovedanih skupin šolarjev ni bilo v Vidrin center. Zavladal je mir, zrak je polnilo le ptičje pet-

Visoki gredi, ki smo ju uredili ob Vidrinem centru, sta ob omejenem gibanju skrbeli za lokalno pridelano svežo zelenjavo.

Metulju je bil pisan logotip našega projekta o biodiverziteti očitno všeč; ure in ure je sedel na ležalniku.

je in brenčanje žuželk, divje živali so prihajale bližje hišam. Pomlad se je razcvetela, ljudje pa so jo sprejemali z odprtimi rokami; nenadoma so opazili pisane cvetove, mimo katerih so prej brzeli, zadišale so čremse in lipe, mestne parke in primestne gozdove so napolnile trume sprehajalcev. Narava je v stiski zaradi omejitve gibanja in ustavljenih dejavnosti ponudila zatočišče, pribežališče, tolažbo in sprostitev - ponudila je t.i. »ekosistemsko storitev«, na katero smo ljudje ob vse večjem delovnem tempu in splošnem hitenju že pozabili. Pridobila je na vrednosti, ki jo je ekonomsko težko ovrednotiti, saj je neprecenljiva.

Ko je prvi val epidemije popustil in so se junija sprostiti turistični boni, je Goričko eksplodiralo. Odkrili so ga Slovenci iz osrednje in zahodne Slovenije; do zadnjega kotička so zasedli razpoložljive nastanitvene zmogljivosti te doslej odmaknjene pokrajine. Vidrin center je zaživel in niti pomisliti nismo mogli na počitnice. No, vsaj ne podpisana vodja centra. Obiskovalci so prihajali od jutra do večera, tudi ob času, ko center ni bil odprt. Največkrat družine, pari, majhne skupine. Večkrat so spraševali po živih vidrah, ki bi jih radi videli. Žive vidre? Ne, saj nismo ne cirkus in ne živalski vrt. Divje vidre spadajo v naravo in ne v ujetništvo. Naše vidre so nagačene (ob tem je marsikdo osupnil) in prav vse je povozil avto (opaziti je bilo olajšanje, a tudi obžalovanje na obrazih). Njihovo živahno vedenje pa si lahko ogledate na filmu. Podrobnosti iz njihovega življenja razložimo ob razstavi, pokažemo sledi in druge znake ... Kaj pa v naravi? V poletni vročini boste podnevi zaman čakali vidro, ponoči pa je ne boste videli. Pokažemo pa vam, kod hodi in kaj vse lovi. Čudovita Mala Krka, ki vijuga skozi zelenje listnatega gozda z osvežujočo senco, je očarala prav vse. Nihče več ni spraševal po živih vidrah. Prav vsi

V jesenskem valu epidemije nam je narava spet ponudila sprostitev in nas razveseljevala z barvitostjo.

so odšli zadovoljni in zagotovili, da se še vrnejo in da bodo priporočili prijateljem in sorodnikom, naj vsekakor obiščejo Vidrin center. Na Goričkem da je prelepo, veliko gozdov, odličen zrak in mir, prijazni domačini, prijetne zasebne nastanitve ...

Nekega svežega poletnega jutra je naš projektni pes z laježem naznanil, da se nekaj dogaja. Nisem še popila jutranje kave, pogledala sem proti vhodu in opazila starejši par, ki je že odhajal. Ne, ne bova vas motila, saj imate še zaprto, vrneva se kasneje. Ste že spili kavo?, sem vprašala. Presenečena sta odgovorila, da pravzaprav še ne, pohitela da sta v Vidrin center še pred opoldansko vročino. Potem pa prisedita in kavo bomo spili skupaj, sem ju povabila in se pohvalila, da lahko pripravim res dobro kavo, da imamo švicarski kavni aparat in odlično arabsko kavo. Spogledala sta se; nisem slutila, zakaj. Ja, ampak saj je center še zaprt, sta vztrajala. Če je zaprt, ga lahko tudi odprem, ali ne? Težje bi bilo, če bi bil že odprt, potem ga ne bi mogla še enkrat odpreti... Smeh je povedal, da sta razumela šalo Alice v čudežni deželi. Sledil je prijeten klepet na terasi ob kavi in piškotih. Ja, kava da je zares okusna. Nato sta si podrobno ogledala razstavo v centru in pozorno poslušala razlago. Gospod si je zaželel razglednico z vidro, ki je ni bilo več na zalogi, pa sem zagotovila, da jo poiščem in pošljem po pošti. Ko mi je povedal ime in naslov, sem ugotovila, da imam v gosteh dekana Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, profesorja etnologije in znanega kulturnega antropologa, ki je (med drugim) napisal tudi knjigo o kavi, ki so jo na Kitajskem nagradili kot najboljšo knjigo o tem čarobnem napoju na svetu. Poslovili smo se pristrčno in toplo. Čez dva tedna pa je po pošti prispela razkošna knjiga o kavi s posvetilom in zahvalo za prijetno doživetje... Res je bilo pri-

jetno in ob vsaki dobri kavi se ga bom spominjala.

Do razglasitve jesenske epidemije so obiskovalci še kar prihajali, tudi po dva ducata in več na dan. Našteli smo jih več kot vse desetletje poprej. Nekateri so za Vidrin center izvedeli v paviljonu EXPANO, drugi na gradu Grad, tretji iz novih usmerjevalnih tabel, veliko tudi na internetu. Prepričani smo, da bo vsaj še prihodnje leto podobno, ne glede na bolezen COVID-19. Goričko je odkrito. Vidrin center AQUALUTRA tudi. Posledice tako hude bolezni so lahko tudi neverjetno dobre.

Za prihodnost Inštituta LUTRA se tudi v teh negotovih časih ne bojimo več. Naše delo, sestanki in konference so se preselili na internet, imamo videokonferenčni sistem (celo več različnih), samostojnega dela od doma smo vajeni že leta, delo na terenu teče nemoteno. Ne prosimo za državno pomoč zaradi posledic epidemije koronavirusne bolezni. Nasprotno, zaposlili smo dve novi sodelavki, da smo strokovno kos vsem različnim nalogam. Smo sredi petletnega projekta LIFE NATURAVIVA, v katerem skupaj z Nacionalnim inštitutom za biologijo in še osmimi partnerji – med temi je tudi Krajski park Goričko – poskušamo pokazati vrednost in pomen naše pestre narave - biodiverzitete. Kako neki bi lahko lepše dokazali njeno vrednost kot ravno z letošnjo epidemijo? Narava je na novo odkrita, toliko ljudi v naravi nismo videli še nikoli! Jeseni smo z velikimi pričakovanji zagnali Lutrin novi LIFE BOBER projekt, v katerem bo glavno vlogo seveda igral bober. Pomagali mu bomo štirje partnerji: poleg Inštituta LUTRA še Gozdarski inštitut Slovenije in dva hrvaška partnerja, Gozdarska fakulteta iz Zagreba in Muzej Ivanić grada. Poskušali bomo določiti, do kod se lahko razširi in mu povsod na tem območju pri ljudeh pripraviti prijazen sprejem.

Več o projektu in tej živalski vrsti, ki se po dveh stoletjih vrača na slovenske reke (tudi na Goričko), pa ob letu osorej.

Res je, da pogrešamo druženje, saj smo sodelavke naše organizacije tesno povezane, kar se kaže tudi v nesebični pomoči, ki prihaja v košarah s svežo zelenjavo in dišečim kruhom z domačije sodelavke iz Prlekije. Zato si je težko predstavljati, da kolegice, ki se je po šestih letih vrnila iz Anglije in se pred dvema mesecema zaposlila na Inštitutu LUTRA, v živo sploh še nismo srečali... Kljub temu delo teče

nemoteno! Zdržale bomo tudi to preizkušnjo! Krizo samote na Goričkem preženejo dobre knjige, pomaga glasba (tudi poslušanje, še bolj pa izvajanje) - in pomaga narava. Grejejo pa tudi prijazne besede. Ko sem nekega večera spet prišla na bližnjo kmetijo po mleko, mi je Cvetka podala kanglico in mimogrede rekla: Če te nocoj ne bi bilo, bi jutri prišla pogledat v Vidrin center, če si morda zbolela ... V teh časih gre takšna skrb od srca do srca. Hvala, Cvetka!

**Tekst in foto: Marjana Hönigsfeld Adamič
LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine**

PREŠERNOV POHOD TD VRTANEK

Udeleženci Prešernovega pohoda pred vaško dvorano v Gornjih Petrovcih, 8. 2. 2020 (Foto: Sonja Kerčmar)

Leta 2006 je TD Vrtanek prvič organiziralo zimski pohod ob kulturnem prazniku in ga poimenovalo »PREŠERNOV POHOD«. Od takrat ga organiziramo vsako leto ne glede na vreme ali število obiskovalcev, ki pa nas nikoli ne izneverijo. Tako smo

letos pripravili že štirinajsti pohod, na katerem se je zbralo okoli 50 pohodnikov z vseh vetrov, tudi izven Pomurja. Pot nas je vodila mimo cerkve sv. Trojice, skozi zaselek Olabe do Stanjevec, kjer smo se ustavili na posestvu Mala rosa, ki ga vodita Alenka

Prešernov pohod 2020 (Foto: Dušan Dundek)

Veselo skozi gozd (Foto: Dušan Dundek)

Gospa Alenka Čade nas je pogostila in prebrala pesem, kot se spodobi ob kulturnem prazniku (Foto: Sonja Kerčmar)

in Žarko. Članice TD Vrtanek so pripravile pecivo in pogače, gospa Alenka pa likerje, sokove in druge dobrote za pokušino. Prijazno sta nas sprejela, predstavila svojo dejavnost in gospa Alenka nam je še prebrala pesem, kot se to za kulturni praznik spodobi. Nekateri so si ogledali tudi majhno trgovino, kjer se njeni izdelki lahko kupijo. Zahvalili smo se jima za prijazen sprejem in odpravili naprej

po Stanjevcih v spodnji del vasi, na drugo stran železnice in ob robu gozda nazaj do vaške dvorane v Gornjih Petrovcih, kjer je pohodnike čakal tople obrok. Kot vedno smo se pozdravili z upanjem, da se prihodnje leto zopet vidimo.

Sonja Kerčmar

Pokušina domačih likerjev in čaja (Foto: Sonja Kerčmar)

Brez dobrega peciva ni pohoda (Foto: Sonja Kerčmar)

DAN ŽENA V GORNJIH PEROVCIH

TD Vrtanek iz Gornjih Petrovec je letos pripravilo praznovanje 8. marca – dneva žena za vse občanke in občane naše občine s kulturnim programom in večerjo, na katero si se moral predhodno prijaviti. Praznovanje je bilo v vaški dvorani v Gornjih

Petrovcih in to zadnje v tem letu, saj so se konec marca že začele omejitve druženja. V kulturnem programu so sodelovali domači Ljudski pevci in godci TD Vrtanek, mladi harmonikar, Rene Malačič z dedkom Francem Gašparjem, ki je dolgo

Ljudski pevci in godci TD Vrtanek s pevko Marjetko Popovsko

Franc Gašpar na bobnu in Rene Malačič na harmoniki

Mladi kitarist, Luka Kopun

Veselo praznovanje dneva žena v Gornjih Petrovcih, 07.03.2020

načaj tudi igral pri ljudskih pevcih, mladi kitarist, Luka Kopun ter pevka ljudskih pesmi, Marjetka Popovski iz Izole, ki je pripravila kar večerni koncert ljudskih pesmi. Vzdušje še nikoli ni bilo tako prijetno in veselo, pesem je odzvanjala po dvorani, vsi so peli, s poslušom in brez. Ta večer to sploh ni

bilo pomembno, pelo se je iz srca, z nasmehom na vedrih obrazih. Kot da bi slutili, da bo pesem v tej dvorani za dolgo zamrla. Upajmo, da ne bo tako, in da se bodo veseli večeri v naši dvorani hitro vrnili.

Sonja Kerčmar

DRUŠTVO UPOKOJENCEV OBČINE GORNJI PETROVCI

Najprej vas vse skupaj prav prisrčno pozdravljam in vam želim veliko zdravja in upam, da se vas ta kruta bolezen današnjega časa ni lotila (koronavirus) in da ste vsaj kolikor toliko zdravi glede na naša leta.

Kot ste že sami ugotovili, v letu 2020 nismo imeli nobenega srečanja, saj nam je bilo glede na ukrepe vse onemogočeno. Dne 7. julija 2020 smo imeli drugo razširjeno sejo, kjer nas je bilo prisotnih skupaj z upravnim odborom, poverjeniki ter predsedniki komisij in odborov od 23 vabljenih 18 prisotnih. Na tej seji smo sprejeli **sklep**, da se vse aktivnosti, ki so bile predvidene za leto 2020, prenesejo v leto 2021, seveda če nam bo vse skupaj dovoljeno in ne bo več sedanjih prepovedi. Kot rizična skupina si tega ne moremo dovoliti, da bi ogrožali ljudi v našem društvu.

Sprejet je bil tudi **sklep**, da volilni zbor članov opravimo v letu 2021. Dosedanje predsedstvo, poverjeniki, člani komisij in odborov pa opravljajo naloge v takem sestavu, kot so bili v dosedanjem mandatnem obdobju 2016 do 2019.

S pomočjo Občine Gornji Petrovci in športnega društva Martinje in seveda tajnika, Vilija Zrima, ki je vztrajno delal na tem, smo sedaj le uspeli postaviti orodje za kegljanje na vrhovi.

V soboto, 11. avgusta 2020 je bila tudi skromna otvoritev le tega na igrišču v Martinju, na odprtem, kjer nas je bilo le majhno število, kajti tudi na prostem ni bilo dovoljeno druženje v velikih skupinah.

Otvoritev kegljišča v Martinju

Glede na situacijo, ki je nastala v zvezi s koronavirusa, ni veliko povedati. Leto je hitro naokoli in srčno upam, da nam bo prihodnje 2021 prineslo več možnosti za naša druženja in da bomo lahko nadoknadili vse zamujeno, kajti imamo kar nekaj lepih dogodkov, ki jih moramo še organizirati.

Na koncu želim vsem skupaj vesele božične praznike, v prihajajočem letu 2021 pa veliko zdravja in osebnega zadovoljstva, in če bomo imeli to, bomo tudi srečni. Vidimo se v prihodnjem letu!

Srečno vsem skupaj!

**Predsednica
Društva upokojencev
Občine Gornji Petrovci
Marija Časar**

Foto: arhiv društva

DRUŠTVO BUMERANG SREČE

Sreča je v majhnih stvareh

Vsakega posameznika, vsako društvo in organizacijo je v svojem delovanju letos zaznamovalo nekaj skupnega. Tako se je tudi Društva Bumerang Sreče dotaknila epidemija bolezni Covid-19. Dotaknila se je vsakega posameznega člana, kot tudi društva kot celote. Okrnila je naše delovanje, druženja, sestanke in načrtovanja ter predvsem organiziranje naših tradicionalnih dogodkov za družine in otroke.

Ko smo februarja na občnem zboru načrtovali dogodke za leto 2020, takšnega razpleta dogodkov in dogajanja definitivno nismo pričakovali. Ko pa so se ukrepi, priporočila in omejitve implementirale

na državni ravni in tako zelo hitro, pa je vrag vzel šalo. Predvsem na področju kulture.

Ukrepi povezani z omejevanjem širjenja koronavirusa so torej globoko posegli tudi v delovanje našega društva. Če smo prejšnja leta organizirali veliko tradicionalnih dogodkov za otroke čez celo leto, bili na vseh večjih animacijah na dogodkih v Pomurju, se v letu 2020 nismo udeležili nobenega dogodka, prav tako nobenega nismo organizirali. Sicer dogodkov nasploh ni bilo veliko, pa vendar smo neko čutili praznino predvsem takrat, ko smo vedeli, da bi se v običajnih razmerah približeval kakšen naš tradicionalni dogodek in smo že vnaprej vedeli, da ga ne bomo mogli ponuditi našim zvestim obi-

skovalcem dogodkov. Takrat nas je stisnilo pri srcu, ko smo se spomnili vseh lepih trenutkov, ki smo jih doživeli skupaj. Kot marsikdo drug, smo se tudi mi trudili ostati v stiku z našimi prijatelji društva preko spleta. Virtualno. Na vseh profilih spletnih socialnih omrežij smo se trudili objavljati čim več interaktivnih vsebin. V prvem valu epidemije in z njo povezane karantene smo se predvsem osredotočili na ponujanje kvalitetnih vsebin za zabavne aktivnosti družin doma. Skoraj vsak dan smo objavili kakšno dejavnost, aktivnost ali predlog za kvalitetno preživljanje prostega časa. Veseli smo bili vsakršnega odziva, ki smo ga dobili. Tako vztrajamo tudi do konca leta 2020, saj smo mnenja, da je zelo težko organizirati dogodek, kjer bi se dosledno vsi držali vseh ukrepov in priporočil ter se ob tem tudi sproščeno imeli lepo. Naši dogodki temeljijo na povezanosti, stiskih rok, objemih in bližini, zato dokler tak način izvedbe dogodkov ne bo varen, se selimo na splet.

Kot popotnico pa vseeno zaključujemo s pozitivno noto. To, da smo malo več doma, da imamo več časa za družino in naše bližnje je pa drugi, bolj pozitiven del vse te situacije. Verjamemo, da je vsak našel kakšno dodatno minuto za svoj hobi, da so se sprehodi v naravi podaljšali za kakšno uro, da se mize šibijo pod slastnimi dobrotami in da iz kuhinje vedno diši po piškotih. Družabne igre so priromale iz zaprašenih predalov in iskrice v otroških očeh so se še posebej zaiskrile. Imejte se radi, izkoristite ta

Kostanjev piknik 2019

čas, da ste skupaj, da se še bolj povežete, da spoznate stvari o sebi in svojih družinskih članih, ki jih še niste vedeli. In ne pozabite: »Kar nas ne uniči, nas naredi še močnejše!« Vse to bo enkrat za nami in še se bomo družili na naših bumerangastičnih dogodkih. Do takrat pa se gledamo in beremo.

In ne pozabite, ljubezen, dobroti, prijateljstvo, domišljija, petje, ples, branje, smeh ter upanje in prijaznost nikoli ne bodo prepovedani. Veselimo se majhnih stvari in bomo deležni velikih.

Barbara Petek

Foto: arhiv društva

Božični mini disko 2019

Piknik za člane 2020

10 LET DELOVANJA KTD VESELE VIDRE PESKOVCI

Ljudje se že od nekdaj radi družijo ob različnih dejavnostih. Nekoč, ko še ni bilo moderne tehnike, je bilo to še posebej pomembno.

Tako se je tudi nam pred 10. leti zazdelo, da potrebujemo društvo, ki bo ohranilo delček kulturne dediščine in obujalo običaje, ki so značilni za našo pokrajino.

V vasi Peskovci so že nekoč delovala različna društva in izvajali so se tudi kuharski tečaji.

Kulturno turistično društvo Vesele vidre Peskovci je zaživel z le peščico nadobudnih članic, ki smo delile isto strast. Izdelovanje različnih izdelkov, predvsem ob veliki noči in adventnem času iz naravnih materialov, ki jih nudi naša krajina.

Prav tako nam je bilo všeč sodelovati na različnih kulinaričnih prireditvah, kjer smo lahko predstavile svoje kuharske sposobnosti in ohranjale zelo pomemben del našega kraja, goričko kulinariko.

Tako je postala naša tradicija prirejanje Adventne razstave, sodelovale in organizirale smo tudi velikonočne razstave.

Odkar je prenovljen vaško - gasilski dom v Peskovcih, je društvo dobilo svojo sobo za delovanje in druženje ter možnost uporabe dvorane in kuhinje, kar nam zelo olajša naše delo.

Velikega pomena za nas pa je tudi organizacija delavnic na temo kulinarike. Tako rade organiziramo tudi delavnice na to temo in predavanja, ki slonijo na vsem, kar je povezano s prehrano nekoč.

V goste rade povabimo tudi druga društva, otroke šol in vrtcev, lokalne umetnike, strokovnjake na področju prehrane in vse ljudi, ki jim je mar ohran

njati običaje in navade, ki počasi tonejo v pozabo. Posebej pomembno se nam zdi, da se vključuje otroke, ki se teh dejavnosti in modrosti naučijo in seveda naše starejše generacije, ki z nami to znanje delijo.

Zelo rade se odzovemo tudi na povabila drugih društev v občini in širše.

V teh desetih letih so bile tako članice društva: Terezija Škerlak, Marta Habjanič, Dragica Černjak, Milena Matuš, Maja Kerčmar, Jožica Koltaj, Dragica Polak, Dragica Koltaj, Kristina Pocak, Marta Kozic, Milena Vukovič in Andreja Habjanič.

Društvo trenutno deluje z desetimi članicami.

Ob koncu bi se najlepše zahvalila vsem našim članicam, ki še vztrajajo, in ki si kljub težki situaciji in pomanjkanju časa, utrgajo kakšno urico za druženje.

Osebnostno si želim, da nas naslednje leto čakajo lepši časi in da se bomo lahko spet družile in uživale v tem kar imamo rade in kar nas veseli.

Predvsem pa naj bo naslednje leto zdravo in da se bomo lahko spet srečali na kakšnem prijetnem druženju.

Naj pa izkoristim še priliko in vsem občanom Občine Gornji Petrovci zaželim mirne prihajajoče praznike.

**Predsednica društva:
Habjanič Andreja**

KUD SREBRNI BREG MARTINJE

Lani, proti koncu leta, smo že slišali zanj. Tam nekje daleč se je pojavil in povzročal veliko skrbi ljudem, ki so tam živeli.

Novi virus, ki nam danes tako kroji naše življenje, nam takrat še ni povzročal takih skrbi. Veselili smo se začetka adventa in prihajajočih praznikov.

Da bi bili še lepši, smo spletili lep adventni venec in postavili smreko ob križišču na Srebrnem bregu. V soboto pred prvo adventno nedeljo smo pripravili manjšo slovesnost, na kateri je domači župnik, g. Dejan Horvat blagoslovil adventni venec in nas tako popeljal v prihajajoče praznike.

Otroke je v začetku decembra obiskal sveti Miklavž s svojim spremstvom. Veseli so ga bili tako otroci, kot tudi starejši.

Pred novim letom pa smo se zbrali v vaško - gasilskem domu, kjer so se z lepimi nastopi pod vod-

stvom Marjetke Andrejek predstavili naši otroci. Toliko vsega so nam pokazali, da smo lahko vsi skupaj ponosni na njih in se nam za prihodnost kulture v naši vasi ni treba bati.

Dedek Mraz v Martinju

Po novem letu smo se zbrali na rednem občnem zboru, kjer smo z zadovoljstvom pregledali naše delo in zastavili plan za naprej. Toliko idej in na koncu zapisanih predlogov še nikoli ni bilo. Od vseh tistih prireditev, ki jih vsako leto pripravljamo, smo dodali še mnogo drugih, tudi otvoritev obnovljene Srebrne (Camplinove) hiše, literarni večer, pa gledališka predstava...

Potem pa se je začelo. Že smo se pripravljali na gledališko predstavo, zbrali datum in tako naprej... in na koncu morali odpovedati.

Novi virus je popolnoma ustavil vse naše projekte. Sedaj samo čakamo in čakamo, kdaj bo vsega tega konec, da bomo spet lahko veselo delali naprej in se skupaj veselili kot pred tem.

Ne vem, kako bo, toda vseeno vam v imenu našega društva za praznike želim kar največ veselja in zdravja, slednjega še posebej v letu, ki prihaja.

Ciril Kozar

Foto: Brigita Andrejek

»KORONA« IN POHODNO DRUŠTVO MIROSLAV VIHAR STANJEVCI

...januar, februar – november, december. Čas potovanja od začetka do konca leta. Potujemo skozi življenje, za katerega nihče ne dobi zemljevida. Vsak potuje po svoje in si sproti riše svoj zemljevid. Vsaka stran zemljevida je nov smerokaz za vse, kar se nam čez leto dogaja. Trudimo se, da nam stresno obdobje v katerem smo, ne odvzame še nekaj volje in upanja do druženj, uživanja v sprehodih in naravi. Vse to, kar se dogaja v letošnjem letu, nas utesnjuje in nam krati, da si napolnimo baterije za naslednje dni.

Čeprav se člani društva počutimo, kot da so nas zaprli v box, smo nekateri še vedno »delno« aktivni. S strahom, posebnimi priporočili in zaščito, smo se še vedno enkrat tedensko srečevali na pohodih. Ti so bili včasih daljši, včasih krajši. Nadel smo si maske, omejili število udeležencev, držali predpisano razdaljo in šli uživati v naravo. Nismo se predali malodušju, saj smo potem še bliže času in bolezni, ki nas potegne vase. Če se enkrat prepustiš temu

načinu življenja, se ti ne piše nič dobrega in lahko čakaš le konec, ki je itak zapisan na strani našega zemljevida.

Januar in februar sta lahko zapisana z veliko začetnico. Takrat so bila naša druženja brez strahu, da nas bolezen zaznamuje za vse čase. Sijal je žarek svetlobe, da bo tudi to leto polno uspešnih dogodkov, ki smo jih bili deležni prejšnjega leta.

V januarju smo se pohodniki udeležili vsakoletnega srečanja pri kartanju in igri Človek ne jezi se in na pohodu Zmagovalcev pri Gradu na 10 km. Februarja smo z KMN Stanjevci odšli na Roglo na smučanje in na pohod med krošnjami. Marca, aprila in maja je nastopilo obdobje, ko smo se morali posloviti od brezskrbnih druženj. V tem času smo si nekateri želeli, da se odmaknemo od ljudi, ki so čustveni vampirji in niso sposobni razumeti, kakšno škodo povzročajo sebi in drugim. Koronakriza nam je razkrila pravi obraz, nam pokazala bistvo, ali nam je še mar za sočloveka, za dejanja okrog nas.

Sprehod med krošnjami na Rogli

Na vlaku za Mursko Soboto

Junija smo se z vlakom odpeljali v Mursko Soboto. Obiskali smo pokopališče, prižgali svečke nekdanjemu učitelju, Miroslavu Viheru, po katerem ima naše pohodno društvo ime. Šli smo na pico in na koncu se posladkali s sladoledom. Vožnja z vlakom je potekala po predpisih.

Julija smo nadaljevali z druženji na tedenskih pohodih. Avgusta smo izkoristili ugodnosti slovenskih železnic in se odpeljali na morje, v mesto Koper. Bilo je čudovito doživetje.

Septembra smo imeli test hitre hoje na 2 km, oktobra smo pekli kostanje in okušali domači mošt. Zdaj pa je ponovno konec brezskrbnega druženja. Koledarsko gledano se tudi dnevi leta bližajo h koncu, toda še veliko bi se lahko zgodilo. Mogoče nam uspe pohod na Tromejnik ali kam drugam, saj če naredimo »inventuro«, se je vseeno marsikaj zgodilo in marsikaj še bo.

Ozrimo se v prihodnost in si zaželimo želje takšne in drugačne. Želje zase, želje za bližnje in želje za vas. Le kaj bi lahko bile naše želje? Moja želja je, naj se že enkrat ta zmešnjava konča. Naj se konča vse to, kar nam onemogoča, da bi lahko naša pohodniška stran na zemljevidu bila čim bolj popisana in čim daljša.

Člani PD Miroslav Viher v Kopru

Dragi pohodniki in vsi, ki berete moj prispevek, naj vas jutrišnji dan, zaradi ponorelega sveta in virusa COVID-19 nikoli ne preseneti s prebliskom »ODPADE«, naj vam ne odvzame zanimanja za vse, kar se dogaja okrog nas. Vedno verjemite, da čudeži obstajajo, le verjeti je treba vanje. Nič ne ostane na istem mestu, življenje je nenehno gibanje. Bodite potrpežljivi s seboj, s svojimi bližnjimi, z vsemi ljudmi okrog vas. Dovolimo si sprememb in premikov, predvsem pa ostanimo zdravi, da najdemo nove skupne poti.

Violeta Žujs Škerlak

Foto: arhiv društva

PGD NERADNOVCI

Prehajamo v zimsko obdobje leta 2020. Leta, ki bi ga večina prebivalstva najraje preskočila. Epidemija Covid – 19 je tudi v gasilstvu pustila velike posledice. Nastale posledice se bodo odražale tudi v prihodnjih letih, saj odpoved tekmovanj in priprav na tekmovanja zmanjša operativno sposobnost gasilcev.

V našem društvu smo v mesecu februarju uspeli izvesti občni zbor. V mesecu juniju smo opravili še pregled društva. Vse ostale prireditve in tekmovanja po so na žalost bile odpovedane. Ker se zavedamo, da smo oddaljeni od nujne zdravniške pomoči, smo se odločili za nakup defibrilatorja. Zahvala gre Zavarovalnici Triglav za sofinanciranje nabave defibrilatorja.

Občankam in občanom Občine Gornji Petrovci ob tej priložnosti PGD Neradnovci želi predvsem zdravo in uspešnejše leto 2021.

**Tajnik PGD Neradnovci,
Simon Časar**

**LETOŠNJI PRAZNIKI BODO
ŽAL DRUGAČNI, A NAJ ZATO
NE BODO NIČ MANJ DOŽIVETI.**

**ŽELIMO VAM
BLAGOSLOVLJENE
BOŽIČNE IN NOVOLETNE
PRAZNIKE**

**TER PONOSNO PRAZNOVANJE
DNEVA SAMOSTOJNOSTI IN
ENOTNOSTI.**

**NOVO LETO PA NAJ
ZAZNAMUJETA PREDVSEM
ZDRAVJE IN UPANJE.
VSE DOBRO V LETU 2021!**

N.Si

V SPOMIN ARPADU SMODIŠU (10.10.1947 – 20. 3. 2020)

Umrli je tiho, v 73. letu starosti, na svojem domu v Stanjevcih. Živel je sam v svoji hiši. V zadnjih letih svojega življenja pa se je zapiral vase in ni imel veliko stikov z vaščani. V veliko podporo sta mu bila soseda Ibolka Ščavničar in Zdravko Šebjanič.

V Prostovoljnem gasilskem društvu Stanjevci pa je pustil svojo življenjsko pot kot človek, ki je bil vedno pripravljen pomagati. Bil je predan svojemu delu v gasilstvu. Ves čas dela v gasilstvu je bil blagajnik društva. Poleg gasilstva pa je bil član vaškega odbora. Imel sem čast in v veselje mi je bilo, da sem lahko z njim sodeloval in skupaj z njegovo pomočjo smo v Stanjevcih ogromno uredili. Posebno mesto pri vsestranski pomoči se je pokazalo pri delu z njegovim traktorjem ali pri gasilskih opravilih pri vaških delih. Njegov traktor s prikolico je bil nepogrešljivi del vsakega dela, ki smo ga v Stanjevcih opravili. Rad je priskočil tudi na pomoč sosedom in sovaščanom. Res se je razdajal za vse nas in za naše društvo. Res je bil velika dobričina.

Iskrena zahvala ARPI za vse kar si storil dobrega za naš kraj, Stanjevce, za naše društvo. Žal, zaradi prepovedi, ki jih je prinesel koronavirus, nismo opravili žalne seje in tudi pogreba se nismo mogli udeležiti. Zato pa smo se v vodstvu PGD Stanjevci odločili, da v imenu vseh članic in članov PGD Stanjevci, vseh vaščank in vaščanov vasi Stanjevci obiščemo njegov grob na stanjevskem pokopališču. To smo storili na dan spomina na mrtve, 1. novem-

bra 2020. Prižgali smo mu sveče, položili cvetje in se še zadnjič poslovili od našega prijatelja gasilca in sovaščana. Prav tako smo prižgali sveče za ostale preminule gasilke in gasilce in prižgali sveče za preminule sovaščanke in sovaščane. Zaradi

ukrepov Covida smo se žal tega udeležili v manjšem obsegu, zastopali pa smo vse članice in člane prostovoljnega gasilskega društva in vse vaščanke in vaščane vasi Stanjevci. Zadnjega slovesa smo se udeležili: Franc Šlihthuber, častni predsednik PGD Stanjevci in župan, Danilo Bohar, predsednik PGD Stanjevci, Drago Škerlak, blagajnik PGD Stanjevci in član občinskega sveta ter vaški predsednik in Boštjan Šlihthuber, član PGD Stanjevci.

Počivaj v miru na stanjevskem pokopališču, saj si veliko svojega prostega časa žrtvoval za izgradnjo vežice, kot tudi pokopališča. V PGD Stanjevci te bomo ohranili v trajnem spominu.

**Za PGD Stanjevci
Franc Šlihthuber, častni predsednik**

VAS PESKOVCI

Obnova mrliške vežice v Peskovcih

Končuje se leto 2020. Za cel svet zelo težavno leto, ki nam je spremenilo življenje. Marsikateri načrti so ostali nedotaknjeni zaradi Covid-19. Tudi narava nam je ponagajala s poplavlami in drugimi naravnimi nesrečami.

Po velikem nalivu so bile poškodovane vse vaške ceste. S pomočjo režijskega obrata Občine Gornji Petrovci smo jih uspešno sanirali.

V jesenskem času se je začela v naši vasi obnova zvonika in mrliške vežice. Obnova še ni dokončana, upamo pa, da se v letu 2021 dokonča.

Zahvaljujem se vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri sanaciji cest in obnovi vežice.

Želim vam lepe praznike ter uspešno predvsem pa zdravo prihajajoče leto 2021.

Predsednica V.O. Peskovci
Habjanič Marta

BALONARSKO TEKMOVANJE V PREKMURJU SE JE PRIČELO Z DOGODKOM V ŽENAVLJAH

Balonarski klub Roto iz Murske Sobote že več kot dve desetletji aktivno deluje na področju tega atraktivnega športa in je organizator različnih balonarskih tekmovanj v Prekmurju, ki slovi kot ena najlepših lokacij za letenje v Sloveniji in širše.

Letošnje aktivnosti in načrte je zapletla epidemija, saj je bil organizator zaradi posebnih razmer prisiljen prestaviti Svetovno prvenstvo v letenju s toplozračnimi baloni na leto 2022.

Kljub izjemnim razmeram je organizatorju uspelo, da je konec avgusta 2020 uspešno izpeljal kar nekaj športnih dogodkov: državno prvenstvo v letenju s toplozračnimi baloni ter premierno v Sloveniji: vzlet plinskih balonov, ki so iz obale soboškega jezera poleteli v noči iz 28. na 29. avgust 2020. Štiri dni

Baloni na ženaveljski njivi

športnih aktivnosti se je pričelo 27. avgusta v Ženavljah z dogodkom, s katerim se je počastil spomin na pristanek prvega plinskega balona v Sloveniji.

Bakovska godba

Govor župana, Franca Šlihthubra

S plinskim balonom sta iz Belgije poletela belgijski fizik, izumitelj in raziskovalec, Max Cosyns ter njegov asistent, Nérée van der Elst ter po celodnevem letu na višini več kot 16.000 metrov pristala v Ženavljah. Ta datum (18. avgust 1934) slovenski balonarji opredeljujejo kot začetek balonarstva v Sloveniji.

Ob spomeniku, ki v Ženavljah obeležuje ta zgodovinski dogodek, so organizatorji slovenskega državnega prvenstva v letenju s toplozračnimi baloni v sodelovanju z občino Gornji Petrovci pripravili spominsko slovesnost, na kateri so obudili spomin na pristanek prvega plinskega balona v Sloveniji in tako na simbolni način obeležili pričetek odprtega državnega prvenstva. Goste na prireditvi so nagovorili: Matjaž Pavlinjek, generalni direktor organizacije in predsednik balonarskega kluba Roto balon klub, župan občine Gornji Petrovci in gostitelj, gospod Franc Šlihthuber ter vrhunski slovenski pilot toplozračnih in plinskih balonov, gospod Grega Trček. Ob odlični glasbeni kulisi, ki jo je pripravil pihalni orkester iz Bakovcev, so obiskovalci prireditve lahko občudovali toplozračne balone, ki so bili v čast obema belgijskima pilotoma postavljeni na bližnjem travniku.

O dogajanju na odprtem državnem prvenstvu

Slovensko odprto državno prvenstvo v letenju s toplozračnimi baloni je potekalo v okolici Murske Sobote, od 27. do 30. avgusta. V štirih tekmovalnih dneh so, zahvaljujoč ugodnim vremenskim razmeram, uspeli izpeljati vseh predvidenih šest poletov. Piloti iz Slovenije, Madžarske, Slovaške in Avstrije so pokazali svoje spretnosti in znanja v različnih tekmovalnih nalogah. Razpisane tekmovalne naloge od tekmovalcev zahtevajo skrbno načrtovanje premikov v zraku, pa tudi odlično obvladovanje letenja v trenutnih vremenskih razmerah.

Nekaj o plinskih balonih

V sklopu teh športnih dogodkov je slovenska javnost prvič po 86 letih spoznala tudi plinske balone. Trije plinski baloni so se na polet pripravljali ob paviljonu Expano v Murski soboti. Premierno pa je sledil edinstven vzlet vseh treh balonov; slovenska pilota Grega Trček in Filip Štucin sta plinski balon v eni noči pripeljala na Poljsko in ob 6.50 pristala južno od Katowic, v mestecu Bijelo Bilsko (Bielsko - Biala). Ta izjemen polet bo zapisan v zgodovino

Župan, Franc Šlihthuber in slovenski pilot toplozračnih in plinskih balonov, gospod Grega Trček

Pri balonu: Matjaž Pavlinjek, Štefan Pavlinjek, Franc Šlihthuber, Ludvik Novak in Grega Trček

slovenskih balonarskih dosežkov.

Vodja poleta, Grega Trček je takole strnil svoje občutke:

“Nočni polet je bil čaroben, ko opazuješ lučke mest pod sabo, poskušaš ugotoviti, katero mesto je pod tabo, pri tem ti pomagajo navigacijske naprave. Nebesni pojavi iz balona seveda izgledajo čisto drugače: opazovali smo mavrico - za razliko od pogleda nanjo iz tal, je ta iz balona okrogla. V povprečju smo leteli na višini 2.500 metrov, hitrost gibanja balona je enaka hitrosti vetrov na tej nadmorski višini: v povprečju smo leteli s hitrostjo 42 km/h, največja dosežena hitrost tega poleta je bila 73 kilometrov na uro. Z balonom smo preleteli 420 kilometrov, zemeljska ekipa, ki nam je sledila, je za doseg mes-

ta našega pristanka prevozila kar 750 kilometrov. Občutki so edinstveni in želimo si še več takšnih poletov!”

Plinski baloni, za razliko od toplozračnih, letijo več ur ali celo več dni skupaj in so napolnjeni z vodikom ali helijem, ki sta lažja od zraka. Plinski baloni tako dosegajo bistveno večje razdalje v primerjavi s toplozračnimi, ki so lahko v zraku le uro ali dve. Rekord v trajanju poleta z običajnim, 1000 m3 plinskim balonom je 92 ur, leta 1995 ga je dosegel Gordon Bennett. Bennet je poletel je iz mesta Wil (Švica) in pristal v Rigi (Latvija).

Tina Bolcar Repovš

Foto: Tanja Horvat

PRESENEČENJE OB 60-LETNICI

Ob 60-letnici našega prijatelja, Jožeta, smo mu pripravili posebno presenečenje. Sredina maja ob njegovem prazniku, v popoldanskih urah, ko je najmanj pričakoval, da mu bomo njegovi prijatelji prišli voščiti, smo mu še prej postavili velik bor z oznako 60. Ker je Jože že po vasi slišal raznorazne špekulacije, nas je tudi sam presenetil z dobro hrano in pijačo, ob kateri smo se znali povесeliti in poklepetati pozno v noč.

Prijatelji iz Šulincev

Presenečenje ob 60. obletnici pri Jožetu v Šulincih

ALEŠEVA »FANTOVŠČINA«

Smo v enem najbolj turboletnem in stresnem letu, ki se hvala Bogu počasi izteka in upamo, da se nikoli več ne bo ponovilo.

Lani na silvestrovo sem slišala, da sta na Kitajskem za nekim nepoznanim virusom umrla dva človeka. Sama pri sebi sem pomislila, pa kaj to ima veze z nami, v naši mali Sloveniji, ki smo tako daleč stran od Kitajske. Kako sem se motila! Virus je zarezal v naša življenja bolj, kot si, niti v najbolj morastih sanjah ne bi želeli. Drug drugega se bojimo, preko mask se ne poznamo in že vsak najmanjši prehlad nas prestraši.

V tem letu so se nam načrti podirali kakor hišice iz kart. V vsem tem kaosu pa smo imeli prebivalci Martinja tudi en vesel dogodek, saj smo v zakonski stan pospremili Jasmino in Aleša. S prvotnega datuma, ki sta ga načrtovala konec meseca maja, sta morala poroko prestaviti na konec julija, ko so se Covid-19 ukrepi malo razrahljali. Piknik pred poroko, ki je nadomestil fantovščino in deključino ter poroko, smo pa izpeljali »kot se šika«.

Aleševa »fantovščina«

Teden pred poroko sta nas Jasmina in Aleš povabila na piknik, da se še malo podružimo pred poroko.

Aleš ni vedel, da so mu domači fantje pripravili presenečenje. Tisto dopoldne so se zbrali pri enem od sosedov in sklenili, da mu naredijo križ. Zapele so žage in sekire, breza za križ je bila posekana in križ pripravljen. Moral pa je biti tudi precej trpežen, saj je moral zdržati Aleša.

Pozno popoldne smo se zbrali in ob prijetnem druženju s hrano in pijačo nam je lepo mineval čas, dokler fantje niso prišli s križem na plano. Aleša so privezali na križ, ga dvignili s križem na traktor in mu okrog vratu zvezali velik kozarec - kriglo.

Mislili so ga napiti ampak jih je Aleš vse prelisičil, saj je večino špricarjev zlil po sebi, tako je največ posledic utrpela njegova majica, saj je bila cela prepojena z alkoholom.

Zapeljali so ga s traktorjem po vasi, zraven smo ga pa spremljali vsi prisotni. Najbrž ni potrebno posebej omeniti, da smehu ni bilo konca. Kakšna atrakcija pa je bila to še za mimo vozeče madžarske državljane, ki so ga slikali in vsi po vrsti zatrjevali, da se ne bodo nikdar poročili, če jih bo čakala takšna usoda.

Po vrnitvi domov, ko je mislil, da se je že rešil vsega hudega, pa so mu križ naprtili na rame in ga je moral odnesti na Srebrni breg in nazaj. Pomagali so mu lahko tudi družbani, botri in vsi tisti, ki se jim je zasmilil.

Aleševa »fantovščina«

Vmes sta ga tolažili tudi mama in bodoča žena, Jasmina ter mu brisale potno čelo in mu tako lajšale pot. In naš Aleš je varno prispel s križem domov. Vsi prisotni smo se enoglasno strinjali, da je nalogo opravil z odliko in da je s tem pripravljen na vse težave, ki jih bo moral premagati v zakonu.

Torej fantje, vidite, ni se težko samo poročiti, ampak tudi imeti »fantovščino« v Martinju... to ni tako preprosto, kot si nekateri mislite.

Želim vam in nam, da bi bilo prihajajoče leto 2021 normalno leto, da bi s skupnimi močmi ta virus premagali in da se nam vsi zastavljeni cilji drugo leto uresničijo. Ostanite zdravi in srečni!

Brigita Andrejek

Foto: Fredi Kovač

OBISK NAJSTAREJŠE OBČANKE IN OBČANA V LETU 2019

23. decembra 2019 sta župan, Franc Šlihthuber in podžupan, Ernest Kerčmar obiskala najstarejšo občanko in občana v naši občini. Že nekaj let sta to: Emilija Časar iz Ženavej, ki je letos praznovala že 101. rojstni dan in Franc Balek, prav tako iz Ženavej, ki je letos dopolnil 97 let. V prijetnem vzdušju

domačega okolja sta z njimi in njihovimi najdražjimi, ki zelo lepo skrbijo za njiju, poklepetala, jim zaželela predvsem veliko zdravja in dobrega počutja med domačimi.

Sonja Kerčmar

Foto: arhiv občine

Obisk pri Francu Baleku v Ženavljah

Obisk pri Emiliji Časar v Ženavljah

OGLED FILMA: STRIC GEZA IDE V ZATURCE

Obiskovalci v pričakovanju filma Stric Geza ide v Zaturce

Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Križevci je 23. februarja 2020 v gasilskem domu v Križevcih organiziralo ogled dokumentarnega filma *Stric Geza ide v Zaturce*. Gre za dokumentarec o potovanju strica Geze, ki je tudi glavni junak v filmu, po sledih starega očeta Petra Kútoša, ki se je v 1. svetovni vojni bojeval v Karpatih. Film je nastal po scenariju pisatelja, Štefana Kardoša, ki je skupaj z Jožetom Glažarjem tudi režiser in producent filma. Ogled filma je pritegnil številne domačine in prav tako prebivalce iz okoliških krajev, ki so z navdušenjem prisostvovali potovanju strica Geze v Zaturce v Ukrajini.

Pred pričetkom ogleda je prisotne pozdravil župan Občine Gornji Petrovci, Franc Šlihthuber, dr. Klaudija Sedar, ki je prireditel povezovala, pa je podala tudi nekaj zanimivosti o zgodovini Križevcev in znanih osebnostih, ki izhajajo iz te vasi. Po ogledu

Janez Gergar in Geza Bačič

filma je Geza Bačič skupaj z Janezom Gergarjem in režiserjema obujal spomine na čase, ki so že minili, a so še globoko vtisnjeni v spomin. Beseda je dala besedo in tako se je večer sklenil v nadvse prijetnem vzdušju ob spominih na pretekle čase, ki tudi sooblikujejo podobo kraja Križevci.

Klaudija Sedar

Foto: arhiv društva

V ospredju: Štefan Kardoš, Jože Glažar, Geza Bačič

12. UPKAŠOV POHOD

Pohodniki na Upkaševem pohodu v Križevcih

V organizaciji Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Križevci je 6. junija 2020 potekal že tradicionalni Upkašov pohod, dvanajsti po vrsti, ki je veljal tudi za pohodno kartico Goriškega društva za lepše vütro. Zbiranje se je začelo pred evangeličansko cerkvijo v Križevcih, kamor se je okrog sto pohodnikov po prehojenih dobrih desetih kilometrih vrnilo in tam pohod sklenilo. Pohodnike je po obronkih vasi Križevci vodil Peter Küčan, ki je uvodoma pohodnikom podal tudi nekaj zanimivosti in znamenitosti kraja Križevci, tudi o tem, zakaj se je prebivalcev Križevcev oprijelo ime upkaš. Prijet-

no vreme je na to junijsko soboto pritegnilo mnoge pohodnike iz različnih krajev, tudi oddaljenih, ki so skupaj z domačini ob druženju spoznavali skrite koticke vasi Križevci.

PGD Križevci

Foto: arhiv društva

Zbiranje pohodnikov pri evangeličanski cerkvi v Križevcih

Vesele božične praznike
ter srečno, zdravo in zadovoljno
novo leto 2021
vam želi

Slovenska demokratska stranka

Za uspešno, pravično in svobodno Slovenijo!

KMN KOŠAROVCI

Ekipa KMN Košarovci

Ko se tako leto končuje in gledamo nazaj, nehotе vrednotimo, kaj in koliko smo bili aktivni v preteklem letu. Kot nam je vsem že znano, je letošnje leto zelo drugačno, kot smo bili navajeni do sedaj. Prepovedane so bile vse športne aktivnosti, kakor tudi vsa ostala druženja. Iz teh razlogov tudi naših tekem ni bilo, saj se spomladanski del našega tekmovanja v letu 2020 ni nadaljeval. Sezona se je končala jeseni po odigranih 11. tekmah in mi smo takratni jesenski del tekmovanja končali na 3. mestu.

Ponovno smo se na igrišča podali šele avgusta, ko se je začela nova sezona 2020/2021. Vsi smo že nestrpno pričakovali 29. avgust, ko je bila na sporedu prva tekma in takrat smo poskrbeli tudi za prvo veselje naših navijačev s prvo zmago v letošnjem letu. Vsak teden so se vrstile nove tekme in sledili

so novi zabiti goli in z njimi tudi nove zmage. Na žalost pa se je oktobra stanje v državi spet zaostriilo in spet so se prekinila tekmovanja. Zdaj lahko le upamo, da se bo vse umirilo in bomo lahko nadaljevali s športnimi aktivnostmi. Četudi smo le amaterski športniki, komaj čakamo na nove tekme. Vsaka nova tekma pa je za nas nov izziv, s katerim se spopadamo po svojih najboljših močeh in tako bo ostalo tudi v prihodnje. Stremimo k temu, da dosežemo najboljše možne rezultate in kar je najpomembnejše, da uživamo v igri.

Zapomnite si, da so majhne stvari tiste, ki resnično štejejo v življenju! Naj bodo vaši prazniki čarobni, polni topline in veselja v družbi vaših najdražjih. Srečno v 2021!

Sandra Kuhar

ŠPORTNO DRUŠTVO NERADNOVCI

Leto 2020 prihaja h koncu, leto, ki ga verjetno še nekaj časa ne bomo pozabili. Samo žal ne v dobrem smislu. Epidemija v začetku leta in zdaj, nam je pokvarila druženje med ljudmi.

V začetku marca nam je še uspelo opraviti redni občni zbor. Zadali smo si kar nekaj nalog in ciljev, vendar smo jih žal večino morali prestaviti na naslednje leto. Epidemija nam je preprečila izvedbo spomladanskega dela prvenstva v ligi MZKMN Goričko. Tako so ostali rezultati iz jesenskega dela 2019, kjer smo zasedali 3. mesto. Pred začetkom sezone 2020/2021 je zvezi MZKMN Goričko uspelo izvesti zaključni turnir. Turnir se

ŠD Neradnovci

je odvijal v mesecu avgustu, na igrišču v Gornjih Petrovcih. Nepričakovano smo osvojili prvo mesto in postali prvaki zaključnega turnirja. To nam je v 20. letih delovanja društva uspelo drugič. Zmaga na tem turnirju nam je dajala upanje za dober začetek jesenskega dela prvenstva 2020/2021. Po odigranih šestih tekmah smo uspeli trikrat zmagati in prav tako trikrat izgubiti. Kar je manj od naših pričakovanj. Nadaljevanje jesenskega dela prvenstva je

prekinil ponovni virusni val. Spomladi računamo na boljšo epidemiološko sliko v Sloveniji, kar nam bo omogočilo nadaljevanje prvenstva. Nadejamo se tudi boljših rezultatov v letu 2021.

Športno društvo Neradnovci vam ob koncu leta 2020 želi čim lažje premagovanje virusa in uspešnejše leto 2021.

**Tajnik ŠD Neradnovci,
Simon Časar**

ŠPORTNO DRUŠTVO LUCOVA V LETU 2020

Koledarsko leto 2020 se počasi izteka. To je čas, ko vsi v krogu svojega delovanja analiziramo in se spominjamo svojih uspehov in porazov v minulem obdobju.

Kakor večino dejavnosti v Sloveniji in nasploh po svetu, je tudi delovanje našega društva in nogometne ekipe v letu 2020 zaznamovala epidemija COVID-19. Kljub temu, kar se nanaša na izveden tekmovalni del, ocenjujemo, da je bilo leto uspešno.

Zaradi navodil in usmeritev NIJZ in Vlade Republike Slovenije ni bilo mogoče izvesti spomladanskega dela tekmovanja, tako se je tekmovanje lige Goričko v sezoni 2019/2020 končalo po jesenskem delu tekmovanja.

V jesenskem delu sezone 2019/2020 smo odigrali 12 tekem. Veseli smo, da nam je uspelo zmagati na 11 tekmah, medtem ko smo na 1 tekmi doživeli poraz. Porazila nas je prvouvrščena ekipa iz Gornjih Petrovec.

Dosegli smo 101 zadetek, prejeli pa smo jih 22. Na listi strelcev smo imeli na 2. mestu našega člana ekipe, Horvat Ricija z 22 zadetki.

Člani ŠD Lucova na turnirju v Gornjih Petrovcih

Po dolgem poletju se je COVID stanje umirilo in pred novo sezono smo lahko odigrali zaključni turnir sezone 2019/2020, ki ga je organizirala ekipa iz Gornjih Petrovec. Po premoru smo bili zelo veseli, da lahko znova stopimo na igrišče. Tako smo v skupinskem delu premagali oba nasprotnika in zasedli prvo mesto v skupini. V nadaljevanju nam je zmanjkalo športne sreče. Polfinalno tekmo in tekmo za 3. mesto smo izgubili z 1:0 in zasedli nehvaležno 4. mesto.

ŠD Lucova

V mesecu avgustu smo začeli z novo tekmovalno sezono 2020/2021. Ekipi so se pridružili trije novi igralci in sicer: Laslo Kristrijan, Kovač Leon in Kramberger Jan.

Jesenski del tekmovanja se je dobro začel. Odigrali smo 6 tekem. Od tega smo na 5 tekmah zmagali in na eni izgubili in sicer z ekipo iz Gornjih Petrovec z rezultatom 3:2. Ponosni smo, da imamo na listi strelcev po 6 odigranih tekmah na prvem mestu našega igralca Molnar Mateja s 14 zadetki. Upamo, da se bo zdravstveno stanje s COVID-19 v letu 2021 umirilo in da bomo lahko nadaljevali s tekmovalno sezono.

V mesecu februarju smo organizirali naš že tradicionalni turnir v kartanju šnopsa. Turnirja se je udeležilo 70 igralcev iz celega Pomurja. Veseli smo vseh ekip in posameznikov, še posebej pa ekipe iz Melinca, s katero smo se pred nekaj leti spoprijateljili. Z njimi redno izmenjujemo udeležbo na turnirju. Vsakokrat se radi odzovemo njihovem povabilu. Mnenja smo, da je na prvem mestu vsekakor veselo druženje in šele nato pride rezultat.

Na našem turnirju v kartanju šnopsa so se na prva štiri mesta uvrstili:

1. Gumilar Božo iz Murske Sobote,
2. Lepoša Stanko iz Lucove,
3. Hari Štefan iz Nemčavec,
4. Novak Tine iz Lucove.

Zaradi epidemije COVID-19 našega plana dela nismo mogli v celoti izvesti. Tako je odpadlo postavljanje mlaja za 1. maj in kresovanje.

Upamo, da se bo zdravstveno stanje v državi in v

Polna dvorana na turnirju v kartanju šnopsa

svetu naslednje leto popravilo in da bomo lahko znova zagnali naše udejstvovanje na področjih, ki si jih želimo. Trenutno pa se moramo zavedati, da je zdravje na prvem mestu in da moramo v celoti upoštevati navodila NIJZ in naše vlade.

ŠD Lucova se iskreno zahvaljuje vsem našim članom in simpatizerjem, sponzorjem in vsem, ki ste z nami preživeli to leto in nam namenjali pozornost. Hvaležni smo za vaše pohvale, kritike, naklonjenost, spodbudo in podporo, ki smo jo potrebovali. Hvala vsem!

Zahvaljujemo se tudi Občini Gornji Petrovci, županu, občinskemu svetu ter delavkam in delavcem za pomoč in opravljeno delo.

Ob prihajajočih praznikih želimo vsem občankam in občanom blagoslovljene in mirne božične praznike, v letu 2021 pa veliko zdravja, sreče in zadovoljstva.

ŠD Lucova

ŠD NK KRIŽEVCI NOGOMET V 2020 ZAUSTAVLJEN ZARADI COVID-19

Ko se bomo čez nekaj let spominjali leta 2020, nam ne bo prijetno pri srcu. To je leto, ki je v zadnjem stoletju poleg svetovne vojne postavilo človeštvo pred največjo preizkušnjo. In to brez izjeme, na celotni zemeljski krogli. Preizkušnjo, v kateri prihaja do izraza osnovna človečnost, solidarnost in ostale vrednote, ki nas medsebojno povezujejo.

Seveda se splošna zdravstvena in socialna kriza odraža tudi v športu. Če smo do sedaj trenirali, tekmovali in sanjali o velikih zmagah, nas trenutna situacija opominja o osnovnem pomenu športa: o povezanosti, druženju, sodelovanju, o doseganju

telesnega in duševnega zdravja celotne populacije.

Veseli me, da so te vrednote v ŠD NK Križevci bile upoštevane že prej. Da nas je bolj skrbelo za zdravje in razvoj naših mladih igralcev kot pa vztrajanje na tekmovalnih dosežkih, še posebej pri mlajših igralcih. Zaradi tega smo marca prekinili z vsemi aktivnostmi in jih znova zagnali avgusta; dva meseca smo izvajali treninge z upoštevanjem epidemioloških ukrepov (vodenje seznamov, merjenje temperature, ...) in v začetku oktobra ponovno prekinili z delom.

Zaradi epidemioloških ukrepov smo po navodilih

NIJZ tudi uredili in prilagodili ŠRC Križevci .

V začetku koledarskega leta smo sodelovali na nekaj dvoranskih turnirjih (enkrat tudi v Avstriji, v Heiligenkreuzu) in odigrali dve prijateljski srečanja s sosednjim klubom NK Šalovci. Najuspešnejši tekmovalni dosežek je bil na turnirju v Bakovcih, ko je ekipa U - 11 osvojila 4. mesto.

U – 11 na turnirju v Bakovcih

Prijateljsko srečanje z NK Šalovci

Spomladanskega dela tekmovanja v MNZ Murska Sobota ni bilo, v jesenskem delu pa smo odigrali vsega nekaj tekem in en turnir. V kategorijah mlajših igralcev smo sodelovali z ekipami U – 11, U - 13 in U - 17. Ekipo starejših cicibanov U – 11 vodi trener, Davorin Pelcl, ekipo mlajših dečkov U – 13 Bojan Jandrašič, obema pa pomaga Martin Knaus. Ekipo kadetov U – 17 vodi dolgoletni trener v klubu Ludvik Novak.

U - 11, turnir Rad igram nogomet

Ekipo U - 13 na turnirju v Avstriji

Ekipa U - 11 na turnirju na Cankovi

Ekipa U - 17

Hvala vsem igralcem, ker so v teh težkih časih vztrajali, trenirali in zastopali klub. Hvala staršem za zaupanje, podporo in prispevke. Hvala klubske-
mu osebju in lokalni skupnosti za organizacijo te-

kem in prevoze. Vsem skupaj in vsakemu posebej, hvala za potrpljenje in upanje.

Zabeležili pa smo tudi pozitivno novico, posredno povezano z našim klubom in delom v mlajših kategorijah. Naš nekdanji član, Damjan Bohar je v tem letu utrdil svoje mesto v članski nogometni reprezentanci Slovenije in za njo dosegel tudi prvi gol, vreden treh točk na tekmi z Moldavijo.

Damjan Bohar

In kar je najbolj pomembno, Damjan vedno in povsod s ponosom pove, da je se je njegova kariera začela v ŠD NK Križevci.

Z željo, da bomo vsi razmišljali pozitivno, vam želim predvsem zdravja in vrnitev v staro, normalno življenje. Tudi v nogometu, še naprej v našem klubu.

Bojan Jandrašič, trener

ŠD NK KRIŽEVCI – BESEDA PREDSEDNIKA

Nogometni klub Križevci deluje že mnogo let. Ogromno časa in truda je bilo vloženo, da je klub deloval in obstal vse do danes, kljub temu, da nekateri delajo v smeri, da ga več ne bi bilo. Dokler je občina v vlogi sofinancerja in pokrivanja stroškov delovanja vseh selekcij, bo še šlo, ko pa tega več ne bo, tudi klub ne bo več mogel delovati. Vesel in ponosen sem, da smo našim otrokom omogočili in jim še omogočamo uspešen razvoj na področju nogometa in tudi izobraževanja, saj so naši mladi igralci tako dobri učenci, kot tudi odlični nogometaši. Več deset let so bili mladinci prvaki, članska ekipa je igrala v drugi in tretji ligi itd..Nekateri so ogromno delali in vsem tem iskrena hvala! Iskreno se zahvaljujem tudi vsem, ki nas podpirate in še vztrajate z delom z nami. Hvala tudi tistim članom občinskega sveta, ki so glasovali za proračun in s tem omogočili proračunska sredstva. Ohranimo in vzdržujemo športni objekt v Križevcih in še naprej dajmo mladim možnost, da imajo svoj prostor za razvoj nogometa in družabnih aktivnosti. Zahvaljujem se tudi vsem gledalkam in gledalcem, vsem staršem in vsem našim sponzorjem.

S športnim pozdravom predsednik ŠD NK Križevci, Franc Šlihthuber

KMN STANJEVCI

Situacija, v kateri smo se znašli v letu 2020, je zelo vplivala na KMN Stanjevci. Naše delovanje je bilo zelo okrnjeno, kar se pozna na našem športnem in družabnem področju.

Od vseh načrtovanih tekem smo odigrali le 2 prijateljski tekmi ter 5 ligaških tekem, potem se je vse skupaj prekinilo in pristali smo na zadnjem mestu. Želimo si, da se situacija umiri ter da ponovno dobimo možnost treniranja in igranja tekem, na katerih bomo z vztrajnostjo in močno željo skušali izboljšati rezultate in si priboriti višje mesto na lestvici.

V letu 2020 smo za igralce in člane kluba nabavili novo športno opremo: drese, trenirke in torbe. Za nakup smo se odločili, ker je bila dosedanja oprema obrabljena. Z nakupom trenirk želimo povečati tudi pripadnost članov ter igralcev klubu, hkrati pa doprinesiti k večji prepoznavnosti in skupinski povezanosti na tekmah in ostalih športnih dogodkih, ki se jih bomo udeleževali v prihodnje.

Nogometni turnir, ki smo ga organizirali že vrsto let, smo morali odpovedati in prekiniti s pripravi.

Veliko aktivnosti, ki smo jih načrtovali in želeli letos izvesti, žal zaradi epidemije koronavirusa nismo mogli uresničiti. Upamo, da bomo z načrtovanimi deli lahko nadaljevali naslednje delo, saj smo morali prekinili nujna vzdrževana dela na objektu, ki nam zaradi vlage in meteorne vode povzroča veliko težav ter jih je potrebno čimprej sanirati. V teku so bile tudi priprave za postavitve lope za orodje.

Načrtovali smo tudi ureditev prostora okrog igrišča, ki bi ga lahko vaščani koristili za piknike in kakovostno preživljanje prostega časa. Pričeli smo

Piknik vaščanov

tudi s popravilom dotrajanih otroških igral. Trenutno so vsa dela zaradi koronavirusa prekinjena in bomo z njimi v lastni režiji nadaljevali, ko se zadeve umirijo.

V klubu nismo vajeni tega, da se ne bi družili in športno udeleževali. Za ekipo, šport in ljudi nasploh takšno stanje ni dobro. Upamo, da bomo naslednje leto uresničili cilje, ki smo si jih zadali. Predvsem pa, da se bomo lahko družili in se podili za žogo, zaradi česar je klub tudi ustanovljen.

Bodite zdravi, pazite na družino, prijatelje, predvsem pa morate biti pozitivni. Pozitivni in nasmejani! Tudi v takšni situaciji, kot jo prestajamo ne pozabite na šport ter rekreacijo za dobro počutje, pa naj si bo to doma, v gozdu ali na sprehodu.

KMN Stanjevci vam obljublamo, da bomo organizirali VESELICO, ko bo te norišnice konec.

Srečno in veselo novo leto 2021. Želimo, da razmišljate pozitivno in tudi sami kaj naredite za boljše jutri.

KMN Stanjevci

Izlet na Roglo

Pogovor na tekmi

SPREJEM UČENCEV 9. RAZREDA OŠ GORNJI PETROVCI PRI ŽUPANU OBČINE GORNJI PETROVCI, V KULTURNEM DOMU OBČINE GORNJI PETROVCI V STANJEVCIH, 11. 6. 2020

Deset učenk in učencev 9. razreda Osnovne šole Gornji Petrovci, ki so v letu 2020 zaključili osnovno izobraževanje, je v kulturnem domu Občine Gornji Petrovci v Stanjevcih, v četrtek, 11. 6. 2020 sprejel župan Občine Gornji Petrovci. Učence sta spremljala ravnatelj, Johann Laco in razredničarka, Brabara Čeh.

Župan je v kratkem nagovoru pozdravil vse učenke in učence, jim čestital za uspešno šolanje na osnovni šoli in jim zaželel uspešno nadaljnje šolanje na srednjih šolah, ki so si jih izbrali. Zahvalil se je tudi

Učenci 9. razreda z razredničarko, Barbaro Čeh

ravnatelju za uspešno sodelovanje z občino z upanjem, da se bo sodelovanje nadaljevalo tudi v pri-

Sprejem učencev 9. razreda OŠ Gornji Petrovci pri županu v kulturnem domu Občine Gornji Petrovci v Stanjevcih, 11.06.2020 (od leve): Barbara Čeh, Tajda Könye, Johann Laco, Kevin Šeruga, Rok Šafran, Nina Brandl, Gal Kislak, Lana Bobič, Niko Šoštarec, Gloria Sukič, David Lang, Aljaž Perš

hodnje, saj se to odraža na dobrih uspehih učencev tako v osnovni šoli in naprej na srednjih in visokih šolah. Vedno več je dijakov Osnovne šole Gornji Petrovci, ki uspešno končajo visokošolsko izobraževanje na raznih področjih.

Vsak učenec je za spomin prejel knjigo in čokolado, saj se, za razliko od prejšnjih let, drugače niso smeli posladkati.

Sledilo je še slikanje v spomin na srečanje z županom.

Sonja Kerčmar

Foto: arhiv občine

TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Projekt Turizmu pomaga lastna glava je celovit sistem organiziranega delovanja osnovnošolske mladine v turizmu. Vsebina projekta je vezana na raziskovanje turizma v domačem kraju, ugotavljanju možnosti za hitrejši razvoj in oblikovanje take ponudbe, ki bo vspodbudila podjetništvo in trženje naravnih danosti ter tudi ostale ponudbe v vseh možnih oblikah.

Sodelovanje na festivalu vključuje izdelavo turistične naloge na razpisano temo, osredotočeno na oblikovanje turističnega proizvoda in njegovo javno predstavitev na turistični tržnici. Turistične tržnice so organizirane v večjih Mercatorjevih centrih po Slovenji.

V projektu Turizmu pomaga lastna glava, ki ga vsa-

ko leto organizira Turistična zveza Slovenije, naša šola v okviru turističnega krožka zelo uspešno sodeluje že sedem let. Na festivalu smo se predstavili z naslednjimi turističnimi nalogami:

- Halo?! Gremo na Goričko!,
- Nebo nad Ženavljami,
- S kolesom po Goričkem,
- Z Jurčkom odkrivamo zaklade Goričkega,
- Kak je inda fajn bilou,
- »Korblin« goričkih dobrot,
- Gorička kijanca.

V letošnji turistični projektni nalogi GORIČKA KIJANCA je predstavljena naša ideja o organizaciji festivala v domačem kraju. Pri iskanju ideje

za festival smo izhajali iz dejstva, da Goričko leži na stičišču različnih kulturnih tokov in da je njegova pestra in edinstvena kulturna dediščina rezultat specifične in zelo pestre zgodovine. To nas je spodbudilo k iskanju edinstvenih in prepoznavnih značilnosti našega kraja. Vodila nas je ideja, da bi bila vsebina festivala odsev kulinarčne posebnosti pokrajine, ki jo veliko turistov, ki zaidejo k nam, z veseljem raziskuje in okuša.

Na osnovi zbranih podatkov in dosedanjih izkušenj smo se odločili, da organiziramo festival, katerega rdeča nit bo kulinarika. Z namenom, da bi festival obiskalo čim več obiskovalcev, smo dodali še animacijo za otroke, kulturni program in zabavo z glasbeno skupino.

Festival smo si zamislili kot enodnevni dogodek, ki bi se odvijal na treh prizoriščih pri OŠ Gornji Petrovci. Na spodnjem igrišču bi bila postavljena kulinarčna tržnica. Obiskovalci bi se sprehodili med stojnicami, na katerih bi se predstavili tako ponudniki in turistična društva domače občine kot ponudniki in društva sosednjih občin. Ti bi predstavili svoje izdelke, ki bi jih lahko obiskovalci tudi okušali in se tako seznanili z lokalno ter ekološko pridelano hrano. Turistična društva pa bi obiskovalcem predstavila izdelke domače in umetnostne obrti ter jedi narejene po starih receptih naših babic in dedkov.

Osrednje igrišče bi bilo namenjeno najmlajšim obiskovalcem. Ti bi lahko obiskali različne ustvarjal-

ne kotičke, v katerih bi preizkusili svoje spretnosti v zabavnih igrah ter se preizkusili v pripravljanju sladice. To prizorišče bi bilo zanimivo tudi za tiste obiskovalce, ki jih zanima pletenje košar, saj bi si lahko iz šibja spletli svojo košaro.

Zgornje igrišče bi bilo namenjeno kulturi in zabavi. Kulturni program bi naznanil začetek festivala. Na njem bi se predstavila Osnovna šola Gornji Petrovci. Program bi popestrila kulturna društva domače občine in sosednjih občin, ki bi predstavila tradicionalne goričke plese. Obiskovalci bi se nasmejali izvirnim skečem, ki so nastali izpod peres aktivnih članov kulturnih društev.

Pri oblikovanju turističnega produkta pa nas je izzvalo dejstvo, da z zanimivo vsebino in dobro organizacijo lahko festival obogati dogajanje v lokalnem okolju. S skrbno načrtovanim trženjem pa lahko zaobjame tudi širši krog ljudi, kateremu se predstavi bogata kulturna dediščina Goričkega.

V šolskem letu 2019/2020 ni bilo predstavitev na turističnih tržnicah, ampak je bil v ocenjevalni del vključen promocijski video. Vsebinsko videopredstavlja nagovor učenk in povabilo na festival, ki je predstavljen v turistični nalogi Gorička kijanča. Učenke turističnega krožka, Nina, Gloria, Kristina, Lana, Tija in Pia so skupaj z mentoricama osvojile srebrno priznanje.

**Urška Marčič
in Bojana Keršič Ružič**

Naslovnica turistične naloge

IZPOD PERES MLADIH NOVINARJEV OŠ GORNJI PETROVCI

ČUDNO LETO 2020

Mislim, da se lahko vsi strinjamo, da je leto 2020 poseben oziroma drugačen. V tem letu se je zgodilo veliko novih stvari. Ti dogodki bodo zaznamovali naša življenja in o njih se bodo zagotovo prihodnje generacije učile v šoli.

Slabe informacije so se začele že takoj ob začetku leta 2020, ko so iz Avstralije prišle informacije o groznih in mogočnih požarih. V požare je bila zajeta skoraj celotna Avstralija. Najbolj ogroženi sta bili Južni Wales in Victoria. Sledili so jima Queensland, zahodna in južna Avstralija. S požari je iz dneva v dan naraščalo število žrtev, število izgubljenih domov in število živalskih žrtev. Avstralsko živalstvo je bilo zelo prizadeto in ogroženo, saj na avstralski celini živijo določene živalske vrste, ki jih drugje ne najdemo.

Kot o dogodku, ki nam bo ostal v spominu za celo življenje, ki nas bo spremljali vsaj še nekaj časa, pa definitivno lahko govorimo o virusu Covid - 19. Virus se je prvič pojavil v Vuhanu na Kitajskem. Prve primere so zaznali že sredi novembra 2019. Izbruh je bil velik, virus se je hitro širil po celotni Kitajski, zato je bil izbruh okužbe 30. januarja 2020 razglašen za mednarodno pomembno grožnjo javnemu zdravju. Prvi primer se je v Sloveniji pojavil 4. marca 2020. Koronavirus se je tako hitro razširil po celem svetu, da je Svetovna zdravstvena organizacija 11. marca 2020 razglasila pandemijo, že naslednji dan pa je bila v Sloveniji razglašena epidemija. Okužbe s takrat novo nastalim virusom so se vedno hitreje širile.

13. marca 2020 smo se učenci prvič srečali z delom na daljavo. Vse v povezavi s poukom na daljavo nam je bilo novo, zato se vsaj na začetku nismo znašli. Delo na daljavo je bilo napovedano za dva tedna, na koncu smo pouk na daljavo opravljali enajst tednov. Tako so se konec maja v šole najprej vračali učenci 1. triade in učenci 9. razreda; v začetku junija pa so jim sledili učenci 2. in 3. triade. Učenci srednjih šol so šolsko leto končali na daljavo.

Junija so se ukrepi počasi sproščali. Poostrovanje ukrepov se je znova pojavilo septembra/oktobra. Z vsemi ukrepi pa je vlada 17. 10. 2020 razglasila 30 - dnevno epidemijo. V septembru in oktobru je bilo po Sloveniji veliko razredov v karanteni. Tako kot spomladi, smo tudi sedaj čez noč ostali doma. Učenci naše šole iz šestega, osmega in devetega razreda smo

doma od 12. oktobra. Najprej smo en teden v karanteni odštevali dneve do ponovne vrnitve v šolo, potem pa je ministrstvo uvedlo delo na daljavo. Tako smo ostali doma še en teden do počitnic. Doma smo preživeli tudi počitnice, ki so se za osnovnošolce podaljšale še za en teden. S ponedeljkom pa bomo spet začeli z delom na daljavo. Zgodba iz marca se je ponovila.

23. marca 2020 se je v bližini Zagreba zgodil potres. Potres je znašal magnitude 5,1. Po Evropski potresni lestvici pa je bil 7. stopnje. Čutili smo ga tudi pri nas. Nadžarišče potresa je bilo nekaj kilometrov severovzhodno od Zagreba.

Seveda pa so se v tem čudnem letu zgodile tudi dobre stvari. Tako so slovenski športniki dosegli odlične rezultate. Na dirki po Franciji je Tadej Pogačar osvojil zmago, Primož Roglič pa je zasedel drugo mesto. Zgodil se je zgodovinski dogodek, saj je Slovenija osvojila dvojno zmago na najdaljši dirki na svetu. 8. novembra 2020 pa je Primož Roglič prikolesaril v cilj z rdečo majico, še kot zmagovalec dirke Vuelta.

V Evropi sta se v slabem mescu zgodila kar dva napada s smrtnimi žrtvami. Prvi napad se je zgodil v petek, 16. 10. 2020 v Eragyju v Franciji. Napadalec je napadel učitelja zgodovine in geografije v bližini šole. Med napadom ga je tudi obglavil, ker je ta svojim učencem pokazal karikature islamskega preroka, Mohameda. Nato pa nas je pretresla še novica o terorističnem napadu na Dunaju. Teroristični napad se je zgodil 2. 11. 2020, okoli 20. ure, ko so na šestih lokacijah na Dunaju odjeknili streli v bližini sinagoge, na ulici Seitenstettengasse. Slovenija je v znak podpore po terorističnem napadu odela ljubljanski grad v barve avstrijske zastave.

Znani so tudi rezultati ameriških volitev. Ne samo Amerika, ampak skoraj cel svet je spremljal te volitve. Zmagal je Joe Biden, ki je premagal Donalda Trumpa. Tako tudi Slovenka Melania Trump ne bo več prva dama Amerike.

Glede na vso pestro, pretresljivo in za ves svet tragično dogajanje letošnjega leta si želimo in upamo, da bo leto 2021 boljše - bolj zdravo, bolj mirno, bolj optimistično. Takšno, kot si ga po tem čudnem letu 2020 tudi vsi prebivalci našega planeta želimo in upam, da tudi zaslužimo.

Želim vam vse dobro in ostanite zdravi!

Lana Kerčmar

KAKO SMO MI DOŽIVLJALI KORONAVIRUS?

Verjetno smo vsi na začetku mislili, da ta virus ne more priti do nas. Kje je Kitajska in kje smo mi, pa če bi že prišel, je to samo malo hujše kot gripa, nič takšnega ... To je le nekaj trditev in prepričanj, ki smo jih slišali na vsakem koraku. Ampak zdaj vidimo, da je vse povsem drugače, kot smo pričakovali. In prišel je teden, ko smo izvedeli, da bo šola na daljavo. Kar tako, naenkrat, čez noč. Tega četrtna ne bom nikoli pozabila. In bili smo v šoku vsi - tako učenci kot učitelji. Zadnji dan pred šolanjem na daljavo nas je v šoli bilo zelo malo. Vsaj meni se je zdel to kot normalen dan, ampak v resnici to ni bil. Domov smo morali odnesti vse stvari, ki smo jih imeli v šoli.

In pričel se je prvi teden pouka/dela na daljavo. Na začetku smo se verjetno vsi lovili in bili zmedeni, sčasoma pa smo (vsaj nekateri) pouk na daljavo obvladali kot pravi mojstri. Nekateri mlajši (pa tudi starejši) učenci so se take oblike pouka veselili, ampak po enem tednu veselja so se zavedali, da je vseeno boljše biti v šoli. Predvsem nam je manjkala učiteljeva razlaga. In ker smo za svoje delo dobili tudi ocene, smo se morali potruditi. Vsaj večina se nas je. Sebi, staršem in učiteljem smo želeli dokazati, da zmoremo, čeprav je bilo kar težko in naporno. In bili so trenutki, ko se je tudi naša motivacija za delo »okužila z novim virusom« in kar nekam izpuhtela. Takrat so kot »zdravniki« nastopili naši straši in učitelji in nas znova opomnili na naše obveznosti. Mi smo bili doma malo več kot dva meseca in smo se v šolo vrnili 3. junija 2020, mlajši učenci in devetošolci pa malo pred nami.

Počitnice so bile letos tudi čisto drugačne kot smo bili vajeni. Na začetku so govorili, da ko bo toplo vreme, se virus ne bo širil, a so se zmotili. Žal. Tako je bilo tudi letošnje poletje zaznamovano s koronavirusom. Zgodila pa se je tudi ena pozitivna stvar, ki je ni doživel še nihče - država nam je dala bone za počitnice. Nekateri smo jih z veseljem izkoristili, nekateri pa žal ne.

Počitnice so tudi letos (kot vedno) hitro minile in spet smo se vrnili v šolo.

1. september je bil drugačen kot prejšnja leta. Prvič je vsepovsod v zaprtih prostorih bilo potrebno uporabljati maske, potem pa še v razredu, če nismo imeli meter in pol razdalje. Polom. V maski težko

dihaš, poleg tega pa še težko drugi razumejo, kaj govoriš. POLOM. Malice so v razredih. No, po pravici povem, da mi je to kar v redu.

In smo že spet tu, kot smo bili na začetku. Drugi val koronavirusa. Večina trgovin je zaprtih, gostilne tudi in še zunaj, na javnih mestih, moramo imeti maske. POLOM. In kot smo verjetno vsi pričakovali, ponovno šola na daljavo. Zdaj se spopadamo z novimi izzivi. Spoznali smo tudi spletne učilnice, preko katerih dobivamo naloge in jih tudi pridno oddajamo. Vsekakor pa ne smem pozabiti na je-senske počitnice, ki so letos trajale cela dva tedna. Si predstavljate občutke učencev, ko v četrtek zvečer izvedo, da se jim počitnice podaljšajo za teden dni???

A tudi dva tedna sta minila hitro, mi pa se ponovno vračamo v šolo, a zaenkrat zgolj na daljavo. Pri tem vsi upamo, da bo ta virus čim prej čudežno izginil ali pa da se bomo naučili živeti z njim.

Še malo, pa bo leto 2020 za nami. Približujemo se novemu letu, ki ga bomo letos verjetno praznovali povsem drugače kot smo navajeni. Ne vem sicer, kakšne bodo razmere, ko boste brali ta moj zapis, upam le, da ne bo slabše kot je sedaj. Zagotovo pa bo tudi takrat za vse nas še vedno najpomembnejše zdravje, zato vam želim, da ostanete zdravi.

Nina Bedič

DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Pot do tega, da danes lahko ponosno povemo, da smo samostojna država, je bila dolga in trnova. Kajti vse do 20. stoletja so območju Slovenije vladali tujci, večino časa Habsburžani oziroma kasneje Avstro - Ogrska monarhija. V tem obdobju so se Slovenci kljub zatiranju in vztrajnim pritiskom po asimilaciji razvili v narod in izoblikovali svojo identiteto. Po 1. svetovni vojni je Slovenija postala del Kraljevine Jugoslavije, po 2. svetovni vojni pa del Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Po več kot sedemdesetih letih bivanja v Jugoslaviji se je med Slovenci končno izoblikovalo soglasje za samostojno pot. Po tolikih letih podrejenosti je slovenski narod končno poskušal izoblikovati samostojno državo in tako uresničiti sanje svojih prednikov. Vse se je začelo s plebiscitom; plebiscit je glasovanje ljudstva na kakem ozemlju o priključitvi

ali razdružitvi določene države. Plebiscit je potekal 23. decembra leta 1990, rezultati so pa bili znani 26. decembra. Ko sem izvedela, da je za samostojnost države glasovalo kar 88,5 % volivcev, nisem bila ravno presenečena, saj verjamem, da je to bila želja skoraj večine Slovencev.

In s tem se je začela osamosvojitve Slovenije. Do septembra 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, a so ga s spremembo zakona o praznikih in dela prostih dnevih dopolnili z »in enotnosti«, saj naj bi ta dan namreč Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini.

Tako je dan samostojnosti in enotnosti državni praznik v Republiki Sloveniji, ki ga praznujemo 26. decembra in je dela prost dan. Letos bomo praznovanju ne glede na covid razmere namenili še posebno pozornost, saj praznujemo že 30. obletnico osamosvojitve Slovenije. Tudi meni, kot mladi državljanki, se zdi obeležje tega praznika zelo pomembno, saj, če se pred tridesetimi leti slovenski narod ne bi odločil tako kot se je, zagotovo danes ne bi imeli svoje lastne države. Samostojne države, ki kljub negotovim razmeram vsakemu državljanu omogoča dostop do brezplačnega javnega zdravstva in šolstva, do pitne vode, do življenja v miru. Zato si želim, da letos ob dnevu samostojnosti in enotnosti s ponosom izobesite slovensko zastavo kot simbol državne pripadnosti in se tako spominjate tega zgodovinskega dogodka. In ne glede na to, da smo letošnje leto res bili prikrajšani za marsikaj, imajo prazniki še vedno svoj pomen, pa čeprav jih ne moremo praznovati tako kot bi želeli. Sicer pa se bistvo ne kaže v velikih praznovanjih, pač pa v tem, kar čutimo v sebi. In verjamem, da bomo na ta dan vsi državljani Slovenije v sebi čutili ponos in občutek pripadnosti.

Iskrene čestitke ob dnevu samostojnosti in enotnosti!

Tija Vrbanc

PRAZNOVANJE V ČASU KORONAVIRUSA TER O POMENU BOŽIČA IN NOVEGA LETA

Težko je na začetku novembra napovedati, kako bomo praznovali letošnje praznike, prepričana pa sem, da praznovanje božiča in novega leta letos v času korone virusa ne bo tako, kot je bilo prejšnja leta. Bojim se, da bomo letos tudi mi morali pra-

znovati drugače, v omejenem številu, še posebej zato, ker mamini sorodniki živijo čez mejo, na Madžarskem. Sama imam zelo rada božič, saj nas takrat obiščejo sorodniki, najbolj vesela sem pa, ko pridejo moj stric, teta in sestrična. A bomo lahko tudi letos praznovali skupaj, je glede na trenutne razmere težko napovedati.

Predvidevam, da tudi praznovanje novega leta ne bo takšno kot je bilo prejšnja leta. Sprašujem se, a bomo lahko skupaj s prijatelji spuščali rakete, se ob polnoči objeli in si voščili? Ali pa si bomo voščili le na daljavo, preko telefona in spleta? A ne glede na to, kako bo, si želim, da bi praznike preživeli čim boljše, predvsem pa, da bi bili vsi zdravi.

Pomen božiča je v njegovi skromnosti in intimnosti. Naj smo verni ali ne, spomnimo se, da se Jezus ni rodil pod zlato - srebrno - rdečo - zeleno jelko, ampak se je rodil v hlevu, v od puščavskega peska zaprašenem Betlehemu. Njegova starša sta bila izgnanca, tako rekoč migranta, ki ju kljub temu, da je bila Marija visoko noseča, niso želeli sprejeti čez noč nikjer, še v gostišču ni bilo prostora, pa sta se zatekla v hlev z živalmi. Skromnosti jaslic, intimnost dogodka, kot je rojstvo nekemu paru, ki sta se imenovala Jožef in Marija, nazorno priča o simboliki, pomenu in sporočilu tega praznika. Morda nas še posebej nagovarja v letošnjem letu, ko moramo poiskati zadovoljstvo in srečo v povsem drugih rečeh kot smo bili vajeni.

Novo leto je praznični dan, ki obeležuje začetek novega koledarskega leta. Po gregorijanskem koledarju, ki velja v večini sveta, je to 1. januar. Vse skupaj se je začelo v obdobju vladavine Rima, z rimskim koledarjem, ko je bil začetek leta 1. marca. Pod vladavino cesarja Gaja Julija Cezarja se je koledar preimenoval v julijanskega (leta 47 pred našim štetjem). Kasneje je bil koledar spremenjen in v takšni obliki, kot ga pozna danes večina sveta, je začel veljati leta 1582 pod pontifikatom papeža Gregorja XIII, 1. januar pa je postal najpopularnejši dan za praznovanje novega leta.

Želim vam, da bi letošnje praznike preživeli čim boljše, v družbi tistih, ki jih imate radi.

Lea Gorza

PREŠERNOVA PROSLAVA

Kultura se je v letošnjem letu »ustavila«. Večino leta se nismo smeli niti družiti v večjem številu, kaj šele organizirati kulturne, športne ali druge prireditve, kjer bi se srečali, se pogovorili, izmenjali misli in ideje. Zato mi je letošnja proslava ob kulturnem prazniku, Prešernovem dnevu, v petek, 7. februarja, ostala prav v posebnem spominu. Skupaj z učenci osnovne šole Gornji Petrovci in žensko vokalno skupino Zarja smo pripravili prijeten program, v katerem so se prepletala dela, misli in pesmi dveh

naših pesnikov iz dveh popolnoma drugih obdobji: Franceta Prešerna in našega sodobnika in Goričanca, Ferija Lainščka. Svoje misli o kulturi in njenem pomenu v družbi, katere del smo, je z nami letos delil dr. Bernard Goršak. Ob koncu prireditve je vse goste in nastopajoče pozdravil župan, Franc Šlihthuber in se jim zahvalil za organizacijo prijetnega večera.

Sonja Kerčmar

Foto: Sonja Kerčmar

Prešernova proslava v kulturnem domu Občine Gornji Petrovci v Stanjevcih, 07.02.2020

Povezovalca programa: Lana Kerčmar in Luka Nemec

dr. Bernard Goršak

Ženska vokalna skupina Zarja

Učenci OŠ Gornji Petrovci

Učenci OŠ Gornji Petrovci

Vsi nastopajoči z županom, Francem Šlihthubrom

GOVOR DR. BERNARDA GORŠAKA NA PREŠERNOVI PROSLAVI DNE, 7. 2. 2020

Spoštovani!

Kulturni praznik je namenjen med drugim tudi temu, da v sebi znova obudimo vprašanje, kaj kultura je in kakšen je njen pomen v družbi, katere del smo. Dobro je, oziroma je zaradi značaja človeške narave celo nujno, da kot družba skrbimo za to, da se vsakoletno obnavljajo in v spominu utrjujejo definicije nekaterih pojmov, ki so njen temelj. V mnogih krajih naše domovine se zato danes na slovesnostih, podobne naši, ponovno slišijo vzvišene besede o tesni soodvisnosti med istovetnostjo naroda in njegovo kulturo.

Slovenci se kot narod moremo in smemo ponašati s svojo narodno istovetnostjo šele v tistem trenutku, ko se v polnosti zavemo odločilnega pomena zgodovinske kontinuitete skozi oči naših prednikov, ki so vsak na svojem področju prispevali neprecenljiv delež, da smo danes to, kar smo, in da pojem Slovenec oziroma Slovenka ni prazna beseda brez vsebine, marveč da ima, prav nasprotno, svojo ceno in veljavo. Ti možje in žene niso bili samo kulturniki in umetniki, bili so tudi prosvetni delavci, znanstveniki, gospodarstveniki, politiki, teologi, umetniki, športniki ...

S tem smo razkrili eno pomembnejših plati kulture, ki pa ostaja pogosto spregledana: Kultura namreč ni nekaj, kar bi bilo v domeni zgolj kulturnikov ali umetnikov, ampak je to nekaj, kar ni izvzeto iz nobenega področja javnega udejstvovanja. Lahko si zamislimo na prvi pogled od kulture še tako oddaljeno dejavnost, a nas bo že samo nekaj bolj poglobljeno razmišljanje pripeljalo do spoznanja, da je tudi ta dejavnost še kako prepletena s prvinami kulture. Na prvi pogled se železar ne loči od železarja. Vendar bodo železarji, ki v sebi gojijo kulturne vrednote, pri svojem delu vsaj za odtenek drugačni od svojih poklicnih kolegov, ki teh vrednot ne gojijo in ne cenijo: drugačni bodo že v skrbi za varnost sebe in drugih, v odnosu do rezultatov lastnega in skupnega dela, v skrbi za okolje ... In posledično bo takšna železarna zaradi takšnih železarjev nekoliko drugačna od ostalih železarn. Bo bolj kulturna.

Osebnostno menim, da je pravzaprav zelo nekulturno, če kulturo omejujemo zgolj na sfero t. i. javne kulture, da jo enačimo le s kulturnimi institucijami in z umetnostjo – skratka, če jo razumemo zgolj kot družbeno nadgradnjo, ali če sem nekoliko slikovitejši, če je za nas kultura zgolj zgornje nadstropje večnadstropne stavbe, ki ponazarja naš narod, ni je pa v njenem temelju in vseh ostalih nadstropjih.

Kulturo torej primarno dojemam skozi značaj odnosa, kot ga imamo do sebe, do soljudi, do ožjega in širšega okolja, v katerem se odvija naše življenje. Vsa naša ravnanja so potem le še odslikava značaja oziroma predznaka tega odnosa. Preprosto rečeno: bolj kot smo v naših ravnanjih etični, višja je naša kultura, in manj kot smo etični, nižja je kultura.

Kultura se razpoznava tudi v značaju našega odnosa do časa: do preteklosti in ljudi, ki so izoblikovali to preteklost, do sedanjosti in ljudi, s katerimi danes skupaj oblikujemo našo stvarnost, ter tudi do prihodnosti in ljudi, ki bodo šele živeli v prostoru, ki jim ga bomo mi zapustili. Zato je zame bistvenega pomena, ali so v središču našega odnosa osnovne etične vrline: spoštovanje, odgovornost in nesebičnost – ne glede na prostor in čas.

Prepričan sem, da vsaka dovolj razvita kultura pomaga razklepati okove, v katere človeka vedno znova uspe vkleniti njegov lastni egoizem. Ali drugače povedano: kultura preprečuje, da bi nam popolnoma zavladal egoizem, saj je obrnjena navzven, proti drugemu. Ta drugi nam je lahko zelo podoben ali zelo različen – zato se skozi kulturo najbolje odraža tudi naš odnos do podobnosti in drugačnosti; kultura je torej način, kako vrednotimo razliko med nami in tem, s čimer smo v stiku, s čimer smo soočeni – bodisi osebno bodisi kot družba.

To potemtakem pomeni, da se javna razprava o vrednotah neke družbe nikakor ne sme omejiti zgolj na znanstveno teorijo, saj se nam skozi kulturo oziroma umetnost povsem enakovredno (ali celo bolje) razkrivajo meje med prav in narobe, med dobrim in slabim.

Moj profesor mi je takoj na začetku študija dejal, da so v visoki literaturi zajeti vsi bistveni etični postulati. Pisatelj, slikar, pesnik, kipar in ostali, ki so se odločili slediti klicu umetnosti, imajo pravico in dolžnost, da na svoj lastni način prispevajo k odstiranju koprene, ki se včasih zdi zelo gosta in ki zakriva resnico o naši stvarnosti, o naših temeljnih vrednotah, o naši kulturi torej.

Zato prav po zaslugi omenjenega profesorja odgovorov o značaju naše realnosti nikoli nisem iskal zgolj pri znanstvenih teoretikih, filozofih ter teologih, temveč tudi pri umetnikih. In ne samo pri njih: odgovore sem iskal tudi pri starejših in končno pri vseh, ki jih je prekalilo življenje, ki so se obogatili z dragocenimi spoznanji in življenjskimi izkušnjami. Vsem njim je

skupno eno: pripravljenost, da se jih v živo, v srce, dotakne svet okoli njih: da se jih dotaknejo tako ljudje (sorodniki, prijatelji, znanci, sosede, sonarodnjaki, tujci ...), kot narava (živali in rastline, travniki, gozdovi, reke, morja ...).

A žal tudi nekateri tako imenovani umetniki precej prispevajo k temu, da se večina običajnih ljudi čuti nepovabljenih, nezaželenih ali celo povsem odtujenih iz procesov sooblikovanja in soodločanja o tem, v katero smer se naj razvija kultura. Spomnimo se samo na nedavni primer »umetnika«, ki je nalepil banana na steno in to razglasil za umetnost.

Seveda obstaja tudi abstraktna umetnost, to povsem dobro razumem, vendar na steno zalepljena banana po mojem mnenju v ničemer ne razkriva nobenega globljega smisla naše eksistence, ampak želi slaviti zgolj nesmiselnost in absurdnost. Tovrstna »umetnost« pa zame nikoli ne bo nosila predikata kulturna. Omenil sem, da ni človeške dejavnosti, ki bi lahko bila popolnoma izvzeta in kulture in da torej ni človeka, ki bi smel reči, da se njega kultura ne tiče. Takoj, ko izstopimo iz svoje hiše ali stanovanja ter se srečamo z drugim, je kultura v sami srži tega srečanja. Naj bo to na ulici, v avtu na cesti, v trgovini, v uradu, pri mehaniku, na delovnem mestu ... skratka kjerkoli. Ko smo v interakciji z okolico, je značaj teh interakcij pogojen z našim sistemom vrednot, z našim razlikovanjem med prav in narobe, med dobro in slabo ... - skratka, pogojen je z našo osebno kulturo. Kulturniki in umetniki so le tisti, ki o teh interakcijah intenzivneje razmišljajo, jih intimneje čutijo - in potem svoja spoznanja in čutenja izrazijo na sebi lasten način ter tako prispevajo, da se njihova osebna kultura vgneje v tkivo kulture naroda.

Ko si bo družba začela domišljati, da bi bolje shajala oziroma da bi bolj prosperirala brez »nadležnih« kulturnikov in umetnikov, ki se samo zajedajo v javni proračun, bo začela podpisovati lastno obsodbo. Ali kdo med nami pozna tehnološko visoko razvito družbo, ki je ob tem prazna v svojem kulturnem jedru, in je vendarle zadovoljna, zdrava družba? Če lahko izbiram med to družbo in družbo nižjega standarda, ki pa ima ob tem razvitejšo kulturo, bom vselej izbral slednjo. Kaj nam pomagajo pametni telefoni, brezžični internet in pametne vasi, zmogljivi računalniki, 100 TV programov 24 ur na dan, moderni avti, ki se bodo kmalu vozili sami ali s pomočjo robotov ..., če pa se zaradi tega ne znamo več niti kulturno pogovoriti, če smo docela brezbrizni do soljudi in okolja ...

Postalo je povsem običajno, da se na ulici niti več ne pozdravljamo. Mlajši ne pozdravljajo starejših in tisti, ki si ga pozdravil prvi, ti pogosto niti ne odzdra-

vi. Kje je tu kultura? Se mar kultura ne začne že s pozdravom in željo, da naj ima tisti, s katerim smo se srečali, dober dan? Pred kratkim sem odnesel star papir v zabojnik. Ko sem odprl pokrov, sem zagledal vsaj 10 kosov zamrznjene hrane v plastičnih vrečkah. Nekdo je čistil zmrzovalnik in je v zabojnik za star papir odvrgetl zamrznjene kosti in ostalo odvečno hrano. Kje je tu kultura tega človeka? Kaj je takšen človek še zmožen storiti nekulturnega? In predvsem: kako se kulturno odzvati spričo take nekulture tvojega sovaščana?

Izpostavil sem samo dva primera, a vsak od nas bi jih lahko naštel še na desetine.

Naj počasi zaključim to razmišljanje.

Kultura je etičnost odnosa – do sebe in do sveta okoli nas. Koliko je etičen ta odnos, tolikšna je kultura. Tako preprosto je to. Če je odnos spoštljiv in dobronameran, potem je takšna tudi kultura. Kako lahko sicer nekdo, ki ne spoštuje ne sebe, ne drugega, ne okolja, v katerem živi, ne tradicije svojih prednikov in vrednot, ki so nam jih posredovali, pomaga pri utrjevanju in rasti zdravega jedra narodove kulture? Ne more.

Na srečo pa velja tudi nasprotno: prav vsak, ki v sebi čuti spoštljiv in dobronameran odnos do življenja, okolja in časa, katerega del je, postaja in ostaja neprecenljiv sotovorec sedanje in prihodnje podobe naroda, kot naroda kulture. Nenazadnje je tudi to eden od razlogov, zakaj je tako pomembno, da družba ne posveča pozornosti zgolj visoki kulturi ter poklicnim kulturnikom in umetnikom, ampak da se priznava ustrezno mesto prav vsem, ki na katerem koli nivoju družbene vertikale s svojim poklicnim ali ljubiteljskim delom skrbijo za to, da se vrednote živijo in ohranjajo. Razna domača društva in skupine zato vsaj v mojih očeh v svojem doprinosu k narodovi kulturi niso nič manj pomembna, kot kateri drugi »višji« nosilci kulture.

Spoštovani!

Naj nam bo slovenski kulturni praznik najprej v čast in ponos, da imamo kot Slovenci vse razloge za to, da slavimo lastno kulturno identiteto. Kaj takega še samo stoletje ali dve v preteklost ni bilo nekaj samoumevnega, kot je to na srečo danes. Zlasti ne za Prekmurce. Nenazadnje nam današnji praznik naj služi tudi kot opomin, da se kultura mora vedno znova izgrajevati, saj je nežna bilka, ki potrebuje našo redno skrb, redno zalivanje z vodo, veliko svetlobe in čist zrak. K negovanju te bilke pa smo poklicani prav vsi.

Vsem voščim lep in doživet kulturni praznik!

UGASNILO JE ŠE ENO PERO

Ravnokar je šel s sprehoda po Peskovcih. Mimo Fervne iže. Ustavim avto in izstopim. Kratek pozdrav, brez kakšnega čustvenega naboja, ki ga je včasih čutiti med prijatelji ali znanci. Ali med sovaščani.

»Ideš malo ovčice poglednit? Stoupin domou, pa ti nika prnesen,« mi je kratko povedal in že se je njegova suha, skorajda skrivenčena postava začela oddaljevati.

Ni trajalo dolgo in je prišel. Nasmejano, skoraj vzneseno je dejal:

»Prneso san ti moj nouvi roman. Najbrž de te zanimalo.,« mi je kar v roke potisnil zajetno, lepo urejeno knjigo, z debelimi platnicami, na katerih so različno močne sive barve prehajale v nekem neurejenem, najbrž elipsastem krogu iz svetlejših v temnejše odtenke ali obratno v neprijetno, skoraj strašljivo globino.

Sedla sva na klop pred senbo, v naš nadstrešek, kjer smo nekoč imeli drvarnico, in ko sem hotel vprašati, če bo ...

»Nika ne nosi. Malo jo pogledni,« je skoraj nestrpno pokazal na knjigo.

Oči so se mi ustavile na naslovu: Predor pod Hortobágyem.

»Nika z Vogrskoga more biti. Tij si dugo tam odo,« ga pogledam.

Oči mu zasijejo:

»Pa ne samo od tan. Od nas je tudi! Pa, itak boš vido, pa mi te poveš, kak se ti vidi!«

Vedel sem, da sva z razlago končala, zato sem začel odpirati prve liste. Takoj me ustavi njegovo posvetilo:

Aleksandru Ružiču – dragemu Peskovčaju želim prijetno branje! Erni, 13. 11. 2012

Dvignem pogled, da bi se mu zahvalil, on pa me ustavi z mlahavo kretnjo:

»Moren iti. Najbrž me že Olga čaka. Ka je šla na brujtov. Drgoč si kaj povejva« se je hitro dvignil in hitro sem dojel napetost, ki ga je hitro odganjala stran, da ga ne bi izdalo kakšno čustvo.

Obsedel sem in zavrtel še dva lista.

Čas.

V zgnetem, stiščanem, skoraj zoglenelem zraku lebdi valovanje; resnica je prekratka in stiskajoče preozka za širjave in svet je zožen na ozek pas veso-

Ernest Ružič kot slavnostni govornik na Prešernovi proslavi leta 2019

lja. Stojimo na nični piki in se oziramo h krajem, ki jih ni; razmišljamo o vsebinah, za katere je dobro, da jih ni.

Nejevoljno berem še enkrat in še nekajkrat, in zmeraj bolj me tlači brezvolje.

Iz nemira me zdrami Maks s svojim traktorjem:

»Kaj samo sediš. Nekaj delaj,« mi maha izza umazanega stekla kabine in me veselo pozdravlja.

Kako preprosto je prekiniti misli, me prešine, ko mu z veseljem pomaham v pozdrav. Odložim knjigo. Živali me že pričakujejo. Presunejo me njihove okrogle oči. Že tisočkrat so me proseče gledale, a sedaj je to povsem drugače: v njih se mi nenehno izrisujejo sivi elipsasti krogi iz platnic in prehajajo v neznano globino.

Pride Dragica, menda s trgovine. Ali z ambulante.

»Znaš, ka je Erni mrou? Maša mi je povedala,« mi razloži skozi solze. Strese me. Telefoniram k Balkovim. Nič ne vemo. Kdo sploh kaj ve? Telefoniram Pišteku v Ljubljano ...

Telefon. Pištek.

»Nej je mrou. Je pa na UKC. Zdaj sem bil pri njen. Je fejst brez vole, pa dobro ga je izdelalo. Pravijo, ka de njemi trbelo preci časa, ka k sebi pride.«

Ernest Ružič – častni občan leta 2007

Avto zavije z glavne ceste. Na križišču pri Ferevnih zagledam Ernija. Najbrž ga že pol leta nisem videl, me prešine. Seveda, če ga je pa bolezen zaustavila. Presune me njegova zdaj povsem suha, skoraj zvita postava. Dvigne roko. Kot da bi me pričakoval.

»Viš, tak ti je tou,« me z bolnim nasmehom pozdravi. Ugasnem avto in govoriva. Najbrž pol ure. Čutim, da rabi pogovor.

»Pa več moreš jesti, ka itrej k sebi prijdeš,« mu povem, potem ko mi je podrobno opisal, kaj se je z njim zgodilo.

»Jen fejš. Samo ka tak neman volej,« se mi nasmeji in odkoraka z majavimi koraki proti poti, ki vodi k njegovi domačiji.

Gledam za njim. Tako je to.

Pozneje sva se še večkrat srečevala. Zmeraj na peškovski cesti. Ali pa v soboški knjižnici. Pogovor je bil zmeraj intenziven in mi je potem v notranjosti zmeraj še nekaj časa rahljaj zategnjene vozle. Toda na proslavi v Stanjevcih, kjer je imel govor, je bil njegov korak znova šibak in besede so mu podrhtavale. In 11. januarja letos je prišla vest: umrl je Ernest Ružič.

Na pogrebu sem gledal čez živo mejo, tja proti Zazdi. Proti adrijanskemu gozdnemu robu. Tja, kjer smo nekoč hodili med njivami, travniki in goricami. Po poteh, o katerih je zmeraj govoril, da jih je treba zdaj, ko so vse razorali in domače krajine več ni,

znova popisati, opisati in narisati.

Moje misli govorcev niso slišale, kajti v meni se je slikal

GOZDNI ROB

Zrem proti njemu.

Pred mano se razprostira planjava:

čista in gladka.

Dviga se navkreber.

Proti njemu.

Tam jo gozdni rob prekine.

Njegova skrivnost me bega.

Kaj je za njim?

Bela breza v zimski sapi

bahavo podrhtava.

Straži njegovo skrivnost?

Morda me vabi:

pridi pogledat,

kaj je za njim.

Si upaš?

Temina za njim mi vzbuja strahove.

Grem!

Enkrat je čez ta rob treba stopiti.

Sem čez.

Temina izgine.

Pojavi se svetloba:

drevesa plešejo in me pozdravljajo.

Aleksander Ružič

Foto: Tanja Horvat

Ernes Ružič je leta 2018 napisal o svojih pesmih....

.... MODRIŠ pa je nekakšen »stik« z ljubeznijo, s Hano, mojo literarno »zvezdo«. Modriš je nežen poljski cvet v pšenici, toda od tedaj, ko škropijo njive proti plevelu, cveti samo ob robovih (enako poljski mak), kamor ne seže škropilnica ... In. v za-spomin in za-svet bomo prej ali pozneje odšli vsi, ali nas bodo pospremile ognjene za-okrogle krogle ali fanfare, bom »sporočil« tedaj ...

OGNJENA ZAOKROGLA KROGLA

Prikotalili so mi
ognjeno kroglo
preplavljenih, razsutih črk.
Noč se je natkala na jutro,
ognjena krogla
je žarela namesto sonca.
Dolbem v jedro
prižarjenega zaspomina.
Sestavljam črko po črko,
toda nikjer dreves in vej,
kamor bi jih poobesil.
Prispomin ima luknjičav svod
kjer kraljujejo nikoli zapisane besede.

Klokot pesmi je razpotegnjen
med ozelenele zvezde,
nastajajo obrotleni stavki,
čakam na branje zgodbe,
pokopane preden je bila izpisana.
Globoko globoko, izpod kipečega tolmunca
se potok spodvija proti zaključku.
Podtaknili so mi ledeno sonce,
da ne pregori ljubezen
in odplesali kazačok.
Zoglenelo mrtev kamen
vržem z besedo
in se razsujem v končni nič.

(napisal 21.06.2018)

KUD GORIČKO V LETU 2020

Za KUD Goričko je leto 2020 leto počitka, kar je za nas nenavadno in tudi žalostno. Prejšnja leta, ko smo imeli tudi do 50 nastopov na leto, smo naši predsednici Duški kdaj, že kar malo jezni, rekli, če

Tako so člani KUD Goričko pekli palačinke mimoidočim v adventnem času pred Merkatorjem v Gornjih Petrovcih.

ne bi imeli kakšen vikend malo odpočitka in smo se zraven hudomušno smejali. No, sedaj pa imamo odpočitek že skoraj celo leto. Leto smo začeli z občnim zborom, kjer smo se dogovorili o številnih nastopih v hotelih, na prireditvah, v domovih starejših občanov, načrtovali smo izlet v Žičko kartuzijo in na Roglo. Do meseca marca smo tako izvedli kar 13 nastopov, prav v našem tradicionalno zagnanem tempu, nato pa STOP. Prepoved zbiranja, druženja, prepoved prireditev, zaprti hoteli in še in še, kar tako vsi veste, saj smo vsi na istem. In ko smo se junija veselili ponovnemu povabilu v hotel Vivat, so zopet prepovedali druženja in nastop je odpadel. Žal so nam odpadle tudi vse vaje, čeprav smo načrtovali, da se naučimo nekaj novih plesov in obudimo še nekaj pozabljenih. No, to bomo, vsaj upamo, uspeli drugo leto. Moramo biti optimistični in v našem društvu to smo. Saj so bila leta, ko nas

Nastop v Domanjševcih

je ostalo le nekaj parov in nam je grozilo, da popolnoma razpademo, pa se nismo dali in sčasoma smo postali še močnejši in številčnejši. Tako upamo, da bomo drugo leto, lepo spočiti, spet plesali in zabavali gledalce tako doma kot tudi v hotelih po Pomurju in povsod, kamor nas bodo povabili. Mogoče pa pridobimo še kakšnega novega člana, ki si bo po letu spanja želel prijetne in zabavne družbe. In pri nas, verjemite, nikoli ni dolgčas. Naša vrata so vedno odprta za vse željne plesa in iger.

Nastop v hotelu Ajda v Moravskih Toplicah

Člani KUD Goričko želimo vsem ljudem tega sveta, da čim prej premagamo virus in ponovno, zdravi in veseli, obogateni z novimi življenjskimi izkušnjami, zaživimo svoja življenja tako, kot si sami želimo, brez nenehnih omejitev, ki so nam letos vsakodnevno odvemale svobodo in mir.

Leto 2021 naj bo predvsem zdravo in to nam bo dalo upanje in voljo za vse, kar si želimo.

KUD GORIČKO

Foto: arhiv društva

Nastop v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah

Pust je letos odgnal zimo in tudi druženja....

20 LET DELOVANJA LJUDSKIH PEVCEV IN GODCEV TD VRTANEK

Ljudski pevci in godci TD Vrtanek so glasbena skupina, ki je bila ustanovljena leta 2000 v okviru Turističnega društva Vrtanek iz Gornjih Petrovec. Tako so letos praznovali 20 let uspešnega delovanja. Tekom teh 20 let se je v skupini zamenjalo kar nekaj članov, nekateri pa igrajo od samega začetka. To so: Marija Ambruš, ki je predsednica že dvajset let, Marija Došen, Gerda Ambruš Lukavec, Silva Kular in Ernest Škerlak. Danes šteje skupina 6 članov. Pojejo ljudske pesmi in igrajo na izvirne ljudske instrumente, ki so jih nekoč uporabljali na vsakem

kmečkem dvorišču in pri raznih kmečkih opravilih: grablje, šef (buča), ribaš, piščal, boben in harmonika. Nekoč je igral tudi na koso, sedaj že pokojni, Josip Došen. Čeprav so nekateri člani že starejši od 70 let in Ernest Škerlak starejši od 80 let, aktivno nastopajo na številnih občinskih prireditvah ter tekmovanjih in festivalih po celi Sloveniji. Zelo radi so se odzvali na nastope v Porabju, pri porabskih Slovencih ter pri sosedih na avstrijski strani meje, torej znotraj trideželnega parka Raab - Örség - Goričko. Večkrat so nastopali tudi pri naših zdomcih v

Ljudski pevci in godci TD Vrtanek na nastopu v Jablah 2003

Ljudski pevci in godci TD Vrtanek leta 2004

Nastop v Jennersdorfu leta 2003

Nastop ob obisku avstrijskega veleposlanika v naši občini leta 2005

Nastop ob blagoslovitvi adrijanske kapele leta 2006

Nastop na svečani seji v Ženavljah leta 2014 - ob 80. obletnici pristanka balona

Nastop na vaških igrah v Peskovcih leta 2017

Nastop na svečani seji v Neradnovcih leta 2019

daljnem Vorarlbergu v Avstriji. Dolga leta so nastopali tudi turistom v Moravskih Toplicah in hotelu Delfin v Izoli, skratka povsod, kamor so jih povabili. V dvajsetih letih delovanja so poželi že veliko priznanj in pohval, leta 2004 pa so izdali tudi prvo kaseto in zgoščenko z 12 ljudskimi pesmimi. Tudi na ta način so želeli ohraniti ljudsko pesem bodočim rodovom. Leta 2010 so prejeli diplomno Občine

Gornji Petrovci, v letošnjem letu pa zlato plaketo za 20 let uspešnega delovanja na glasbenem področju. Upajmo, da bodo razmere drugo leto ugodnejše, da bodo lahko svoj praznik tudi dostojno počastili in pripravili prijeten kulturni večer z gosti, kot se jih spominjamo iz preteklih let.

Sonja Kerčmar
Foto: arhiv društva

MED RABO IN MURO – KNJIŽNA ZBIRKA

Knjižno zbirko *Med Rabo in Muro* je na pobudo pisatelja in novinarja Ernesta Ružiča leta 1998 v svoj knjižni program uvrstila založba Franc - Franc v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem. V letu 2016, ko je založniška dejavnost založbe Franc-Franc prenehala, je izdajanje te knjižne zbirke prevzelo Društvo za humanistična vprašanja ARGO. Zbirka je postala pomemben del porabske in s tem vseslovenske kulture kot literarne produkcije, prav tako svojevrsten duhovni most, ki povezuje Slovence na Madžarskem z matičnim jezikovno-kulturnim prostorom.

Doslej so v zbirki izšla naslednja literarna dela:

- 1998: **Ernest Ružič**: *Erd* (roman)
 1999: **Milan Vincetič**: *Parnik v ajdi / Šift v idini* (novelistična zbirka),
 2000: **Feri Lainšček**: *Mislice – pravljice / prpovejsti* (avtorske pravljice),
 2001: **Feri Lainšček**: *Deček na dedovem kolesu / Pojep na dejdekovem biciklini* (mladinski roman)
 2002: **Milivoj Roš**: *Škrat Babilon* (mladinska po-vest),
 2003: **Karel Holec**: *Andovske zgodbe / Andovske prpovejsti* (kratka proza)
 2004: **Karolina Kolmanič**: *Njena razpotja / Nje-na razpoutja* (kratka proza)
 2005: **Francek Mukič**: *Garaboncijaš* (roman)
 2006: **Ernest Ružič**: *Pesem Črnih mlak* (roman),
 2007: **Feri Lainšček**: *Nigdar neboš znala: moje prekmurske verzuške pa kejpi* (poezija),
 2008: **Miško Kranjec**: *Vstajenje* (kratka proza),
 2009: **Milan Vincetič**: *Pobeglo morje / Vujšlo mordje* (kratka proza),
 2010: **Francek Mukič**: *Vtrgnjene korenje* (roman),
 2011: **Dušan Šarotar**: *Ostani z mano, duša moja / Ostani z menov, düša moja* (kratki roman),
 2012: **Štefan Kardoš**: *Zajčja sled / Zaveča slejd* (kratki roman),
 2013: **Bea Baboš Logar**: *Spominke / Spoumenke* (kratka proza),
 2014: **Milan Vincetič**: *Lebdeča prikazen / Leb-dejča prilika* (kratki roman),

2015: **Ferdo Godina**: *Vaške slike / Veški kejpi* (kratka proza),

2016: **Branko Šömen**: *Rakičanski Breg / Mo-nošterski brejg* (zbirka humoresk),

2017: **Milan Vincetič**: *Luna na mesecu / Luna na mejseci* (kratka proza)

2018: **Štefan Kardoš**: *Stric Geza gre v Zaturce = Geza bači dé v Zaturce* (roman)

2019: **Feri Lainšček**: *Komi de ravnica bejla: ver-zuši pa kejpi = Komu bo ravnica bela: pesmi in fotografije* (poezija),

2020: **Milivoj Miki Roš**: *Železna zibelka = Železna zibeu* (kratka proza)

V zbirki izhajajo literarna dela priznanih slovenskih avtorjev, med katerimi so tudi avtorji, ki so za svoje leposlovje prejeli najvišja slovenska literarna priznanja in nagrade (npr. Feri Lainšček, Milan Vincetič, Štefan Kardoš). Izbor avtorjev se sicer osredotoča na literarne ustvarjalce iz bližnjega Pomurja, sta pa doslej izšli tudi literarni deli dveh porabskih avtorjev, *Andovske zgodbe* Karla Holeca in *Vtrgnjene korenje* Franceka Mukiča,

Lliterarna dela izhajajo v knjižni slovenščini in porabščini (le prva *Erd* je samo v knjižni slovenščini, deseta *Nigdar neboš znala* pa v prekmurščini) z namenom, da so razumljiva tudi porabskim Slovincem, ki jim je porabsko narečje bližje kot v knjižna slovenščina. Ves čas izhajanja knjižne zbirke je urednik le-te prof. Franci Just, literarni zgodovinar, publicist in urednik.

Knjige iz knjižne zbirke *Med Rabo in Muro* prejmejo porabski Slovenci kot knjižni dar ob novem letu, bralci časopisa Porabje ter porabske vzgojno - izobraževalne in kulturne ustanove. Knjižna zbirka ima tako pomembno vlogo pri spodbujanju bralne kulture med porabskimi Slovenci in s tem tudi za ohranjanje njihove narodne in jezikovno - kulturne zavesti.

dr. Klaudija Sedar

ZVONIK PANOVCİ

Na kovinski konstrukciji obešen zvon je nekaj posebnega za naše kraje. Takšen zvonik se nahaja v Panovcih, na vrhu hriba, le 350 m stran od gasilskega doma. Zvon s številko 492 je izdelan leta 1922 v Strojnih tovarnah in livarnah Ljubljana in ima na eni strani obris Martina Luthra. Baje so trije zvonovi: kančevski, kukečki in panovski bili prvotno namenjeni za pokopališki zvonik na skupnem pokopališču v Kančevcih. Kasneje so ob gradnji novega zvonika na pokopališču panovski zvon preselili na Oškolo breg v Panovcih, kjer stoji še danes in je bil v začetku 21. stoletja s pomočjo občine obnovljen. Torej sta tako na skupnem pokopališču ostala samo zvonova vasi Kukeč in Kančevci, na kar nakazuje tamkajšnji napis nad vrati (K 1961 K).

Tekst in foto:
Aleš Podlesek

PEKARNA V GORNJIH PETROVCİH

Dne 1. 3. 1963 je bila z republiškim odlokom ukinjena Občina Petrovci - Šalovci. Obstajala je osem let in je obsegala vse SV Goričko. Ob njeni ukinitvi je pekarna že stala, in je seveda z njeno izgradnjo bil zgrajen tudi dimnik, na katerem že vrsto let gnezdiijo štokrlje. Nisem pa našel podatka o datumu njene izgradnje.

O pekarni mi je mnogo povedal gospod Aleksander Kerčmar iz Gornjih Petrovec, ki je sedem let razvažal kruh po vsem Goričkem. Tako meni, da je velika verjetnost, da so pobudo (prošnjo) za izgradnjo pekarnе dali kar občinski veljaki, med njimi zelo verjetno njen predsednik Jože Kolarič, sicer doma iz Dolnje Bistrice, pozneje tudi direktor turistične Planike. Sem je bil namreč poslan po partijski liniji in je imel prvo besedo (med drugim tudi za izgradnjo Plndže ...). Občina je namreč bila takrat kar avtonomna, če se izvzame partijske direktive, in tudi precej samozadostna (zgradili so novo šolo v Gornjih Petrovcih, začeli z izgradnjo šole v Šalovcih, skoraj vse vasi so zgradile nove gasilke domove, uredili zdravstveno službo in trgovine, zgradili hleve v Šalovcih in perutninarsko farmo v Gornjih Petrovcih, nastajala so manjša podjetja, npr. v Gornjih Petrovcih komunalno podjetje Remont – direktor Ivan Žuža, mizarsko podjetje ...). V letih 1958/59 je bila v vseh vaseh izgrajena elektrifikacija.

Občina za izgradnjo pekarnе ni imela sredstev, zato jo je zgradilo podjetje Mlinopek iz Murske Sobote. Direktor Mlinopeka je bil takrat Franc Forjanič, ki

je dal izšolati sedanjega direktorja Karla Pojbiča, doma iz Gornjih Petrovec. Direktor petrovske pekarnе je bil Franc Belec, doma iz Lucove, peka pa Franc Rogan in Šiplič. Pekli so dolge hlebce, vrtanke in žemljice. Kurili so z drvmi in s premogom. Enkrat je zaradi malomarnosti prišlo celo do požara, ko je zaradi samovžiga prtov in delovnih oblek zgorel del poslopja.

Najprej je kruh razvažal nekdo iz Šalovec, potem pa s svojim kombijem Aleksander Kerčmar. Okoliš je bil zelo velik, zato je kruh vozil izmenoma na dva dni v zahodni del okoliša, naslednji dan pa v vzhodni del. Trgovine in gostilne (za njih je vozil tudi meso) so bile skoraj v vsaki vasi (od Grada do Hodoša, od Križevca do Čepinca). Leta 1972 je Mlinopek menda zaradi nerentabilnosti pekarnо ukinil. Ker je ni hotel nihče vzeti v najem, je tako prenehala z obratovanjem. Nekaj let pozneje je v zgradbi uredil trgovino Potrošnik, pozneje pa je Srečko Kalamar tukaj uredil trgovino s tehničnim blagom Obnovil jo je pred nekaj leti in na dimnik so postavili tudi novo gnezdišče za štokrlje.

Sicer pa so štokrlje gnezdiile na tem dimniku že pred tem. V tistih časih so otroke prinašale bolj obilno, danes pa, ko so otroci naše največje bogastvo, pa temu več ni tako. Ker se vsako leto rodi v naši občini manj otrok, se lahko vprašamo: smo zato bolj revni ali bolj bogati?

Aleksander Ružič

SVETI TRIJE KRALJI - KOLEDOVANJE

Koledovanje izhaja še iz rimskih časov, ko so ljudje hodili po ulicah ter s petjem in plesanjem oznanjali rojstvo Jezusa Kristusa.

V Sloveniji sta o koledovanju pisala že Primož Trubar in Janez Vajkard Valvasor. Namen koledovanja je, da koledniki k hiši prinesejo mir, srečo, veselje, zdravje ter obilo blagoslova za dobro letino. Obenem vsem voščijo za praznike.

V osrednji Sloveniji hodijo koledovat predvsem moški in fantje, vendar to ni pisano pravilo. Koledovat hodijo lahko tudi otroci. Tako so se v sklopu **Misijonskega središča Slovenije** tej vseslovenski akciji **Koledovanje po župnijah** pridružili tudi veroučni učenci iz vasi Martinje.

Pred odhodom na pot jih je, kot je to navada po celi Sloveniji, pri maši blagoslovil tudi domači župnik, Dejan Horvat.

Lansko leto so v Nedelski fari koledovali samo po vasi Martinje, vendar so ljudje izrazili željo, da bi obiskali tudi druge vasi.

V naši vasi so v božičnem času šli od hiše do hiše. Nad vhodnimi vrati hiše so s kredo napisali prvi dve številki letnice, na kar sledijo začetnice imen svetih treh kraljev, zaključek pa tvorita zadnji dve številki letnice – 20+G+M+B+20. Sveti trije kralji so Gašper, Miha in Boltežar. Na voljo so imeli tudi nalepke, tako da se je vsako gospodinjstvo samo lahko odločilo, če bodo nalepili nalepko ali jim koledniki s kredo zapišejo prej omenjeno besedilo.

Martinjski otroci na koledovanju

Poleg tega so pri vsaki hiši zmolili molitev za blagoslov, izrekli so božična in novoletna voščila. Obenem so zbirali prostovoljne prispevke za otroke v misijonskih deželah, za katere skrbijo slovenski misijonarji.

Z navdušenjem so se zvečer vrnili, zavedajoč se, da so naredili dobro delo in s tem prispevkom vsaj malo pomagali svojim vrstnikom v daljnih, siromašnih deželah ter jim vsaj malo olajšali življenje.

Obenem so dobili tudi obilo sladkih dobrot zase.

V imenu kolednikov iskrena hvala vsem darovalcem in vsem ljudem dobre volje, ki so jih tako lepo sprejeli.

Besedilo in slika:
Brigita Andrejek

KOMUNALNI ODPADKI

Spoštovane občanke in občani!

Skupaj s podjetjem Saubermacher-Komunala d.o.o. že dalj časa ugotavljamo, da je stanje na komunalnih otokih v naši občini zelo slabo, celo nemogoče. Smeti se ne odlagajo v ustrezne kontejnerje, mečejo se izven kontejnerjev, odlagajo se kosovni odpadki, ki sploh ne sodijo na komunalni otok. Kljub številnim opozorilom, jih nihče ne upošteva, tako da so komunalni otoki postali pravo in dobesedno smetišče, ki ne le, da kvari izgled, ampak je tudi higijensko oporečno in nevarno za požar.

Zato bi vas radi še enkrat prosili, da na komunalnih otokih odlagate odpadke le v ustrezne pripadajoče kontejnerje. Za vse ostale komunalne odpadke, ki ne sodijo v kontejner pa uporabljajte zbirni center v Šalovcih ali brezplačni odvoz kosovnega materiala z dvorišča:

ZBIRNI CENTER ŠALOVCI

Zbirni center se nahaja ob čistilni napravi v Šalovcih.

Delovni čas:

- sredo: 14.00 - 17.00
- petek: 9.00 - 12.00
- 1. sobota v mesecu: 9.00 - 11.00
- nedelja, prazniki: ZAPRTO

V zbirni center lahko pripeljete:

- papir in lepenke vseh vrst in velikosti, vključno z odpadno embalažo iz papirja in lepenke,
- steklo vseh velikosti in oblik, vključno z odpadno embalažo iz stekla,
- plastiko, vključno z odpadno embalažo iz plastike ali sestavljenih materialov,
- odpadke iz kovin, vključno z odpadno embalažo iz kovin,
- les, vključno z odpadno embalažo iz lesa,
- oblačila,
- tekstil,
- jedilno olje in maščobe, barve, črnila, lepila in smole, ki ne vsebujejo nevarnih snovi,
- detergente, ki ne vsebujejo nevarnih snovi,
- baterije in akumulatorje, ki niso razvrščeni v skupine 16 06 01, 16 06 02 ali 16 06 03 v klasifikacijskem seznamu odpadkov, določenem v predpisu o ravnanju z odpadki,
- električno in elektronsko opremo, ki ne vsebuje nevarnih snovi,
- kosovne odpadke,
- odpadna zdravila in
- izrabljene avtomobilske pnevmatike (max. 4 kose letno na gospodinjstvo).

Smetišče na komunalnem otoku v Gornjih Petrovcih. Foto: arhiv občine

BREZPLAČEN ODVOZ KOMUNALNIH ODPADKOV Z DVORIŠČA – 1 X LETNO

Vsako gospodinjstvo, ki je vključeno v odvoz mešanih komunalnih odpadkov, ima pravico do brezplačnega odvoza do 2 m³ kosovnih odpadkov. Če je količina večja od 2 m³ oz. gre za več odvozov letno kot to določa občinski odlok, vam storitev zaračunajo v skladu z veljavnim cenikom podjetja Saubermacher – Komunala d.o.o..

Med kosovne odpadke sodi:

- **oblazinjeno pohištvo** (fotelj, dvosed, trosed...),
- **vzmetnice** (enojne, dvojne, otroške),
- **preproge**,
- **leseno in stavbno pohištvo** (mize, stoli, postelje, omare, nočne omarice, okna, vrata...),
- **sanitarna oprema** (umivalniki, wc školjke, bide, kopalna kadi, tuš kabine...),
- **kovinski predmeti** (pomivalna korita, stojala za perilo, okovje, nosilci...),
- **športni rekviziti** (smuči, kolesa, jadralne deske...),
- **večji kovinski, leseni in plastični predmeti**,
- **rabljena oblačila, hišni tekstil** (posteljnina, prevleke, prti...), **obutev, pasovi, torbice...**,
- **ostali kosovni odpadki** (vrtna oprema, igrala, otroški vozički...),

Med kosovne odpadke NE SODI:

- nevarni odpadki,
- mešani komunalni odpadki,
- azbestna kritina in drugi odpadki, ki vsebujejo azbest,
- gradbeni odpadki,
- steklo,
- zemlja, listje, veje in drugi biološko razgradljivi odpadki,
- jedilno olje,
- avtomobilske in druge pnevmatike, deli avtomobilov,
- obleke,
- mokra in onesnažena oblačila,
- embalažni materiali.

Prosimo vas, da strogo upoštevate vse možnosti odvoza komunalnih odpadkov in vzdržujte čistočo na komunalnih otokih.

V primeru **nedovoljenega odlaganja odpadkov** je na podlagi Odloka o načinu opravljanja obveznih gospodarskih javnih služb zbiranje komunalnih odpadkov in prevoz komunalnih odpadkov na območju Občine Gornji Petrovci **zagrožena globa 500,00 EUR**. Globa je zadnji ukrep, zato vas vljudno prosimo, da izkoristite navedene brezplačne odvoze in odlaganje odpadkov v zbirni center Šalovci in koristite odvoz kosovnih odpadkov brezplačno enkrat letno. Lahko se dogovorite tudi s sosedom.

Otok v Gornjih Petrovcih pri Zdravstveni postaji kaže sliko, kako se ne spoštuje nobenih pravil, ki smo jih navedli v dopisu, stanje je katastrofalno. V kolikor opozorilo ne bo zaleгло bomo namestili kamere in sledile bodo globe za kršitelje. To si pa res ne želimo. Zato vas vljudno prosim, da spoštujete pravila.

Iskrena hvala!

Občina Gornji Petrovci

SMETIŠČE PRI BANKOMATU

Konec leta 2018 je NLB ukinila svojo poslovalnico v Gornjih Petrovcih, na veliko žalost in jezo tako Občine Gornji Petrovci, kot vseh prebivalcev naše in sosednjih občin Šalovci in Hodoš. Na srečo je ostal vsaj bankomat, kjer občani in potniki, ki potujejo proti madžarski meji na Hodošu ter turisti, lahko dvignejo denar ali opravijo še kakšno drugo zadevo, ki jo ponuja bankomat. Do tu je vse v redu. Po zelo kratkem času obratovanja bankomata pa smo opazili, da lastniki niso nastavili nobenega koša za smeti pri bankomatu, tako da uporabniki odmetavajo listke kar na tla (tudi njihovo dejanje obsojamo). Opazili smo, da tudi delavci, ki polni-

Smetišče pri bankomatu. Foto: arhiv občine

jo bankomat ne pospravijo prostora pri bankomatu. Tako je »nekdo« nastavil škatlo za odmetavanje papirčkov, ki pa jo nihče ne prazni oziroma kdaj pa kdaj. Res je neodgovorno, da je prostor pri bankomatu tako neurejen in zanemarjen. Na ta problem smo že večkrat opozorili NLB z dopisom, a nas do sedaj še niso počastili niti z odgovorom. Res pa je

tudi, da bi lahko občani listek, ki pride iz bankomata spravili v žep, a ne vem, kaj tam delajo plastenke in druge smeti!! Torej, apeliramo tudi na občane – vzdržujte red in čistočo sami, če že lastniki nimajo za to posluha!

Sonja Kerčmar

KRVODAJALCI V LETU 2020

V Občini Gornji Petrovci je darovanje krvi že dolgoletna tradicija, ki jo tudi letošnja situacija ni prekinila. Prvi krvodajalci iz KORK Ženavlje so darovali kri že 6. januarja iz KORK Gornji Petrovci pa 10. februarja. Čeprav se število krvodajalcev iz leta v leto manjša, smo veseli, da prihajajo tudi mlajši, ki bodo nadaljevali tradicijo naprej. Druga skupna akcija darovanja krvi KORK Gornji Petrovci pa je

bila 14. septembra. Tudi člani MK Gronska strejla so se udeležili skupne akcije darovanja krvi, ki je bila 01. junija. Kar 16 članov kluba se je odzvalo povabilu in bilo bi jih še več, če ne bi bilo omejitev zaradi Covida-19 in dela v tujini.

Sonja Kerčmar

Foto: arhiv občine

Krvodajalci KORK Ženavlje, 06.01.2020

Krvodajalci KORK Gornji Petrovci, 10.02.2020

Krvodajalci KORK Gornji Petrovci, 14. 9. 2020

Aleksander Škalič iz Gornjih Petrovec – član MK Gronska strejla na krvodajalski akciji

CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA MURSKA SOBOTA

CKZ so zaživali v zdravstvenih domovih kot nadgradnja predhodno vzpostavljenih zdravstveno vzgojnih centrov in so samostojne enote v zdravstvenih domovih, kjer so zaposleni dodatno strokovno usposobljeni zdravstveni delavci in sodelavci za izvajanje preventivnih obravnav (diplomirane medicinske sestre, fizioterapevti, psihologi, dietetiki in kineziologi).

V sklopu CKZ so otrokom, mladostnikom in odraslim na voljo številni programi vzgoje za zdravje in zdravstvene vzgoje, ki so usmerjeni v ohranjanje in krepitev zdravja ter pridobivanje zdravih življenjskih navad.

CKZ izvajajo naslednje programe in aktivnosti:

- program Priprava na porod in starševstvo,
- program Vzgoja za zdravje za otroke in mladostnike v vrtcih in šolah,
- aktivnosti za krepitev zdravja in preventivno obravnavo otrok, mladostnikov in njihovih staršev,
- promocijo zdravja za mlade v lokalnih skupnostih (npr. PUMO),
- zobozdravstveno vzgojo za otroke in mladostnike,
- Program za krepitev zdravja za odrasle,
- aktivnosti za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih.

Ti programi se izvajajo v vrtcih, šolah, delovnih organizacijah, lokalnih skupnostih in zdravstvenih domovih. Si želite spremeniti svoje življenjske navade, povezane z zdravjem? Morda potrebujete le spodbudo, da bi naredili prvi korak k spremembi.

Odraslim od 19. leta starosti dalje je na voljo Program za krepitev zdravja. Gre za skupinske delavnice in individualna svetovanja za krepitev zdravja na področjih zdrave prehrane, telesne dejavnosti za krepitev zdravja, zdravega hujšanja, krepitev duševnega zdravja, življenja s sladkorno boleznijo in opuščanja kajenja. V delavnicah boste pridobili strokovne informacije, veščine in podporo za dolgotrajno spremembo življenjskih navad, ki bodo vodile do boljšega počutja in zdravja.

Poglobljene/dolge delavnice in individualna svetovanja

Temeljne/kratke delavnice	Svetovalnica za zdrav življenjski slog	Svetovalnica za duševno zdravje	Svetovalnica za tvegana vedenja
Zdravo živim			Svetovalnica za tvegana vedenja
Ali sem fit?	Zdravo jem	Podpora pri spoprijemanju z depresijo	Skupinsko svetovanje za opuščanje kajenja
Tehnike sproščanja			
Zvišan krvni tlak	Gibam se		
Zvišane vrednosti maščob v krvi		Podpora pri spoprijemanju s tesnobo	Individualno svetovanje za opuščanje kajenja
Zvišana raven krvnega sladkorja			
Sladkorna bolezen tipa 2	Zdravo hujšanje S sladkorno boleznijo skozi življenje	Spoprijemanje s stresom	
Test telesne pripravljenosti za odrasle/starejše			

Skupinske delavnice in individualna svetovanja se izvajajo v prostorih zdravstvenih domov, po dogovoru s posameznim CKZ pa lahko tudi na lokacijah v lokalnih skupnostih (npr. v delovni organizaciji, prostorih krajevne skupnosti, gasilskem domu, prostorih društva bolnikov ipd.).

V nekatere delavnice in individualna svetovanja se lahko vključite le po predhodno opravljenem preventivnem pregledu pri izbranem osebnem zdravniku oziroma diplomirani medicinski sestri v ambulantni družinske medicine. O možnostih vključitve v delavnice/individualna svetovanja se pozanimajte pri diplomirani medicinski sestri v CKZ.

Če imate urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje, je udeležba v Programu za krepitev zdravja za vas brezplačna.

Dokaz dobrega sodelovanja z lokalno skupnostjo je med drugimi tudi občina Gornji Petrovci. Kakor lani, smo tudi letos na pobudo gospe Sonje Kerčmar v jesensko - zimskem času pripravili kratka, enourna predavanja v kulturnem domu Stanjevci:

*Kaj lahko sami naredimo, da zaščitimo sebe in druge pred širjenjem virusnih okužb (pred: dipl.m.s. Vladka Bavčar Cvetko),

*Zdrava prehrana otrok (pred: dipl.diet. Andrej Horvat),

*Srčno žilne bolezni (pred: dipl.m.s. Vladka Bavčar Cvetko,

*Ko stresu ne moremo zmeraj ubežati (mag.psih.. Nika Kastelic).

Na žalost zaradi slabe epidemiološke slike in ob upoštevanju predpisanih ukrepov za preprečevanje širjenja okužb z virosov Covid 19, vsa naša predavanja niso bila izvedena. Z veseljem jih bomo nadoknadili, ko bodo razmere oz. pogoji za to dani.

Do takrat ne pozabite nase, na zdrav način življenja in upoštevajte navodila za preprečevanja širjenja okužb, da ostanete zdravi vi in ljudje v vaši okolici.

dipl.m.sestra: Vladka Bavčar Cvetko

DELAVNICE CENTRA ZA KREPITEV ZDRAVJA V OBČINI GORNJI PETROVCI V LETU 2020

Sodelovanje s Centrom za krepitev zdravja iz Murske Sobotice je bilo letos več kot uspešno, a bi bilo še boljše, če nas ne bi za več mesecev onemogočili ukrepi zaradi Covida-19.

Na prvi delavnici v mesecu januarju nam je Tomaž Čarni, dipl. zn. predstavil temeljne postopke oživljanja z uporabo defibrilatorja. Delavnico je obiskalo kar nekaj občanov, ki so obnovili znanje iz predstavitve delovanja defibrilatorja izpred nekaj let.

V januarju smo začeli z delavnico GIBAM SE, ki jo je vodil kineziolog, Mitja Dišič. Vadba se je odvijala v telovadnici Osnovne šole Gornji Petrovci in je pritegnila veliko število občanov.

Glavni namen delavnice Gibam se je bil motiviranje odraslih posameznikov za aktiven življenjski slog s povečanjem telesne dejavnosti in posledičnega spreminjanja gibalnih navad ter izboljšanja telesne pripravljenosti.

Cilji delavnice pa so bili, da posamezniki pridobijo oceno lastne telesne pripravljenosti, da postopno po individualnem programu povečujejo količino telesne dejavnosti in spreminjajo gibalne navade.

Delavnica Gibam se bi morala trajati 14 tednov, a se je žal, nekje na sredini, prisilno prekinila zaradi znanih nenehnih omejitev s strani NIJZ in se ni več zaključila.

V mesecu februarju nas je ponovno obiskal Tomaž Čarni, dipl. zn. in nam predstavil prvo pomoč ob različnih nesrečah na domu in nenadnih alergijah zaradi hrane ali pika žuželk, s katerimi se srečujejo tako odrasli kot otroci.

Tomaž Čarni, dipl. zn. prikazuje oživljanje z defibrilatorjem, 9. 1. 2020

V mesecu marcu nam je isti predavatelj predaval o preprečevanju rakavih obolenj kot so: rak na dojki, modah, črevesju in drugi.

Po izbruhu virusa Covid-19 so se predavanja zaključila, lahko bi rekli, da so šla na "dopust". V jeseni pa smo, ob upoštevanju vseh predpisov NIJZ-ja, ponovno organizirali predavanja, zanimiva za zdravje občanov. Tako smo v septembru organizirali delavnico, kjer smo dobili napotke, kaj lahko sami

naredimo, da zaščitimo sebe in druge pred širjenjem virusnih okužb ter delavnici o zdravi prehrani v jesenskem času in o pomenu zdravega življenja (zdrave prehrane, telesne dejavnosti, opuščanja kajenja, škodljivosti pitja alkohola, obvladovanja stresa ipd.) za ohranjanje in krepitev zdravja, preprečevanje nastanka kroničnih bolezni oziroma kakovostnejšega življenja s kronično boleznijo.

Konec septembra smo zopet pri kulturnem domu Občine Gornji Petrovci v Stanjevcih organizirali preizkus hoje na 2 km, na kateri so udeleženci preverili

Udeleženci delavnice so se učili oživljanja z defibrilatorjem, 09.01.2020

Delavnica nordijske hoje v sklopu delavnice Gibam se, 25. 2. 2020
svojo telesno zmogljivost.

Leto smo zaključili z delavnico o dejavnikih tveganja, ki v večini primerov brez kakih opozorilnih znakov pripeljejo do raznih obolenj in tudi poškodb žil in delavnico o obvladovanju stresa, ki je, zlasti v letošnjem letu, negativno vplival na kvaliteto našega vsakdanje življenja.

Vse delavnice, ki jih je letos pripravil Center za krepitev zdravja iz Murske Sobote so bile zelo poučne, lahko pa bi se jih udeležilo več naših občank in občanov. Z delom bomo nadaljevali tudi v prihodnjem letu in vse pristrčno vabim na čim večji obisk delavnic. Naredimo nekaj za svoje zdravje in sledimo sloganu: **ZDRAVJE JE TUDI TVOJA PRAVICA! POSKRIBIMO, DA BOMO ČIM DLJE ZDRAVI!**

Ogrevanje pred startom

Kineziolog, Mitja Dišič namešča udeleženci testa hoje uro, ki bo merila pomembne kazalnike za določanje njen kondicije

Sonja Kerčmar

Foto: arhiv občine

CENTER ZA MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE ŠTORKLJA

V mozaiku Goričke pokrajine, ki jo krasi prelepa narava in prijaznost ljudi, v Šalovcih svojo zgodbo pripoveduje in svoje poslanstvo izpolnjuje tudi Eko-socialna kmetija Korenika. Na Koreniki kot priznanem primeru dobre prakse na področju socialnega podjetništva, zaposlovanja invalidov in oseb iz drugih ranljivih družbenih skupin ter zaščitnega zaposlovanja, predvsem domačega prebivalstva, deluje tudi Večgeneracijski center Štorklja. Ta za brezposelne, mlade, starejše in osamljene ljudi, ki so pogosto odrinjeni od središč dogajanja, aktivnosti in različnih oblik pomoči, izvaja skupinske aktivnosti v obliki delavnic, usposabljanj in drugih dogodkov glede na konkretne potrebe uporabnikov.

Prav tako se ljudem posvetimo osebno, preko individualnih pogovorov in svetovanj, kjer je naš osnovni namen prepoznati potrebe posameznikov in jih na podlagi tega usmeriti v ustrezne aktivnosti in vsebine ter jim ponuditi to, kar potrebujejo. In vse to jim nudimo v njihovem, dobro znanem, domačem okolju.

Z delom in izvedbo aktivnosti v okviru Večgeneracijskega centra prepoznavamo potrebe uporabnikov, ki potrebujejo širšo skupnost. Predvsem starejši ljudje se pogosto srečujejo z osamljenostjo in izključenostjo, kar lahko privede do osebnih stisk, zdravstvenih težav in takrat se začnemo spraševati

o potrebah in možnostih dolgotrajne oskrbe starejših v obliki medgeneracijskega povezovanja kakor tudi dnevnega varstva.

S projektom CENTER ZA MEDGENERA- CIJSKO SODELOVANJE ŠTORKLJA na Koreniki – (z razvojem inovativnega partnerstva institucij, nevladnih organizacij in posameznikov, ki delujejo na območju Lokalne akcijske skupine Goričko) želimo zadovoljiti tiste potrebe ljudi, ki so bile do sedaj neopazene in za njih ni bilo posluha. Prizadevamo si za razvoj novih oblik medgeneracijskega sodelovanja, pri čemer želimo doprinesiti k okrepitvi povezanosti med ljudmi na podeželju ter z medsebojnim prenosom znanj in izkušenj izboljšati možnosti za aktivno in kvalitetno preživljanje prostega časa, nuditi psihosocialno podporo, vključevanje ranljivih družbenih skupin in prispevati k preprečevanju zdrs v socialno izključenost. Z razvojem nove storitve večgeneracijskega centra za druženje in prosti čas ter tudi dnevno oskrbo starejših, bomo v celotnem spletu razpoložljivih storitev za prebivalstvo v tem delu Goriškega, razvijali in izvajali storitve čim bližje domu, okolju, kjer starostniki in drugi posamezniki živijo. Kot Center za medgeneracijsko sodelovanje želimo našim uporabnikom ponuditi številne dejavnosti, s poudarkom na medgeneracijskem in medkulturnem povezovanju, izobraževanju, vseživljenjskemu učenju, prenašanju znanj, tradicij in vrednot med generacijami, varstvu za starejše, ki bo hkrati predstavljal varen, prijeten in dostopen prostor druženja in povezovanja ljudi v lokalnem okolju. Inovativne vsebine, prilagojene ciljnim skupinam, bomo izvajali v obliki delavnic za aktivno preživljanje prostega časa v naravi, na kmetiji: kulinarične delavnice, spoznavanje zeliščnega vrta, pomoč pri vzdrževanju in urejanju vrta, spoznavanje kulturne dediščine na tem delu Goriškega, pogovorne delavnice, delavnice osebnostne rasti, različna predavanja, telovadba, medgeneracijske delavnice in dejavnosti, psihosocialna pomoč s strani strokovnih sodelavcev ...

Različne potrebe ljudi na podeželju vseskozi poskušamo zadovoljiti tudi na način rednega sodelovanja s predstavniki različnih zavodov, izvajalci socialno-varstvenih storitev in programov, javnih institucij, nevladnih organizacij, različnih podjetij, občin in društev, ko z aktivnim sodelovanjem prispevamo k dvigu kakovosti življenja različnih ciljnih skupin. Z

intenzivnim sodelovanjem z organizacijami v lokalnem okolju širimo in utrjujemo mrežo omenjenih deležnikov ter na ta način vzpostavljamo inovativna partnerstva za namen uspešnega medgeneracijskega sodelovanja, s poudarkom na oblikovanju mreže s starostniki in drugimi ranljivimi družbenimi skupinami ter spodbujanjem zdravega in aktivnega staranja. Skrb za starejše v skupnosti postaja vedno večji izziv, ki se ga moramo vsi pristojni odgovorno lotevati in s skupnim sodelovanjem učinkovito reševati. Dolgoletna praksa in izkušnje pri delu z različnimi družbenimi skupinami potrjujejo dejstvo, da le skupaj in povezani lahko najdemo učinkovite rešitve v hitro spreminjajoči in starajoči se družbi. Storitve je potrebno hitro in učinkovito nuditi tam, kjer so ljudje doma, da bodo v svojem okolju lahko čim dlje ostali in tam tudi kvalitetno živeli. V podporo temu s Centrom za medgeneracijsko sodelovanje Štorklja takšne programe in aktivnosti tudi izvajamo.

Z vzpostavitvijo in zagotovitvijo infrastrukturnih pogojev za izvedbo širokega spektra dejavnosti, bomo s prostori, namenjenimi razvoju novih inovativnih vsebin, prilagojenim ciljnim skupinam uporabnikov, prispevali velik in pomemben del ob zadovoljevanju potreb lokalnega prebivalstva in razpoložljivih potencialov tega območja.

S programom, ki bo omogočal dvig samopodobe, opolnomočenje uporabnikov, povečanje možnosti delovne aktivnosti, pridobivanje novih znanj ter izkušenj, ki bo omogočal tudi dnevno oskrbo, bo prenovljena kmetija na Eko - socialni kmetiji Korenika pripovedovala in živela novo zgodbo.

Mozaik, društvo za socialno vključenost, so.p.
Tamara Škraban

»MANJKA MI DRUŽBE«

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Gospod iz ene od vasi na Goričkem, živi sam, brez sorodnikov, v hišici, ki bi že zdavnaj bila potrebna obnove. Pred leti se je poškodoval in zaradi posledic poškodbe postal nezaposljiv. Na prvi pogled se njegova invalidnost ne opazi.

Sam pravi, da so ljudje vedno bolj zaprti in se mu zdi, da nihče okoli njega več ne pomaga rad. On ne more drugim pomagati in zato tudi drugi zanj težje najdejo čas. Nekateri so mu celo svetovali, da se naj zaposli in zasluži denar, namesto da prosi za pomoč. Zato raje več ne prosi. Bi mu pa pomoč prišla še kako prav, vsaj za večja nujna opravila. *»Včasih sem vsa drva sam spravil, razžagal in zložil. Imel sem čas in počasi delal. Zdaj tudi imam podrta debla, tam zadaj. Ne dobim pa nikogar, da bi mi jih vsaj razžagal.«* Pove tudi, da mu manjka družba, da je sam, nima nikogar za pogovor.

Vsak človek potrebuje toplino človeškega stika, pogovor, občutek človeške bližine. Če se ozremo okoli sebe, v naši bližini sigurno najdemo posameznike, ki živijo drugače kot ljudje v njihovi širši okolici. Večkrat ostanejo pozabljeni ob hitrem tempu, ki ga narekuje sodobna družba. Če s svojim ravnanjem zmotijo okolico, so deležni neodobravanja in kritik. Večinoma pa bi rabili le bolj osebni pristop, razumevanje potreb, prilagojeno pomoč.

Socialno vključevanje, opolnomočenje in zaposlovanje ranljivih družbenih skupin je poslanstvo Društva Mozaik, društva za socialno vključenost v Murski Soboti.

Da bi lahko ranljivim skupinam pomagali in jim prišli nasproti pri njihovih potrebah, moramo te potrebe najprej videti in jih dobro poznati. V ta namen društvo Mozaik izvaja socialnovarstvena programa Za boljši jutri z demenco in Pomoč na vratih - terensko delo s potencialnimi brezdomnimi osebami in zagovorništvo (v nadaljevanju: Pomoč na vratih).

Pomoč na vratih je brezplačni preventivni program koordinacije in podpore s ciljem, da potencialni brezdomni obdržijo bivališče. Bistvena prednost programa je v tem, da se izvaja v okolju, kjer uporabniki živijo in v trenutku, ko pomoč najbolj potrebujejo. V ta namen zagotavljamo dostopnost med delavniki po telefonu in e-pošti med 9.00 in 21.00 uro. Terenski obiski se izvajajo vsak delavnik po predhodnem dogovoru.

Kontaktne podatki: 070 336 663 (Sonja Šavel) in 070 673 759 (Anja Žižek), pomocnavratih@gmail.com.

Program Za boljši jutri z demenco je za udeležence prav tako brezplačen. Namenjen je osebam z demenco in njihovim svojcem. Nudimo pomoč in podporo osebam z demenco, da čim dlje kvalitetno živijo v domačem okolju. Izvajamo delavnice ohranjanja kognitivnih spretnosti, vzdrževanja telesne kondicije, kreativne, razvedrilne, kulinarčne in glasbene delavnice. Pomoči in podpore so deležni tudi svojci, ki doma skrbijo za starejšo osebo z demenco. Svojcem nudimo individualno svetovanje in skupino za samopomoč, namenjeno boljšemu prepoznavanju in razumevanju bolezni, lažjemu premagovanju vsakodnevnih težav in dvigu kvalitete družinskega življenja.

Kontaktne podatki: 041 380 430 (Nevenka Zrim), za.boljsi.jutri.d@gmail.com.

Mozaik, društvo za socialno vključenost, so.p.
Sonja Šavel

ZAŽIVEL NOV TELEFON ZA PSIHOLOŠKO PODPORO OB EPIDEMIJI COVID-19: 080 51 00

Nacionalni inštitut za javno zdravje sporoča, da je vzpostavljen telefon za psihološko podporo prebivalcem ob epidemiji COVID-19. Na brezplačni telefonski številki **080 51 00** bodo 24 ur na dan, vse dni v tednu strokovno pomoč nudili izkušeni psihologi, psihoterapevti in drugi strokovnjaki s področja duševnega zdravja. S telefonom želimo zagotoviti dostopno podporo ljudem, ki se v času epidemije in z njo povezanih kriznih ukrepov soočajo z različnimi stiskami. Telefon je nastal v sodelovanju Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Društva psihologov Slovenije, Rdečega križa Slovenije, Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, Zaupnega telefona Samarijan, Združenja zakonskih in družinskih terapevtov in Zveze prijateljev mladine Slovenija – TOM telefon.

Aktualna dogajanja in negotove razmere, ki jih s seboj prinaša drugi val epidemije, v mnogih ljudeh krepijo občutke negotovosti, nemoči in izgube nadzora. Nekateri ljudje se lažje soočajo z izzivi, nekaterim pa predstavlja aktualna situacija realno grožnjo z vidika izgube zdravja, zaposlitve, socialno-ekonomskega preživetja. Že obstoječe težave lahko postanejo za posameznike v prihodnje še težje obvladljive.

Z namenom razbremenitve ter psihosocialne podpore posameznikom, ki so se znašli v stiski zaradi sedanjih razmer, so se številne organizacije, ki so že v prvem valu nudile telefonsko pomoč, povezale v telefon s skupno številko.

Telefon je namenjen krajšim pogovorom za:

- čustveno podporo pri obvladovanju tesnobe, strahu, jeze in drugih čustvenih stanj ter z njimi povezanih odzivov;
- podporo obolelim in svojcem oseb z boleznijo COVID-19;
- podporo ob izgubi bližnjega zaradi bolezni COVID-19;

- podporo ob soočanju z izgubo zaposlitve, čakanjem na delo ali težavah, povezanih z delom od doma;
- priporočila in podporo pri usklajevanju delovnih obveznosti in družinskega življenja;
- podporo pri soočanju z osebnimi stiskami in s težavami v medosebnih odnosih v času izolacije;
- podporo pri drugih izzivih, ki jih prinaša trenutna situacija.

Za vsa vprašanja v zvezi s koronavirusom SARS CoV-2 (boleznijo COVID-19) in ukrepi, povezanimi z njim, pa še vedno velja, da se obrnete na Klicni center za informacije o novem koronavirusu 080 1404 ali obiščete spletno stran NIJZ oz. vladno spletno stran.

Prijazno vabljeni, da pokličete, delite svojo stisko, prejmete čustveno podporo, informacije.

To, da se obrnemo po pomoč in delimo svojo stisko, je znak naše moči.

Vir: <https://www.nijz.si/sl/zazivel-nov-telefon-za-psiholosko-podporo-ob-epidemiji-covid-19-080-51-00>

ALI SO KADILCI BOLJ DOVZETNI ZA OKUŽBO Z NOVIM KORONAVIRUSOM SARS-COV-2? KJE LAHKO KADILCI TRENUTNO DOBIJO POMOČ PRI OPUŠČANJU KAJENJA?

Osebe, ki kadijo, so na splošno bolj dovzetne za okužbe dihal, ki pri njih tudi pogostejše potekajo v težji obliki. Trenutno ni na voljo dovolj dokazov, da bi lahko trdili, da so kadilci bolj dovzetni tudi za okužbo z novim koronavirusom. A glede na to, da so kadilci na splošno bolj dovzetni za okužbe dihal, je verjetno, da so tudi bolj dovzetni tudi za okužbo z novim koronavirusom v primerjavi z osebami, ki ne kadijo. Možnost okužbe z novim koronavirusom je lahko večja tudi zato, ker so prsti (in morda onesnažene cigarete) v stiku z ustnicami, kar povečuje možnost prenosa virusa z roke v usta.

Posamezniki s slabšo pljučno funkcijo (ki je lahko posledica kajenja in s kajenjem povezanih bolezni dihal) pa imajo, kot kaže, zelo verjetno ob okužbi z novim koronavirusom zvišano tveganje za zaplete. Kajenje namreč okvari in zmanjša mehanizme dihalnih poti, ki čistijo dihalne poti, to so migetalk v dihalnih poteh in izločanje sluzi. Pri kadilcu je delovanje migetalk okvarjeno, sluzi pa je več in je gostejša. Sluz se tako težje izloča iz dihalnih poti in verjetnost okužbe je večja. Poleg tega ima kajenje škodljive učinke na imunski sistem in oslabi posameznikovo sposobnost boja z okužbo.

Trenutno ni jasno, koliko pred morebitno okužbo z novim koronavirusom bi moral posameznik opustiti kajenje, da bi zmanjšal tveganje za komplikacije ob okužbi. Vemo pa, da si pljuča opomorejo dokaj hitro po opustitvi kajenja. Znano je, da se pljučna funkcija pomembno izboljša v nekaj mesecih po opustitvi kajenja, zmanjša se tudi verjetnost okužb dihal.

V kolikor isti tobačni izdelek ali elektronsko cigareto uporablja več oseb, to verjetno lahko spodbuja prenos različnih povzročiteljev. Najpogostejše se v skupinah uporabljajo vodne pipe. Znano je, da skupinska uporaba iste vodne pipe zviša verjetnost prenosa različnih nalezljivih bolezni oziroma povzročiteljev med kadilci vodne pipe (virusi, ki povzročajo različne bolezni dihal, virus hepatitis C, virus Epstein Barr, virus Herpes Simplex, povzročitelji tuberkuloze idr.), zato je verjetno, da lahko spodbuja tudi prenos novega koronavirusa. Poleg tega vodna pipa predstavlja okolje, ki spodbuja pre-

živetje različnih virusov in bakterij izven gostitelja.

Opustitev kajenja je morda še posebej pomembna v tem času za zmanjšanje škode, ki jo povzroča nov koronavirus. Opustitev kajenja lahko zmanjša verjetnost komplikacij pri okužbi z novim koronavirusom, prinese pa še številne druge pomembne koristi za zdravje. Če kadite, je opustitev kajenja najbolje, kar lahko naredite za svoje zdravje.

KJE LAHKO KADILCI TRENUTNO DOBIJO POMOČ PRI OPUŠČANJU KAJENJA?

Na voljo je brezplačni svetovalni telefon za opuščanje kajenja 080 27 77, kjer lahko vsak pridobi vse potrebne informacije o opuščanju oziroma se dogovori za pomoč pri opuščanju preko telefona. Telefon deluje vsak dan, tudi med vikendi in prazniki, med 7. in 10. uro ter med 17. in 20. uro. Svetovanje za opuščanje kajenja je dostopno tudi na internetu na forumu <https://med.over.net/>

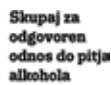
Do nadaljnega ne potekajo brezplačna individualna svetovanja in skupinski programi za opuščanje kajenja v Zdravstveno - vzgojnih centrih oziroma Centrih za krepitev zdravja. Ta vrsta pomoči bo ponovno vzpostavljena takoj, ko bo to možno.

V lekarnah so na voljo različne oblike nikotinskega nadomestnega zdravljenja, ki pomagajo kadilcu k uspešnejši opustitvi kajenja. Na voljo so tako žvečilke, obliži in inhalatorji, o uporabi teh izdelkov vam lahko svetujejo v lekarni. Zdravila na recept vam lahko predpiše vaš osebni zdravnik.

Več informacij je tudi na voljo v gradivih, dostopnih na povezavah:

- <https://www.nijz.si/sl/publikacije/kajenje-skoduje-vasemu-zdravju>
- <https://www.nijz.si/sl/publikacije/izzivi-opuscanja-kajenja>
- <https://www.nijz.si/sl/publikacije/ne-bom-vec-kadil-ne-bom-vec-kadila>

TVEGANO IN ŠKODLJIVO PITJE ALKOHOLA V ČASU DUŠEVNIH STISK – SPOPRIMIMO SE S STRESOM NA ZDRAV NAČIN

V času duševnih stisk ljudje iščemo različne načine za njihovo lajšanje. V naši kulturi, imenovani tudi »mokra kultura«, pa je zelo pogosto prepričanje, da alkohol reši težave, odžene skrbi in izboljša razpoloženje. To je sicer po eni strani res, saj ima alkohol pomirjevalni učinek, ki pa deluje le kratkoročno. Zato marsikdo poseže po alkoholu v upanju, da bodo tesnoba, stres, zaskrbljenost in strah izginili.

Tudi v času epidemije COVID-19 se je v Sloveniji povečala poraba alkohola in ostalih drog. Število kaznivih dejanj nasilja v družini v primerjavi z lanskim enakim obdobjem je naraslo za 20%. Alkohol je v Sloveniji v času COVID-19 najpogostejše uporabljena droga. V času epidemije smo ljudje doživljali različne stiske. Nekatere so se pojavile na novo, druge poglobile. Čas, ki prihaja po času epidemije, bo duševne stiske samo še stopnjeval, saj je pred nami tudi gospodarska kriza. Razlogi za pogostejšo rabo alkohola so predvsem dolgočasje, osamljenost, tesnoba, nemir. Vsi ti občutki povečajo željo, po omilitvi težav s pitjem alkoholnih pijač.

Ker pitje alkohola v manjših količinah kratkoročno lahko daje občutek večje sproščenosti, dvigne razpoloženje in povzroči nekritičnost oz. občutek, da naši problemi »izginejo«, niti ni tako nenavadno, da posameznik v stiski kdaj poseže po pitju alkohola. Alkohol na naše telo namreč deluje tako, da upočasni delovanje osrednjega živčnega sistema in nam na kratki rok lahko daje občutek pomirjenosti. Ob tem pa se je pomembno zavedati, da gre le za nekatere kratkotrajne učinke, ki izginejo, kakor hitro se alkohol izloči iz telesa. Na drugi strani pa ima še mnoge negativne učinke, ki se lahko pokažejo že zelo hitro. Prav tako ima že negativen kratkoročni vpliv na imunski sistem, saj naj bi bil, po ugotovitvah raziskav, posameznik še 24 ur po tem, ko je ob neki priložnosti popil preveč alkohola, bolj dovzeten za viruse, bakterije in posledično okužbe. Poleg teh kratkoročnih negativnih posledic ima seveda pitje alkohola tudi mnoge dolgoročne negativne posledice.

Nujno je razjasniti tudi različne mite glede alkohola,

ki so se v zadnjem času pojavljali. Različni miti, kot so, da pitje alkohola uničuje novi koronavirus, da pitje alkoholnih pijač z visokim odstotkom alkohola ubije virus v vdihanem zraku, da pitje alkohola spodbuja imunost in odpornost proti virusu, seveda NE držijo.

Pravzaprav novejša raziskava kažejo, da varne uporabe alkohola ni. Manj kot posameznik spi, manjše je tveganje, da bi alkohol povzročil trajno škodo. Zato glede pitja alkohola priporočamo: »Čim manj ali nič«.

Iz teh razlogov je pomembno opozarjati, da se naj ljudje v primeru stisk, vprašanj, ali dvomov raje obrnejo na različne obstoječe vire pomoči. Ti so za celotno Slovenijo zbrani na spletni strani projekta SOPA - Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola (www.sopa.si), ki se v naši regiji še vedno aktivno izvaja v ZD Murska Sobota in ZD Gornja Radgona v obliki svetovanj in pomoči pri opuščanju tveganega in škodljivega pitja alkohola. V sklopu projekta smo razvili tudi delavnice Zdravi odnosi na katerih se udeležence opremi z izbranimi veščinami za krepitev medosebnih odnosov in sicer: učinkovitega izražanja svojih potreb, dobrega počutja, sprotnega reševanja problemov in zdravih medosebnih odnosov. Udeležba je brezplačna. Potrebno pa se je najaviti oziroma poklicati. V naši regiji se te delavnice izvajajo v sklopu Centrov za krepitev zdravja v ZD M.Sobota in ZD Gornja Radgona. Vse kontakte najdete na spletni strani www.sopa.si. Vabljeni k udeležbi.

Na spletni strani www.sopa.si boste pod zavihkom Kam po pomoč našli tudi veliko gradiva na to temo in seznam delujočih virov pomoči, razporejen po regijah.

Naš imunski sistem lahko krepimo tudi z zdravim načinom prehranjevanja in redno telesno aktivnostjo. Obstaja veliko metod obvladovanja stresa, zmanjševanja občutka strahu, panike in zaskrbljenosti oz. kako skušati ostati mirni ali pa se pomiriti. O svojih stiskah se pogovarjajmo z ljudmi, ki so nam blizu, ohranjajmo socialne stike, kolikor gre,

skrbimo za zdrav življenjski slog in z njim poskrbimo za svoje zdravje, bodimo strpni do sebe in soljudi.

Če doživljamo stiske, kadar imamo vprašanja, alkohol nikoli ni pravi odgovor, ni rešitev. Saj veste kako pravijo, da »problemi plavajo«. In res je tako. Problemi ostanejo, če jih ne rešujemo na pravi način. Zato se v primeru stiske obrnite na viro pomoči.

In za zaključek morda nekaj misli:

»Alkohol NI rešitev.

NE ščiti pred virusi.

Zmanjšuje odpornost.

NE lajša osebnih stisk.

Alkohol uničuje zdrave odnose.«

Povzeto po www.sopa.si.

Pripravila: Jasmina Črnko Papić,
NIJZ OE M.Sobota

PREHRANA STAREJŠIH V IN PO ČASU COVID-19

Prehod v staranje je postopen proces, v katerem se spreminja sestava telesa: zmanjšuje se delež funkcionalne mase (mišična masa, kostna masa) in povečuje delež maščobnega tkiva. Zaradi tega se v procesu staranja pogosto razvija sarkopenija (izguba mase skeletnih mišic) in debelost. Oboje neposredno prispeva k presnovnim spremembam, kar povzroča spremenjeno potrebo po energiji in posameznih hranilih. Bolj se bo potrebno zavedati tveganj in posledic prekomerne teže, sarkopenije in podhranjenosti pri starajočem se prebivalstvu na vseh ravneh oskrbe. Upravljanje teh tveganj zahteva multidisciplinaren, celosten pristop, glede na telesne, duševne, socialne in kulturne vidike vsakega posameznika, in to ne le na zdravstveni ravni, ampak tudi na ravni skupnosti ter celotnega družbenega okolja.

Priporočila v zvezi s prehrano starejših v času epidemije se ne razlikujejo bistveno od splošnih priporočil. Vsekakor je pomembno, da je hrana najprej varna. Trenutno ni dokazov, da bi hrana predstavljala verjeten vir ali možno pot prenosa virusa COVID-19. Pri rokovanju z živili je potrebno upoštevati splošne higienske ukrepe za rokovanje s hrano.

Prehrana naj bo uravnotežena, pestra in prilagojena posameznikovim prehranskim potrebam in zdravstvenemu stanju. V času COVID-19 se je potrebno izogniti neuravnoteženemu prehranjevanju, saj hranilno neuravnotežena prehrana posledično omogoči, da imunski sistem oslabi in je dovzetnejši za okužbe.

Z ustreznim načrtovanjem dnevnih obrokov, izborom ustreznih živil, zdravimi ter varnimi postopki priprave lahko zagotovimo vse potrebne hranilne snovi in zadostno količino energije za delovanje in obnovo telesa. Pri načrtovanju jedilnikov za starej-

še, naj največji delež zavzemajo žita in žitni izdelki, sledijo sadje in zelenjava, meso in zamenjave za meso, mleko in mlečni izdelki ter malo maščob in sladkorja. Pomembno je tudi vedeti, da je višji beljakovinski vnos ključen za ohranjanje mišične mase, še posebej pri zelo neaktivnih (sedečih) ali nepokretnih posameznikih. Pri tem je potrebno upoštevati tudi ustrezen ritem prehranjevanja, razporeditev in število obrokov preko dneva.

Starejši na delovnem mestu

Vsak obrok se prične z zdravim zajtrkom. Če ga ne uspemo pojesti doma, ga zaužijemo na delovnem mestu. Vplivi rednih zajtrkov se kažejo na količini glukoze v krvi, kontroli apetita, delovanju inzulina in prispevajo k manjši utrujenosti. Tveganji za debelost in sladkorno bolezen tipa 2 se zato posledično zmanjšata.

Za zajtrk so priporočena naslednja živila: posneti navadni jogurt ali drugi mlečni izdelki, posneto mleko, sadje, polnozrnat kruh in pekovski izdelki, osnovni kosmiči, brez dodatkov (npr. ovseni, koruzni ali ječmenovi kosmiči) in kaše (prosena ali ajdova kaša), mlečni in skutni namazi ali zelenjavni namazi. Vzemimo si čas in v miru zaužijmo zajtrk.

Pomen lokalno pridelane hrane

V sodobni zdravi prehrani dajemo prednost lokalno pridelani hrani, saj sveže pridelana prehrana v lokalnem okolju od njive do krožnika potuje najkrajši čas. Prednosti so tako predvsem v večji svežosti, manj transporta in odpadkov. Hkrati je lokalno pridelana hrana pomemben del lokalne trajnostne oskrbe.

Povzeto po gradivu NIJZ : <https://nijz.si/sl/prehrana-starejsih-v-in-po-casu-covid19>

Škodljive posledice čezmernega pitja alkohola na posameznika in njegovo okolico

DUŠEVNO ZDRAVJE • POČUTJE

Slabo počutje, nezadovoljstvo • Občutki krivde • Sram, skrivanje, tesnoba • Slaba samopodoba • Poslabšani odnosi, težave v odnosih • Številne stiske • Konflikti • Čustvene težave

DRUŽINA • DOM

Pomanjkanje komunikacije • Težave v partnerskih odnosih • Nezaupanje • Pogosti konflikti • Razveze • Vzgojna nemoč • Prevzemanje odgovornosti namesto staršev • Slabi zgledi, brez varnosti in opore • Odsotnost staršev • Težave pri zaupanju otrok, izvajanju stikov • Občutki krivde, sramu, nemoči, strahu • Številne stiske otrok • Izoliranost družine • Zanemarjanje in ogrožanje otrok • Nasilje v družini

SLUŽBA • DELO

Znižana storilnost na delovnem mestu • Nesporazumi • Odsotnost z dela • Pogoste menjave zaposlitve • Pogoste izgube zaposlitve • Dolgotrajna nezaposlenost

PROMET

Vožnja pod vplivom alkohola • Prekrški • Izguba vozniških dovoljenj • Ogrožanje v prometu • Prometne nesreče

FINANČNA STISKA

Finančne izgube, zlorabe • Neplačevanje preživnine • Dolgovi, rubeži, izvršbe • Stanovanjska problematika, deložacije • Revščina • Brezdomstvo

OKOLICA • ŠIRŠA DRUŽBA

Šibka socialna mreža • Tolerantnost do opijanja • Slab zgled otrokom in mladostnikom • Prekrški, motenje javnega reda in miru

KRIMINAL • NASILJE

Nasilje • Kazniva dejanja

Kaj pa posledice
čezmernega pitja
alkoholnih pijač na telo?

Za podporo pri opuščanju čezmernega pitja alkoholnih pijač se lahko obrnete na izbranega osebnega zdravnika, Zdravstvenovzgojne centre oz. Centre za krepitev zdravja, Centre za socialno delo ter druge vire pomoči. Več informacij najdete na

WWW.**SOPA**.si

Prilagojeno po: Zakonodaja s področja socialnega varstva in metode socialnega dela: poudarek na Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (UL RS št. 45/10, 4.6.2010) v smislu prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoči družini za dom skozi vsebine svetovanja, koordiniranja, podpore in oskrbe.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

SOPA Skupni za
odgovorno
oblasti do pitja
alkohola

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad
za regionalni razvoj
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

POLICIJA SVETUJE!

DELO POLICIJE V ČASU IZREDNIH RAZMER, ZARADI POSLEDIC OKUŽB SARS-COV-2

Zaradi poslabšanja epidemiološke slike v državi pozivamo vse udeležence v cestnem prometu k preudarnemu ravnanju. Zdravstveni delavci so močno obremenjeni z obvladovanjem posledic hitrega širjenja okužb SARS-CoV-2, zato ne izpostavljammo nevarnostim sebe in drugih, saj bi s posledicami prometnih nesreč lahko dodatno obremenili tako bolnišnične kapacitete, zdravstveno osebje, delo policistov in drugih služb.

Nastanek prometnih nesreč je v kar 93 % moč pripisati človeškemu ravnanju, zato vse udeležence v prometu pozivamo k odgovorni, preudarni in strpni udeležbi v prometu. Izkažimo spoštovanje in solidarnost do izjemnih naporov zdravstvenih delavcev z največjo mero odgovornosti v prometu.

Ne izpostavljammo sebe in drugih tveganjem za nevarnost, ravnajmo samozaščitno. Pred nami so časi, ki bodo za celotno družbo predstavljali resen preizkus. Dan se je zaradi prehoda na zimski čas skrajšal, vremenske razmere in s tem razmere na cesti so slabše. Vse to so pogoji, v katerih moramo biti še posebej previdni. Na pot se odpravimo le, če je to res nujno, ob doslednem upoštevanju določb veljavnih odlokov in spoštovanju cestnoprometnih predpisov. S tem, ko poskrbimo za lastno varnost na cesti, skrbimo za varnost vseh.

Da bi bili sprejeti ukrepi čim bolj učinkoviti, jih moramo spoštovati vsi. Zato policisti pozivamo: sprejmite jih z razumevanjem in solidarno držo

za dobro vseh, tako svojih bližnjih kot tistih, ki jih morda ne poznate, a bi bila morebitna okužba zanje lahko tudi usodna.

PIROTENIKA V PRAZNIČNIH DNEH

Bliža se čas božičnih in novoletnih praznikov. Da bi prazniki minili prijetno in varno, predvsem pa brez nepotrebnih poškodb, tiste, ki se pirotehničnim sredstvom preprosto ne morejo odreči, pozivamo k uvidevni, predvsem pa pravilni in varni rabi pirotehnik. Nepremišljena, neprevidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov namreč lahko povzroči telesne poškodbe, vznemirja ljudi in živali, onesnažuje okolje ter povzroča materialno škodo.

Uporaba pirotehničnih izdelkov kategorije 1, katerih glavni učinek je pok, je dovoljena le od 26. decembra do 1. januarja, pa tudi takrat teh izdelkov ni dovoljeno uporabljati v strnjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, na katerih potekajo javna zbiranja.

Prepovedana je predelava, uporaba v drugih predmetih, lastna izdelava ter preprodaja pirotehničnih izdelkov. V policiji ugotavljamo, da je največ poškodb ravno pri takšni prepovedani uporabi izdelkov in uporabi pirotehničnih izdelkov, ki niso bili kupljeni v prodajalnah z dovoljenjem pristojnega organa oz. so bili kupljeni na črnem trgu.

Neprimerna uporaba pirotehničnih izdelkov je problem vseh, zato prosimo starše, skrbnike, učitelje in vzgojitelje, da opozarjajo na nevarnosti in možne posledice.

Policisti policijske postaje Gornji Petrovci vam spoštovane občanke in občani občine Gornji Petrovci, želimo vesele božične praznike ter zdravo in varno v letu 2021!

**POLICISTI
PP GORNJI PETROVCI**

RECEPTI

Dragi sladkosnedi bralci Novin

Prilagam vam tri enostavne, preizkušene recepte, ki vam v teh čudnih časih lahko malo posladkajo praznike.

Zelo dobri, rahli orehovi keksi

Sestavine: 28 dag moke, 25 dag margarine, 17 dag mletih orehov, 14 dag sladkorja, 1 jajce, za nožev konico cimeta.

Vse sestavine zamesimo v testo in ga za pol ure pustimo počivati na hladnem. Testo razvaljamo, izrežemo z različnimi modelčki in spečemo na 180 °C. Pečene lahko okrasimo z različnimi preliv ali čokolado. Če boste lepili po dva skupaj z marmelado, vzemite dvojno maso.

Kakavove rezine (podobne sacher rezinam)

Sestavine: 2,5 šalice (cca 2 dcl) sladkorja, 1 vanilin sladkor, 4 jajca, 1,5 šalice mineralne vode, 1,5 šalice olja, 3 šalice moke, 6 dag kakava, 1 pecilni prašek.

Sladkor, vanilin sladkor in jajca spenimo. Dodamo mineralno vodo in olje. Presejemo moko in jo dodamo. Dodamo še kakav in pecilni prašek ter ju rahlo vmešamo v maso. Pečemo na 200 °C. Če so dovolj pečeni, preverimo z zobotrebcem.

Za sočnejši biskvit pečenega in toplega pokapljamo z mešanico mleka in ruma. Pečene in tople po vrhu namažemo z veliko marelične marmelade. Ohlajene prelijemo še s čokoladno glazuro.

Recept je za velik pekač.

Lambada šnite

Sestavine za biskvit: 9 rumenjakov, 23 dag sladkorja, 2 vanilin sladkorja, 23 dag moke, 1 pecilni prašek, sneg 9 beljakov

Rumenjake, sladkor in vanilin sladkor stepamo. Narahlo vmešamo moko, pecilni prašek in sneg. Spečemo.

Sestavine za kremo: 1 l redkega oranžnega soka, 10 žlic sladkorja (lahko manj), 4 vanilijeve puding

Od soka odvzamemo toliko tekočine, da razmešamo 4 vanilijeve pudinge in zakuhamo kot puding. Še vročega polijemo po ohlajenem biskvitu.

Po ohlajenem pudingu namažemo, 6 dcl stepene alpske sladke smetane, lahko tudi več. Nato na smetano naložimo albert kekse, namočene v rumovo mleko. Po vrhu prelijemo s čokoladno glazuro. Pustimo stati čez noč, da se sestavine prepojijo.

Uspešno peko in dober tek!

Vsem vam želim zdrave, vesele in miru polne božične praznike. Novo leto 2021 pa naj bo tako, kot smo ga vajeni. Zdravo, veselo, srečno, brez vseh skrbi in naj se nam vsi zastavljeni načrti uresničijo.

Brigita Andrejek

NOVOROJENČKI V LETU 2020

V Občini Gornji Petrovci se je v letu 2020 rodilo skupaj
13 otrok – 9 deklic: Polona, Tala, Enya, Nia, Anamarie, Zoja, Amelia,
Ingrid, Zoja in 4 dečki: An, Ruben, Teo, Jaša.

Občina Gornji Petrovci iskreno čestita vsem staršem in jim želi lepo starševstvo,
njihovemu malčku pa igrivo in brezskrbno otroštvo.

Vsakemu novorojenčku je občina Gornji Petrovci podarila darilni bon za nakup
otroške opreme v vrednosti 1.000,00 EUR.

POROKE V LETU 2020

V letu 2020 smo imeli v Občini Gornji Petrovci 3 poroke.

Poročili so se:

- Ana Kežmah in Tilen Balek
- Jasmina Bokan in Aleš Sukič
- Sanja Horvat in Miran Flegar

Mladoporočencem iskreno čestitamo in jim želimo veliko sreče in ljubezni v
skupnem življenju!

Ana Kežmah Balek in Tilen Balek, 1. 8. 2020

Jasmina, Tai in Aleš Sukič, 25. 7. 2020

KAJ LAHKO STORIM, DA PREPREČIM ŠIRJENJE NOVEGA KORONAVIRUSA SARS-CoV-2019

Izogibamo se **tesnim stikom** z ljudmi, ki imajo **povišano telesno temperaturo, kihajo in kašljajo**. (Virus se širi kapljično, zato je varna razdalja 1,5 m)

Redno in temeljito si umivamo roke z milom in vodo.

Ne dotikamo se **oči, nosu in ust.**

V primeru, da zbolimo, **ostanemo doma**. Povežemo se s svojim izbranim osebnim zdravnikom, izven delovnega časa ambulate pa z dežurno zdravstveno službo. Nato sledimo njihovim navodilom.

Upošteevamo **pravila higiene kašlja**.

V primeru, da voda in milo nista dostopna, za **razkuževanje rok uporabimo namensko razkužilo za roke**. Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.

V zaprtih javnih prostorih **uporabljamo obrazno masko ali ruto**, ki prekriva nos in usta.

V času povečanega pojavljanja okužb dihal se **izogibamo zaprtih prostorov**, v katerih se zadržuje veliko število ljudi. Poskrbimo za **redno zračenje zaprtih prostorov**.

Spremljamo informacije iz strokovno podprtih, zanesljivih virov in ravnamo po priporočilih zdravstvenih strokovnjakov.

Novi koronavirus so poimenovali SARS-CoV-2, bolezen, ki jo virus povzroča pa COVID-19. Bolezen se kaže z vročino, kašljem in občutkom pomanjkanja zraka, kar je običajno za pljučnico.